

0602-DN - SC-5761/23

PRIMLJENO

25. 04. 2023

 NLB Banka d.d., Sarajevo
112600

31-05-2023

**FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TUZLA (2)**

NLB Banka d.d., Sarajevo

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

SADRŽAJ

	Strana
Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu	1 – 26
Odgovornost za finansijske izvještaje	27
Izvještaj nezavisnog revizora	28 – 32
Izvještaj o ukupnom rezultatu za period	33
Izvještaj o finansijskom položaju	34
Izvještaj o promjenama na kapitalu	35
Izvještaj o novčanim tokovima	36
Napomene uz finansijske izvještaje	37 – 146

Izveštaj o poslovanju za 2022. godinu

O nama

Dom je tamo gdje su ljudi koji su nam najvažniji.

Naš dom je u ovom regionu. Sa vama i uz vas.

Ko smo

NLB Banka d.d., Sarajevo (NLB Banka) je dio NLB Grupe, najveće banke i finansijske institucije u Sloveniji, čiji je osnovni fokus poslovanja na tržištima jugoistočne Evrope (Makedonija, Kosovo, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija).

Matična banka je najveća slovenačka banka, koja je ojačala svoju stratešku i sistemsku poziciju u regionu i sada je u top tri vodeće banke na šest od sedam tržišta na kojima posluje. U 2022. godini, NLB Grupa i sve njene članice, uprkos svim izazovima tržišta, ostvarile su dobre poslovne rezultate i time potvrdile da NLB Grupa nastavlja da posluje na uspješan i održiv način. Ovakvi rezultati govore u prilog ojačanom povjerenju koje su klijenti, privrednici i građani, ukazali NLB bankama na svim tržištima poslovanja.

Klijenti i njihovo zadovoljstvo su u fokusu poslovanja Grupe, koja teži da u regionu, gdje posluje pruži adekvatan odgovor na realne potrebe klijenata i u njihovom najboljem interesu. NLB Banka se u svom poslovanju vodi strategijom usmjerenom na korisničko iskustvo, u skladu s kojom se nastavlja pozicionirati kao regionalni šampion koji nudi sveobuhvatne bankarske usluge fizičkim i pravnim licima.

NLB Banka svojim klijentima širom Federacije BiH i Distrikta Brčko pruža:

- Kompletan servis finansijskih usluga
- Ponudu prilagođenu potrebama klijenata
- Visok nivo kvaliteta usluge
- Rasprostranjenu mrežu od 35 poslovne jedinice u Federaciji BiH i Distriktu Brčko
- Moderne kanale distribucije svojih usluga
- Individualan pristup i posvećenost klijentima

Vizija

Zajedno ćemo se brinuti o finansijskim potrebama naših klijenata i doprinositi kvalitetu života u našem regionu.

Misija

Volimo svoj dom, želimo zajedno da ga unaprijedimo i razvijemo za sadašnje i buduće generacije.

Strateški fokus NLB Grupe

- Postati regionalni šampion
- Stavljati klijente na prvo mjesto
- Braniti svoju tržišnu poziciju
- Iskoristiti prilike i sinergije

Naš cilj

Cilj NLB Banke je izgraditi održiv rast poslovanja s jasnim fokusom na profitabilnost, unaprijediti korporativnu kulturu, poslovne procese i učinkovitost, te obezbijediti poticajnu radnu okolinu koja omogućava zaposlenicima NLB Banke da ostvare svoje lične ciljeve. Posebnu pažnju Banka posvećuje razvoju novih bankarskih usluga, novih kanala distribucije usluga, kao i većoj dostupnosti usluga Banke klijentima, čime Banka kontinuirano gradi snažniju reputaciju i prepoznatljivost brenda.

Temeljne vrijednosti

Temeljne vrijednosti na kojima NLB Banka bazira svoje poslovanje su: transparentnost, povjerenje, stabilnost, jednostavnost i odgovornost, što prepoznaju i naši klijenti koji nam već dugi niz godina ukazuju svoje povjerenje.

Održivo bankarstvo

NLB je prva banka u Sloveniji koja je postala potpisnica Principa održivog bankarstva Ujedinjenih Nacija (UN), a ostale članice NLB Grupe su već poduzele odlučne korake na putu ka održivom bankarstvu također, ispunjavanjem datih obaveza EBRD i MIGA. NLB Banka kao dio NLB Grupe ima ambicije da usidri održivo poslovanje u svoju osnovnu misiju, koje osigurava da njeni proizvodi i usluge ispunjavaju potrebe sadašnjih generacija, dok u isto vrijeme čuva prilike za buduće generacije.

Briga o zaposlenicima je važna za NLB Banku, te je u 2022. godini proglašena za drugog najpoželjnijeg poslodavca u finansijskom sektoru u Bosni i Hercegovini.

NLB Grupa ponosno ističe da ima jedan od najopsežnijih programa društvene odgovornosti u regionu, jer podržava veliki broj projekata filantropskog karaktera, kulturu i mlade, sportiste, s ciljem unaprjeđenja kvaliteta života u regionu.

Riječ Uprave

Poštovani klijenti, dioničari i poslovni partneri,

Zadovoljstvo mi je, ispred Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo (u nastavku Banka), predstaviti poslovne rezultate koje je Banka ostvarila u 2022. godini. Naši rezultati su pokazatelj zajedničkog predanog rada kolektiva Banke, timu posvećenih profesionalaca koji svakodnevno unaprjeđuju svaki segment poslovanja Banke, kao i posvećenosti klijentima koji su u fokusu našeg poslovanja.

NLB Banka šesta je po veličini banka u Federaciji Bosne i Hercegovine sa ostvarenim rastom aktive od 0,3% i tržišnim udjelom od 5,8% na dan 30.09.2022. godine (zadnji dostupni podaci).

I pored negativnih efekata pandemije na privredu, Banka je održala zadovoljavajuću likvidnost, stopu adekvatnosti kapitala, te ostale regulatorne propisane limite i ostvarila dobit poslije poreza na 31.12.2022. godine u iznosu od 22,1 milion KM (2021: 21,1 milion KM) i dobit prije umanjena vrijednosti i rezervisanja u iznosu od 31,5 miliona KM (2021: 26,1 milion KM). Banka je zabilježila rast neto nekamatnih prihoda od 20% u odnosu na 2021. godinu. Ukupna aktiva Banke povećana je za 15%, s rastom depozita od klijenata za 11% i neto kredita i potraživanja od klijenata za 15%.

Budući da je strateška odluka Banke ulaganje u različite inicijative digitalizacije i optimizacije procesa, očekuje se povećanje produktivnosti i podrška snažnoj ambiciji ostvarivanja većeg tržišnog udjela, posebno kada je riječ o kreditima nebankarskog sektora. Najveći naglasak na planiranom kreditnom rastu je na kreditima stanovništva, posebno stambenim kreditima gdje se očekuje povećanje tržišnog udjela, dok se kod portfolija pravnih lica očekuje blagi rast tržišnog učešća sa fokusom na SME i ključne klijente sa dobrim rezultatima.

Banka pruža široki spektar usluga i proizvoda klijentima, kroz razvijenu poslovnu mrežu od 34 poslovnice raspoređene širom Federacije Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko. Modernizacija poslovne mreže Banke primijenjena je na nekoliko podružnica Banke - uključujući 3 postojeće poslovnice koje su adaptirane po korporativnim standardima, te je unaprjeđena mreža bankomata.

Briga o klijentima i predanost zaposlenika i odgovorno upravljanje rizicima predstavlja ključne stavke na putu do uspjeha. Provedena istraživanja, pokazala su da je percepcija NLB Banke na tržištu rasla i da se nalazimo među top tri banke prema prepoznatljivosti brenda. U toku 2022. godine, Banka ponovo je izabrana za drugog najpoželjnijeg poslodavca u finansijskom sektoru u BiH što je dodatno potvrdilo naše napore za promovisanje vrijednosti koje u prvi plan stavljaju ljude, razvoj ljudskih potencijala i prosperiteta, kao i kontinuirano učenje i povjerenje.

Slijedom prethodnih godina, jedan od ključnih ciljeva u 2022. godini bio je razvoj digitalnih proizvoda i usluga. Klijentima je omogućeno apliciranje za kredit, kreditnu karticu i prekoračenje po tekućem računu putem mobilne i elektronske usluge. Unaprjeđenjem digitalnih usluga pratili smo nove životne potrebe naših klijenata, te radili na poboljšanju korisničkog iskustva i dostupnosti Banke.

Implementirali smo E-commerce rješenje, a kroz projekat podrške kompanijama za E-commerce uslugu, u saradnji sa našim partnerima, omogućili smo kompanijama besplatnu podršku u izradi vlastitog web shop-a, integraciju rješenja, marketinšku podršku, edukacije za korištenje i benefite E-commerce usluge, kao i ostalu podršku i savjetovanje u svim fazama integracije i korištenja ove usluge, kako bi u konačnici klijenti unaprjediti svoje poslovne rezultate i iskoristili prednosti online prodaje.

Za fizička i pravna lica kreirali smo nove pakete proizvoda koji su prilagođeni stvarnim potrebama klijenata, čime smo poboljšali iskustvo klijenata pri obavljanju bankarskih poslova. U toku protekle godine, organizovali smo više promotivnih kampanja s ciljem povećanja korisnika i transakcija platnih kartica NLB Banke u suradnji sa partnerima iz više industrija, uz omogućene popuste i benefite.

Posebno smo ponosni da je Banka u 2022. godini dobila priznanje "Zlatni BAM" kao najuspješnija banka u kategoriji "Rast tržišnog učešća kredita", što je zasigurno potvrda kvaliteta rada NLB Banke, imajući u vidu sve prilike i izazove na tržištu, kao i potvrda politike posvećenosti i poslovnog savjetovanja klijenata. Ambicija Banke i strateško opredjeljenje će biti na rastu tržišnog učešća.

U godini koja je iza nas nastavili smo našu prošlogodišnju inicijativu, projekat #OkvirPomoći, program u kojem znanje i razumijevanje ekonomskog okruženja i makroekonomskih trendova susreću

Izveštaj o poslovanju za 2022. godinu

profesionalizam i održivost. Treći Okvir Pomoći posvetili smo podršci inovativnim idejama koje će donijeti napredak i priliku za razvoj i bolji život. Projekat je pružio priliku jedinstvenim i inovativnim idejama koje adresiraju izazove održivosti, projekte koji podržavaju i doprinose dostizanju barem jednog od sedamnaest Ciljeva održivog razvoja Organizacije Ujedinjenih nacija i prate direktive Okvira održivosti NLB Grupe.

Kao što se to navodi i u našoj viziji i misiji, ovaj region je naš dom, a mi volimo svoj dom i pored toga što brinemo o finansijskim potrebama naših klijenata, također želimo doprinijeti kvalitetu života u našem regionu. Posebno smo porosni što smo nastavili podržavati značajan broj društveno odgovornih inicijativa u segmentu kulture i obrazovanja, sporta nauke i poduzetništva. Nastavili smo naš put ka održivom bankarstvu, kroz podršku nizu inicijativa u segmentu održivog finansiranja i projekata koji podržavaju Ciljeve održivog razvoja UN-a. Podrška NLB Banke lokalnoj zajednici prepoznata je i nagrađena titulom "Najbolji poslovni potez u turizmu" od strane portala indikator.ba, za projekat razvoja zimskog turizma na Bjelašnici i Igmanu kroz podršku lokalnoj turističkoj destinaciji.

U segmentu employer brandinga i prepoznatljivosti brenda, Banka će nastaviti aktivno raditi na unaprjeđenju percepcije Banke na tržištu, zadržavajući poziciju među top 3 najpoželjnija poslodavca u finansijskom sektoru. Također, godišnjim planom su predviđene marketinške aktivnosti koje će Banku i dalje pozicionirati među top 3 banke u kategoriji prepoznatljivosti banke.

Kroz društveno odgovorne aktivnosti pružat ćemo podršku širem društveno-ekonomskom razvoju, te ćemo u potpunosti uskladiti naše poslovanje sa UN principima odgovornog bankarstva.

U ime Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo želim izraziti posebnu zahvalu svim klijentima i poslovnim partnerima na povjerenju koje nam je ukazano. Iskrenu zahvalnost dugujemo i kolektivu Banke koji kontinuirano pokazuju posvećenost i napore da svaki segment poslovanja Banke dodatno unaprijeđe. Vjerujemo da najbolje tek dolazi i radujemo se nadolazećim izazovima. Nadam se da će naše poslovne aktivnosti biti dostatne vašeg povjerenja i u narednoj godini. Uvjerena sam da smo spremni za sve što dolazi.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Organi upravljanja na dan 31.12.2022. godine

Uprava NLB Banke

Lidija Žigić

predsjednica Uprave

Denis Hasanić

član Uprave

Jure Peljhan

član Uprave

Nadzorni odbor

- Peter Andreas Burkhardt, predsjednik
- Damir Kuder, zamjenik predsjednika
- Ayda Šebić, nezavisna članica
- Dino Osmanbegović, nezavisni član
- Andrej Lasič, član

Odbor za reviziju

- Andreja Golubić, predsjednica
- Polona Kurtevski, članica
- Mirko Ilić, član

Odbor za rizike

- Dino Osmanbegović, predsjednik
- Peter Andreas Burkhardt, član
- Damir Kuder, član

Odbor za imenovanja:

- Damir Kuder, predsjednik
- Peter Andreas Burkhardt, član
- Ayda Šebić, član

Odbor za naknade:

- Ayda Šebić, predsjednica
- Damir Kuder, član
- Andrej Lasič, član

Makroekonomsko okruženje

Snažan inflatorni pritisak je nastavljen i u trećem kvartalu 2022. godine. Rastu inflacije i dalje su najviše doprinijeli snažni rast cijena energenata, hrane i proizvodnih materijala na međunarodnim tržištima.

Među članicama eurozone prisutna je značajna heterogenost u pogledu visine inflacije, ali raspoloživi podaci do kraja novembra ne ukazuju da inflacija u eurozoni, posmatrano period na isti period prethodne godine, usporava, uprkos rastu referentnih kamatnih stopa ECB-a. ECB je, u trećem kvartalu, dva puta podizala referentne kamatne stope, do nivoa nezabilježenog od 2011. godine. CB BiH je svoju politiku naknada na sredstva na računu rezervi, od septembra, počela harmonizovati u trendu, ne u potpunosti u nivou, sa politikom ECB-a. Do kraja trećeg kvartala nisu primijećene značajne promjene u visini domaćih kamatnih stopa u bankarskom sektoru.

Prema posljednje dostupnim zvaničnim podacima, u drugom kvartalu 2022. godine zabilježen je snažan rast realne ekonomske aktivnosti na godišnjem nivou, uprkos rastu inflacije. Snažan rast je djelimično bio posljedica jačanja aktivnosti u uslužnom sektoru, posebno hotelijerstvu i ugostiteljstvu, nakon pandemije. Međutim značajan rast bruto dodane vrijednosti je zabilježen i u trgovini, te prerađivačkoj industriji i djelatnosti informacija i komunikacija. S jesenjim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija, očekivanja u pogledu ekonomske aktivnosti u srednjem roku su revidirana naniže. Očekivane stope rasta realnog BDP-a za 2023. i 2024. godinu su vrlo niske za naš nivo razvoja, ali CB BiH još uvijek ne očekuje recesiju u srednjem roku.

Prosječna nominalna plata nije u potpunosti pratila rast inflacije, te je rast prosječne realne plate bio znatno sporiji. Snažniji pad nezaposlenih lica od rasta zaposlenosti može se obrazložiti i negativnim demografskim trendovima, te novim valovima migracija stanovništva i radne snage, koje su posebno zastupljene među mlađom populacijom.

Depoziti banaka kod CBBiH su i dalje rasli, a posljedica su, između ostalog, i nastavka trenda snažnog rasta depozita domaćih sektora. Uprkos vrlo negativnoj realnoj kamatnoj stopi, kreditni rast nije značajno intenziviran. Djelimično, to je posljedica i prakse ugovaranja kredita, pogotovo dugoročnih, uz varijabilnu kamatnu stopu, pri čemu je značajan rast euribora u narednim periodima vrlo izvjestan. Također, sigurno da je i potražnja za kreditima pod snažnim uticajem smanjenja raspoloživog dohotka građana, uslijed permanentnog i snažnog inflatornog pritiska.

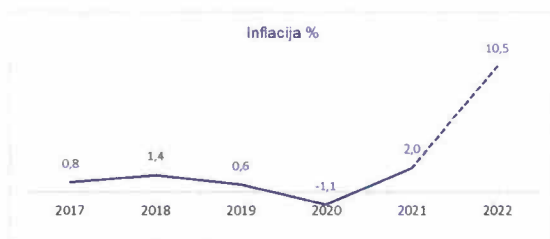
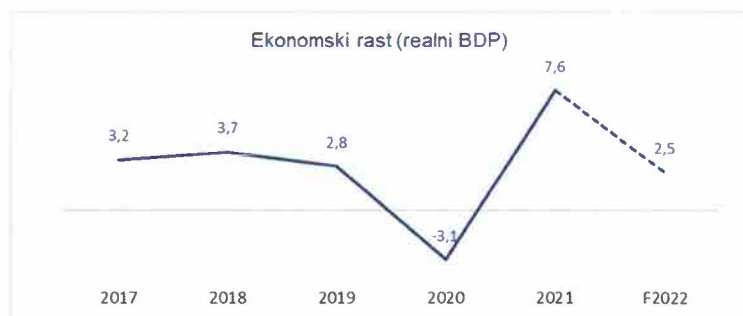
U drugom kvartalu 2022. godine ostvarene su rekordne vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene, prvenstveno kao posljedica rasta cijena roba na svjetskom tržištu. Uprkos pozitivnim kretanjima na računu usluga, kao i rekordnom neto prilivu po osnovu radničkih doznaka, značajan deficit na računu roba rezultirao je najvećim deficitom tekućeg računa još od 2012. godine. Od trećeg kvartala, vanredno visoke stope rasta uvoza i izvoza bilježe blago usporavanje rasta.

Fiskalni indikatori su dodatno poboljšani u trećem kvartalu, ali je snažni inflatorni pritisak rezultirao većim nominalnim izdvajanjima za penzije i plate u javnom sektoru. Rast državne potrošnje se može očekivati u slučaju dodatnog jačanja inflatornih pritisaka.

Na dan 4. februar 2022. godine, međunarodna agencija Standard & Poor's je potvrdila kreditni rejting Bosne i Hercegovine, koji glasi „B sa stabilnim izgledima“. 22. jula 2022. agencija Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.¹

¹ www.cbbh.ba

Izveštaj o poslovanju za 2022. godinu

BiH		Ostvareno 2017	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Procjena 2022
Bruto domaći proizvod (BDP)	%	3,2%	3,7%	2,8%	-3,1%	7,6%	2,5%
Inflacija	%	0,8%	1,4%	0,6%	-1,1%	2,0%	10,5%
Stopa nezaposlenosti	%	20,5%	18,4%	15,7%	15,9%	17,4%	17,3%
Neto dug opšte vlade BiH	% BDP	30,4%	24,2%	21,0%	25,0%	22,0%	19,5%
Bruto dug opšte vlade BiH	% BDP	39,2%	34,3%	32,5%	36,5%	35,4%	31,8%
Kurs	-	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
Investicije	% BDP	21,1%	21,1%	24,3%	22,7%	22,0%	27,8%

Izvor: Međunarodni Monetarni Fond (MMF); baza podataka World Economic Outlook, Oktobar 2022

Bankarski sektor

U 2022. godini kreditni rast je nizak, dok je na drugoj strani stanje depozita, prvi put nakon masovnog povlačenja depozita početkom godine, iznad pretkriznog nivoa. Sve kamatne stope su porasle, osim kamatnih stopa na ostale kredite stanovništvu. Strana aktiva raste, dok strana pasiva pada, a stepen pokrivenosti strane pasive sa stranom aktivom je i dalje vrlo visok.

Dvocifrena stopa inflacije je smanjila kupovnu moć stanovništva i doprinijela daljem smanjenju realnih kamatnih stopa (realna kamatna stopa = nominalna kamatna stopa - stopa inflacije). Do značajnog povećanja tražnje za kreditima nije došlo, iako dužnici, u uslovima visoke inflacije, ostvaruju inflatorne dobitke po osnovu smanjenja realne vrijednosti novca koji duguju. Naprotiv, ostvaren je umjeren godišnji kreditni rast. Krediti stanovništvu su na godišnjem nivou viši za 4,2 % u čemu vodeću ulogu i dalje imaju potrošački nenamjenski krediti. Krediti privatnim i javnim nefinansijskim preduzećima u BiH su u septembru na godišnjem nivou viši za 4%. Skroman rast kredita preduzećima, u inflatornom okruženju i uslovima rasta depozita preduzeća i visoke likvidnosti banaka ukazuje na nisku investicionu aktivnost bh. Korporativnog sektora i na odlaganje investicione potrošnje.²

² www.cbbh.ba

Bankarski sektor (nastavak)

Agencija za bankarstvo Federacije BiH kvartalno objavljuje Informaciju o bankarskom sektoru Federacije BiH, a zadnji dostupni podaci su sa 30.09.2022. godine.

Na dan 30.09.2022. godine u Federaciji BiH poslovalo je 14 komercijalnih banaka, sa 516 organizacionih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.390 radnika, što je za 42 radnika manje u odnosu na kraj 2021. godine.

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Stopa regulatornog kapitala na dan 30.09.2022. godine iznosi 19% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala). U odnosu na kraj 2021. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,7 p.p., a stope redovnog osnovnog i osnovnog kapitala smanjene su za 0,6 p.p.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju devet mjeseci 2022. godine zadovoljavajuća.

➤ Ukupna aktiva

U odnosu na 31.12.2021. godine Banka je sa 30.09.2022. godine ostvarila rast aktive za 11%, dok je sektor ostvario rast za 4%, tako da je tržišno učešće povećano sa 5,5% na 5,8%.

Po visini ukupne aktive, Banka zauzima 6. poziciju, dok je 31.12.2021. godine zauzimala 7. poziciju.

➤ Ukupni depoziti³

U odnosu na 31.12.2021. godine, depoziti Banke su rasli za 10%, dok je sektor ostvario rast ukupnih depozita za 5%. Po visini ukupnih depozita, Banka sa 30.9.2022. godine zauzima 7. mjesto, isto kao i sa krajem prethodne godine, dok je tržišno učešće povećano za 0,3 p.p i iznosi 5,9%.

Tržišno učešće Banke prema visini nebankarskih depozita je povećano u odnosu na 31.12.2021. godine za 0,2 p.p. i iznosi 5,8%.

➤ Ukupni krediti⁴

U odnosu na 31.12.2021. godine, Banka je zabilježila rast kredita za 12%, dok su krediti u sektoru povećani za 2%, tako da je tržišno učešće Banke povećano za 0,6 p.p. i iznosi 6,3%. Prema iznosu ukupnih kredita Banka zauzima 5. poziciju u sektoru, što je bolje u odnosu na kraj prethodne godine kada je zauzimala 6. poziciju.

Tržišno učešće Banke prema visini nebankarskih kredita je povećano u odnosu na 31.12.2021. godine za 0,4 p.p. i iznosi 6,5%, pri čemu je tržišno učešće kredita pravnih lica povećano za 0,2 p.p., a tržišno učešće kredita stanovništvu povećano za 0,7 p.p.

➤ Dobit prije poreza

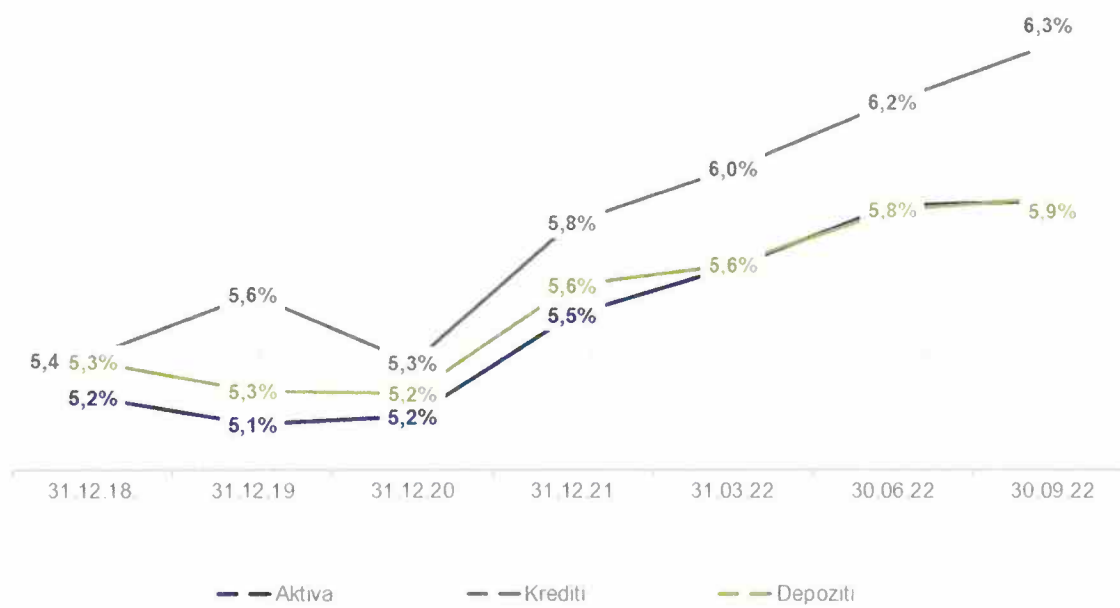
U prva tri kvartala 2022. godine Banka je ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 17,8 mio KM, koja je manja nego u istom periodu prošle godine za 0,1 mio KM ili 0,4%. Prema visini dobiti Banka zauzima 5. mjesto u bankarskom sektoru FBiH.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 1.1. - 30.9.2022. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 259,1 mio KM, što je za 12% više u odnosu na isti period 2021. godine.

³ Agencija za bankarstvo FBiH ne objavljuje podatke o depozitima NBS pojedinačnih banaka, već podatak o ukupnim depozitima (bankarskim i nebankarskim)

⁴ Agencija za bankarstvo FBiH ne objavljuje podatke o kreditima NBS pojedinačnih banaka, već podatak o ukupnim kreditima (bankarskim i nebankarskim)

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji 2022. godine u odnosu na 2021. godinu, te Izvještaj o ukupnom rezultatu za period i Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda prikazani su u nastavku:

	2022. godina	2021. godina
Osnovni pokazatelji poslovanja		
ROE poslije poreza	11,9%	7,8%
ROA poslije poreza	1,3%	1,0%
CIR	54,6%	57,0%
LTD (neto)	81,1%	77,9%
Stopa adekvatnosti kapitala	16,5%	16,9%
Bilans uspjeha (u hiljadama KM)		
Neto kamatni prihodi	38.176	34.689
Neto provizije	23.483	19.593
Troškovi	(37.879)	(34.613)
Dobitak / gubitak prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	31.460	26.084
Dobitak / gubitak nakon poreza iz redovnog poslovanja	22.120	21.057
Ukupni rezultat	19.941	12.990
Bilans stanja (u hiljadama KM)		
Ukupna aktiva	1.634.954	1.419.126
Kredit i potraživanja od klijenata	1.012.946	879.262
Depoziti od klijenata	1.249.431	1.128.150
Kapital	170.385	165.262
Kreditni portfolio i rezervacije (u hiljadama KM)		
Visina kreditnog portfolia	1.053.531	918.986
Ispravke vrijednosti i rezervisanja za kredite	(40.585)	(39.724)
Pokrivenost kreditnog portfolia ispravkama vrijednosti (u %)	3,9%	4,3%
Ostali pokazatelji		
Broj organizacionih jedinica	35	36
Broj zaposlenih	475	460

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period	u 000 KM			
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.		
	iznos	iznos	razlika	indeks
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	45.107	40.953	4.154	110
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(6.931)	(6.264)	(667)	111
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	38.176	34.689	3.487	110
Prihodi od naknada i provizija	32.946	27.929	5.017	118
Rashodi od naknada i provizija	(9.463)	(8.336)	(1.127)	114
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	23.483	19.593	3.890	120
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(7.476)	(3.066)	(4.410)	244
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	196	146	50	134
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	910	748	162	122
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	1.276	555	721	230
Prihodi od dividendi	-	12	-	-
Ostali prihodi	5.298	4.954	344	107
Troškovi zaposlenih	(18.950)	(17.133)	(1.817)	111
Troškovi amortizacije	(4.788)	(4.271)	(517)	112
Ostali troškovi i rashodi	(14.141)	(13.209)	(932)	107
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	23.984	23.018	966	104
Tekući porez na dobit	(2.554)	(2.566)	12	100
Odgođeni porez na dobit	690	605	85	114
POREZ NA DOBIT	(1.864)	(1.961)	97	95
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA	22.120	21.057	1.063	105
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha	(2.650)	(1.549)	(1.101)	171
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha	471	(6.518)	6.989	-
OSTALI UKUPNI REZULTAT	(2.179)	(8.067)	5.888	27
UKUPNI REZULTAT	19.941	12.990	6.951	154

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

u 000 KM

Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.		
	iznos	iznos	razlika	indeks
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	274.089	225.384	48.705	122
Ulaganja u instrumente kapitala	99	84	15	118
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	163.300	152.549	10.751	107
Obavezna rezerva kod Centralne banke	140.447	116.848	23.599	120
Depoziti kod drugih banaka	461	434	27	106
Kredit i potraživanja od klijenata	1.012.946	879.262	133.684	115
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	3.846	3.772	74	102
Unaprijed plaćeni porez na dobit	2.628	2.402	226	109
Odgođena porezna imovina	1.007	93	914	1.083
Materijalna imovina	32.400	33.954	(1.554)	95
Nematerijalna imovina	2.508	3.040	(532)	83
Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	13	171	(158)	8
Ostala imovina i potraživanja	1.210	1.133	77	107
UKUPNO IMOVINA	1.634.954	1.419.126	215.828	115
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	287	-	287	-
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	111.070	58.911	52.159	189
Depoziti od klijenata	1.249.431	1.128.150	121.281	111
Uzeti krediti	67.298	30.599	36.699	220
Obaveze po osnovu najмова	4.349	5.638	(1.289)	77
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	23.512	22.366	1.146	105
Obaveze za porez na dobit	2.554	2.566	(12)	100
Odgođene porezne obaveze	6	-	6	-
Rezervisanja	5.274	4.564	710	116
Ostale obaveze	788	1.070	(282)	74
UKUPNO OBAVEZE	1.464.569	1.253.864	210.705	117
KAPITAL				
Dionički kapital	53.605	53.605	-	100
Rezerve	75.106	75.106	-	100

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Revalorizacije rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(2.457)	183	(2.640)	-
Ostale revalorizacije rezerve	(242)	(703)	461	34
Dobit tekuće godine	22.120	21.057	1.063	105
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih godina	22.253	16.014	6.239	139
UKUPNO KAPITAL	170.385	165.262	5.123	103
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL	1.634.954	1.419.126	215.828	115

Informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela

Banka nije vršila otkup vlastitih dionica niti udjela.

Informacije o poslovnim segmentima pravnog lica

Poslovne aktivnosti Banke

Poslovanje sa stanovništvom

Primarni cilj u 2022. godini, je bio jačanje NLB Banke u svim segmentima poslovanja. NLB Banka je u svom poslovanju snažno orijentirana pružanju usluga stanovništvu, malim i srednjim preduzećima, te korporativnim klijentima. Cilj Banke je upoznati potrebe klijenata i na osnovu toga kreirati i ponuditi najadekvatnije usluge. Poseban akcenat u segmentu poslovanja sa stanovništvom je stavljen na ponudu stambenih kredita.

Slijedom prethodnih godina, jedan od ključnih ciljeva u 2022. godini bio je razvoj digitalnih proizvoda i usluga. Klijentima je omogućeno apliciranje za kredit, kreditnu karticu i prekoračenje po tekućem računu putem mobilne i elektronske usluge. Kako bi klijentima ponudili savremeno rješenje za elektronsko bankarstvo, aktivno se radilo na njenoj modifikaciji. Za korisnike mobilnog bankarstva, organizovana je nagradna igra pod nazivom "Mobilno bankarstvo otvori i nagrade osvoji!", a klijente smo nagrađivali za korištenje mobilne banke u tri ciklusa tokom cijele godine.

Kroz projekat podrške kompanijama za E-commerce uslugu, u saradnji sa našim partnerima, omogućili smo kompanijama besplatnu podršku u izradi vlastitog web shop-a, integraciju rješenja, marketinšku podršku, edukacije za korištenje i benefite E-commerce usluge, kao i ostalu podršku i savjetovanje u svim fazama integracije i korištenja ove usluge, kako bi u konačnici klijenti unaprijedili svoje poslovne rezultate i iskoristili benefite online prodaje.

Za fizička i pravna lica kreirani su novi paketi proizvoda koji su prilagođeni stvarnim potrebama klijenata, čime direktno pozitivno utječemo na poboljšano iskustvo klijenata pri obavljanju bankarskih poslova. U toku protekle godine, organizovano je više promotivnih kampanja s ciljem povećanja korisnika i transakcija platnih kartica NLB Banke u suradnji sa partnerima iz više industrija, uz omogućene popuste i benefite za plaćanje karticama kod odabranih partnera.

U toku protekle godine NLB Banka je radila na moderniziranju svoje poslovne mreže. Renovirane su tri poslovnice prema NLB standardu: Srebrenik, Gradačac i Živinice, te je uvedeno moderno održivo grijanje u poslovnici Doboj-Istok.

**DO
-15%**

Astra Borovo

PETROL
Energija za život

ZEKA
BAU CENTAR

COMOD

MARK

PENNY shop

PENNY plus

100 NLB Banka

mastercard

**Priprema,
popusti,
sad!**

100

**Mobilno
bankarstvo
otvori i
nagrade
osvoji!**

**Nagradna
igra**

NLB Banka

**UZ 10
PREDNOSTI**

NLB E-commerce
**Poboljšaj svoje
poslovanje**

 misija.

 Bit Alijansa

VISA

e-comm
ASOCIJACIJA

 NLB Banka

Minusi stižu!

-10%

-15%

-20%

Energija za život

Više informacija na www.nlb-fbih.ba

  NLB Banka

Poslovanje sa pravnim licima

NLB Banka d.d., Sarajevo je u 2022. godini ostvarila uspješan poslovni rezultat u poslovanju sa pravnim licima. Krediti odobreni u okviru Sektora za poslovanje sa privredom na dan 31.12.2022. godine iznosili su KM 422 miliona što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu za KM 39 miliona, kada su isti iznosili KM 383 miliona (povećanje za 10,1%).

Ukrajinska kriza bila je još jedan udarac globalnoj i lokalnoj ekonomiji tokom 2022. godine koje je već bilo pod negativnim utjecajem od pandemije COVID-19. Više cijene energije i robe zbog krize i povezanih sankcija pojačale su inflaciju u mnogim ekonomijama, kao i u Bosni i Hercegovini. Poslovnim klijentima, rastući troškovi energije su imali negativne utjecaje, kao i poremećaji u opskrbnim lancima i viša inflacija, što je rezultiralo opreznim pristupom kreditnoj izloženosti.

Ovo je rezultiralo rastom referentnih stopa na finansijskom tržištu. Navedeno je izazvalo nesigurnost kod klijenata, te je fokus stavljen na iznalaženje načina za olakšavanje novonastale situacije, kako za postojeće tako i za nove klijente. Prateći stanja na finansijskom tržištu, Banka je pravovremeno poduzimala mjere na prilagođavanju ponude uslovima na tržištu te na taj način zadržala tržišnu poziciju.

Sektor za poslovanje sa privredom je konkurentskim cijenama, odgovornim odnosom prema klijentima, kao i brzim i kvalitetnim uslugama nastavio napredovati u svim strateškim ciljevima uključujući povećanje kreditne pozicije poslovnih klijenata na godišnjoj razini u svim segmentima.

Poseban fokus posvećen je digitalizaciji i digitalnim servisima, te je u 2022. godini, Banka predstavila vlastito E-commerce rješenje za pravna lica. Sektor za poslovanje sa privredom je nastavio napredovati i u pogledu svojih ESG ciljeva u 2022. godini. Također i u 2022. godini nastavljen je projekat pod nazivom #OkvirPomoći, projekat za podršku inovativnim idejama koje će donijeti napredak i priliku za razvoj i bolji život. Projekat je pružio priliku jedinstvenim i inovativnim idejama koje adresiraju izazove održivosti.

Pored ovoga u 2022. godini je potpisan ugovor za finansiranje projekta "Crni Vrh", kao jedan od značajnijih projekata za Banku.

Upravljanje sredstvima

Prethodna godina bila je izuzetno turbulentna za svjetske ekonomije kroz pojačanje geopolitičke napetosti i makroekonomske trendove, a posljedično za finansijsko tržište koje je zabilježilo snažne oscilacije cijena valuta koje su u velikoj mjeri uticale na izloženost Banke deviznom riziku. Odgovornim i kontrolisanim upravljanjem deviznim rizikom, NLB Banka je obezbijedila usklađenost sa zakonskom regulativom i internim propisima NLB Grupe na razini pojedine valute, te u ukupnom iznosu za sve valute.

NLB Banka je u prethodnoj godini bila pouzdan partner klijentima i promptno odgovarala na sve izazove proistekle iz upravljanja deviznim rizikom. Odjel za trgovanje je nastavio sa pružanjem visoko kvalitetne usluge kupoprodaje stranih valuta što je prepoznato od strane klijenata. Izuzetno uspješnu godinu obilježilo je značajno povećanje broja i volumena transakcija finansijskim instrumentima.

Odjel za upravljanja bilansom je strateški upravljao rezervama likvidnosti osiguravajući zadovoljenje potreba komitenata i usklađenost sa svim propisanim pokazateljima. Banka je nastavila strategiju gradnje stabilne depozitne osnove kroz obezbjeđivanje različitih vrsta izvora finansiranja s ciljem povećanja fleksibilnosti i smanjenja ovisnosti o bilo kojem pojedinačnom izvoru finansiranja i općenito boljem upravljanju troškovima finansiranja. Banka je ugovorila dugoročne linije finansiranja sa NLB Grupom i kreditorima prateći potrebe svojih klijenata.

U skladu sa zahtjevima tržišta, te prateći potrebe svojih klijenata, Banka je ugovorila dugoročne izvore sredstava sa Evropskim fondom za jugoistočnu Evropu (EFSE) u iznosu od 10 miliona EUR. Banka se posebno orijentisala na programe za poboljšanje ESG standarda koji će doprinijeti strategiji održivosti unutar NLB Banke i potaknuti projekte koji sadrže ove komponente.

Korišteni finansijski instrumenti

Banka ulaže u dužničke vrijednosne papire u svrhu gradnje stabilnih zaliha visoko likvidnih rezervi. Portfolio dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige sastoji se od kratkoročnih i dugoročnih visoko likvidnih vrijednosnih papira emitenata. Nivo ulaganja u dužničke vrijednosne papire i vlasnička ulaganja ograničen je limitima propisanih od strane regulatora, grupe i internih postavljenih ograničenja.

Upravljanje rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

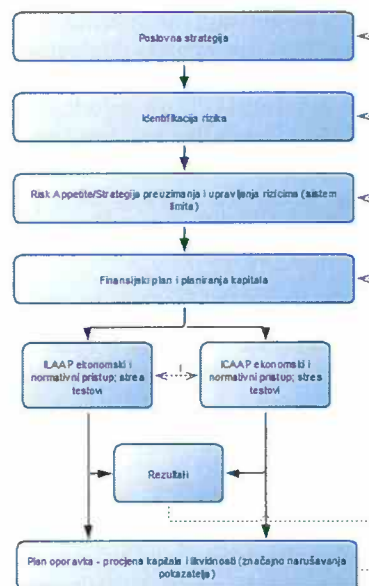
Efikasno uspostavljen okvir za Risk Appetite, kao i Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima, predstavljaju upravljački alat i ključnu komponentu upravljanja rizicima. Cilj okvira za Risk Appetite je usklađivanje strateških ciljeva sa rizicima i finansijskim ciljevima definisanim u internim aktima.

Banka je pri ostvarenju strateških ciljeva u 2022. godini, poslovala u skladu sa definisanim limitima i ciljnim vrijednostima postavljenim kroz Risk Appetite.

Na osnovu rezultata internog procesa procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) Banka posjeduje dovoljno kapitala da pokrije izlaganje identificiranim materijalno značajnim rizicima u ekonomskoj i normativnoj perspektivi.

Rezultati internog procesa procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) potvrđuju snažnu poziciju Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti i ispunjenju minimalnih i internih likvidnosnih zahtjeva u normalnim i stresnim okolnostima.

Plan oporavka Banke je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Strategijom se određuju i materijalni principi i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- kreditiranje pravnih i fizičkih lica,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i rizikom kamatne stope, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom.

Detaljnija pravila, limiti, smjernice i kompetencije koje se odnose na upravljanje rizicima definisani su pojedinačnim internim aktima, politikama i procedurama, metodologijama, smjernicama, uputstvima.

Banka je u svom poslovanju izložena različitim rizicima, od kojih su za cjelokupno poslovanje Banke ključni sljedeći rizici:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti,
- operativni rizik.

Dodatno, Banka prati i izloženost rizicima iz grupe Ostalih rizika, definisanih u Smjernicama za primjenu ICAAP-a i ILAAP-a u banci, gdje je naglasak na minimiziranju njihovih mogućih utjecaja na poslovanje Banke. Tolerancija na sve vrste rizika se određuje i na osnovu godišnje identifikacije, mjerenja i procjene materijalno značajnih rizika u Banci u sklopu ICAAP-a i ILAAP-a.

Upravljanje **kreditnim rizikom**, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem održavanja srednjoročne i dugoročne održivosti poslovanja, Banka nastoji održati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika. Banka je posebnu pažnju u toku 2022 godine posvetila upravljanju kamatno induciranim kreditnim rizikom uslijed makroekonomskih dešavanja na tržištu. Banka je tokom 2022 godine proaktivno analizirala efekte povećanja potrošačke korpe i uticaje na prihode i kreditnu sposobnost klijenata. Banka kreira strategije upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom.

Ključni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke.

Akcenat je uglavnom na definisanju:

- glavnih uslova koji se odnose na odobrenje plasmana
- glavnih uslova koji se odnose na kolateral,
- ciljanih segmenata klijenata koje je Grupa spremna prihvatiti ili izbjeći, u skladu sa Risk Appetite, ograničenjima u politikama kreditiranja, Okvirom socijalne zaštite i zaštite okoliša i drugim strateškim orijentacijama, maksimalno dozvoljene izloženosti u smislu individualne koncentracije,
- pristupa proaktivnog upravljanja klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama kroz mjere restrukturiranja ili work-out-a.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate. Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vršiti se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

Mjerenje izloženosti **tržišnim rizicima** vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Tržišnim rizicima, u smislu Zakona o bankama, smatraju se pozicijski rizik, valutni (devizni) rizik i robni rizik.

Banka postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje izloženosti tržišnom riziku, koje redovno nadgledaju nadležne organizacione jedinice i odbori za upravljanje rizicima u Banci.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost tržišnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima, te zajedno sa Odjelom za strateško upravljanje rizicima kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih limita. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima, te kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene lokalnoj regulativi i usklađene sa zahtjevima na nivou NLB Grupe (EU regulativa). U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

S obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke.

Upravljanje rizicima (nastavak)

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2022. godine nije bilo značajnijih promjena u Politici i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Limit za EVE (Economic Value of Equity) pokazatelj iznosi 8% i tokom 2022. godine Banka je održavala izloženost kamatnom riziku u skladu sa Strategijom i interno definisanim limitima u Risk Appetite. Zbog trenda rasta tržišnih kamatnih stopa, te zbog porasta EURIBORA na tržištu, Banka redovno prati i priprema 6 stresnih scenarija a u vezi sa potencijalnim efektom na kapital.

Upravljanje rizikom likvidnosti je utvrđeno na način koji omogućava pouzdan postupak za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti kratkoročno i dugoročno. Osiguravanje odgovarajućeg volumena likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti u Banci provodi se centralizirano, u skladu sa zahtjevima lokalnih propisa i važećim internim smjernicama i politikama Banke.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku likvidnosti obavlja se i primjenom Scoring modela. U skladu lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR koji se i ranije pratio zbog zahtjeva Standarda upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe. Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP). Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve ili Plana oporavka Banke.

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Odjel za strateško upravljanje rizicima i Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima na mjesečnoj osnovi prate sljedeće pokazatelje likvidnosti i o tome izvještavaju relevantne odbore Banke:

- Liquidity coverage ratio (LCR),
- Net Stable Funding Ratio (NSFR),
- Net Loan to deposit (Net LTD),
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (AUAR),
- Udio nebankarskih depozita u ukupnoj pasivi (bez kapitala),
- Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi,
- A'vista stabilnost - Stabilni depoziti po viđenju,
- Stres test likvidnosti - jaki kombinovani stres test i obrnute stres testove.

Realizacija ključnih pokazatelja pri upravljanju rizikom likvidnosti u toku 2022. godine je bila u skladu sa internim pokazateljima definisanim u Risk Appetite Banke.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje **operativnim rizikom** kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda, a zasniva se na:

- praćenju nastalih štetnih događaja,
- identifikaciji rizika,
- ocjenjivanju i
- savladavanju rizika.

Cilj upravljanja operativnim rizicima je ograničavanje obima potencijalnih gubitaka i vjerovatnoće njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv sa gledišta finansijske štete, a posredno i sa stanovišta očuvanja ugleda Banke. Potpuno ukidanje operativnih rizika nije moguće niti razumno. Banka prihvata one operativne rizike, koji u slučaju realizacije neće imati bitnog uticaja na poslovni rezultat, odnosno neće ugroziti dalje poslovanje Banke.

Ciljevi i načela upravljanja operativnim rizicima uključuju svijest da Banka, za razliku od ostalih vrsta rizika, može biti izložena ovoj vrsti rizika u svim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima, te da operativni rizici mogu značajno utjecati na sigurnost Banke, ugled i reputaciju. Stoga je učinkovito upravljanje ovom vrstom rizika temelj zdravog upravljanja rizicima u Banci.

U preuzimanju operativnog rizika Banka prati usmjerenje da ova vrsta rizika ne bi trebala značajno uticati na njeno poslovanje, tako da je spremnost za preuzimanje operativnog rizika niska do umjerena.

Realizacija pokazatelja izloženosti rizicima povezanim sa operativnim rizikom i visine štetnih događaja u 2022. godini je bila daleko ispod internih limita definisanih u Risk Appetite kao i Politici upravljanja operativnim rizikom.

Pored značajnih rizika koji su i materijalno značajni za poslovanje Banke sa mogućim efektima na kapital i na likvidnost, Banka izdvaja i interne kapitale zahtjeve za **Ostale rizike**⁵, sa naročitim izdvajanjem rizika kadrova, ESG rizika u nastajanju kao i poslovnog rizika uzimajući u obzir situaciju nastalu ratnim dešavanjima u Ukrajini.

Sistem upravljanja kao i sistem upravljanja rizicima u Banci je kroz rad nezavisnih kontrolnih funkcija kao i kroz SREP ocijenjen adekvatnim.

⁵ Ostali rizici – rizici klasifikovani u skladu sa Smjernicama za izveštavanje Agencije za bankarstvo FBiH o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a u banci

Odgovornost prema zaposlenicima

Briga o zdravlju svih zaposlenih je postavljena kao prioritet i u prethodnoj godini. Nakon što je pandemija uzrokovana Covid virusom stagnerala i omogućila zdravstvenim ustanovama da rade u punom kapacitetu sekundarnu zdravstvenu zaštitu, omogućen je sistematski zdravstveni pregled za sve zaposlenike tokom druge polovine godine. Banka je nastavila kontinuirano podržavati implementaciju modela udaljenog rada za radna mjesta za koja je to po prirodi posla moguće uvesti.

Odgovornost prema klijentima i društvu

U prethodnoj godini smo intenzivno smo razmišljali kako možemo utjecati na pozitivne promjene. Sopstvena djela nas inspirišu da tražimo održiva, a posebice lokalna rješenja. Posvetili smo mnogo pažnje održivom poslovanju u regionu Jugoistočne Evrope, te smo treći projekat Okvir Pomoći u 2022. godini posvetili podršci inovativnim idejama koje će donijeti napredak i priliku za razvoj i bolji život. Projekat je pružio priliku jedinstvenim i inovativnim idejama koje adresiraju izazove održivosti i podržavaju i doprinose dostizanju barem jednog od sedamnaest Ciljeva održivog razvoja Organizacije Ujedinjenih nacija i prate direktive Okvira održivosti NLB Grupe. Učesnici su imali priliku osvojiti vrijedan sponzorski fond.

Održivost naših odluka i aktivnosti je u srcu našeg poslovanja i svjesni smo da možemo utjecati na kvalitet života u regionu i kojem živimo i radimo. Zbog toga smo tokom cijele godine sprovodili kampanju pod nazivom "Pokret koji čini razliku" podstičući klijente da se posvete poboljšanju svojih zdravih životnih navika i fizičke forme. Plaćanjem NLB karticama i NLB Pay uslugom, naši klijenti su imali priliku ostvariti popust na redovne cijene mjesečnih članarina u tri fitness centra u Sarajevu i Tuzli.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Banka se aktivno uključila u podršku djeci kojoj je potrebna pomoć u mentalnom, jezičkom i socijalnom razvoju, te je pored doniranja finansijskih sredstava Udruženju "Jahači nade" iz Sarajeva koji se bave terapijskim jahanjem, pokrenula kampanju pod nazivom "Konj koji liječi". Komunikacijska kampanja imala je za cilj podići svijest o važnosti terapijskog jahanja, kao i njegovom značaju za pomoć mladima i djeci sa poteškoćama, te prikupiti dodatna finansijska sredstva za pomoć ovom Udruženju.

Inicijative za zapošljavanje i finansijska pismenost

Banka je u toku godine podržala edukativne aktivnosti na univerzitetima koje utiču na finansijsko opismenjavanje mladih kroz podršku Ekonomskom fakultetu u Tuzli i Studentskom centru Sveučilišta u Mostaru. Sa fakultetima je realizovan niz projekata za edukacije studenata, te je studentima pružena i mogućnost prakse u NLB Banci. Banka je podržala Youth Business Camp, prvi kamp ovakve vrste u Bosni i Hercegovini namijenjen mladima koji se žele upoznati sa mnogim vještinama koje im trebaju u savremenom poslovanju.

Povodom Svjetskog dana štednje, Banka je poklonila djeci predstavu u organizaciji Pozorišta mladih u Sarajevu i Narodnog pozorišta u Tuzli u cilju poticanja kulture među najmlađom populacijom.

Podrška sportu

Na državnom i lokalnom nivou, Banka je podržala vrhunske sportiste i sportske kolektive u BiH, jer su oni ujedno i najbolji ambasadori zemlje na svojim putovanjima i utakmicama.

Kada je riječ o profesionalnim i poluprofesionalnim sportovima, NLB Banka je bila sponzor različitih timova: u fudbalu, odbojci, košarci, tenisu i drugim sportovima, a podržala je i Košarkaški savez Bosne i Hercegovine.

Podrška sportu (nastavak)

U cilju poticanja zdravih navika kod djece i omladine, kontinuirano ulažemo u inicijative koje su usmjerene na ovu populaciju poput međunarodnih košarkaških turnira, amaterskih sportskih klubova za mlade i slično s ciljem povezivanja djece kroz sportove iz raznih gradova BiH, te mnogi drugi.

Kultura i okoliš

NLB Banka kontinuirano unaprjeđuje svijest o kulturi i naslijeđu, kao i očuvanju prirode. NLB Banka je sponzorirala više događaja iz domena kulture kao što su Festival savremene žene u Tuzli, Umjetnička galerija u BiH, Festival Regio, Live Stage muzički festival, Omladinski filmski festival, te sponzorstvo rada Narodnog pozorišta u Tuzli i Pozorište mladih u Sarajevu. Sve ove aktivnosti utjecale su na vidljivost NLB Banke u pogledu odgovornosti prema kulturi u BiH.

U sklopu inicijative održivog bankarstva, Banka kontinuirano radi na edukaciji o racionalnoj upotrebi resursa i važnosti reciklaže. Briga o životnoj sredini je sve važnija i Banka je podržala događaje i organizacije čija je misija usmjerena na ekološke aktivnosti i zaštitu prirode. Banka je tako podržala obilježavanje Svjetskog dana voda, te akciju čišćenja planete Zemlje za jedan dan „Let's do It“ u Tuzli i Sarajevu, udruženje "Eko-Zeleni" TK, te KVS SCUBA, organizaciju koja sudjeluje u brojnim ekološkim akcijama čišćenja voda, te edukaciji članova kluba i šire o marinskoj biologiji i negativnom utjecaju plastike i mikroplastike na vodeni sistem u Bosni i Hercegovini.

Potvrđujemo da smo banku budućnosti, odgovorni prema našim klijentima, partnerima, okolišu i zajednici unutar koje živimo i radimo. Želimo ostaviti zdravu okolinu našim budućim generacijama.

Humanitarne aktivnosti

U okviru humanitarnih aktivnosti, poduzet je niz društveno odgovornih akcija i inicijativa:

- Donacija Udruženju za podršku djeci i roditeljima "Moja zvjezdica"
- Donacija za Udruženje distrofičara Tuzla, te Rotary Club;
- Donacije raznim sportskim klubovima za mlade;
- Donacije Udruženju Pomozi.ba u svrhu pomoći liječenja sugrađana;
- Novogodišnje donacije Udruženju "Srce za djecu", SOS Dječjim selima u BiH, Udruženju "Jahači nade" i JU Centru za autizam "Meho Sadiković"
- Donacija za organizaciju humanitarnog zimskog bazara od strane Ambasade Republike Slovenije, i mnoge druge.

Događaji nakon datuma izvještavanja

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Za i u ime Uprave

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

NLB Banka d.d., Sarajevo
Koševo 3
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

19. april 2023. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine, te izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa "Fortune" (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 415 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnom društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružateljima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 160 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

© 2023. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Bosna i Hercegovina.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2022. Banka je iskazala kredite date klijentima u iznosu od 1.053.531 hiljada KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 40.585 hiljadu KM.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 4, 5, 7 i 17.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na kreditima klijentima, Uprava donosi značajne prosudbe u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika;
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost;
- Procjena raspodjele izloženosti za kredite i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika;
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta;
- Procjena budućih informacija;
- Očekivani budućí novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita;
- Vrednovanje kolaterala i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke.

Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:

- Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku kredita i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
 - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prijelaze između nivoa kreditnog rizika;
 - ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka;
 - iii. Kriterije koji se koriste za utvrđivanje značajnog pogoršanja kreditnog rizika;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih prosudbi Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen upravljačkoj pristrasnosti Uprave. Ova činjenica dovela je do utvrđivanja ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, priznatih u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao ključno revizijsko pitanje u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

- iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;
- v. Metode primijenjene za izračun gubitka u slučaju neispunjavanja obaveza;
 - i. Metode primijenjene za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje;
 - ii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku kredita dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihodujući krediti), koji su uključivali:
 - i. Ocjenu finansijskog položaja i uspješnosti komitenta prema najnovijim kreditnim izvještajima i dostupnim informacijama;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primijenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeno finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju;
 - iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolaterala i procijenjenog perioda realizacije;
 - iv. Procjenu prikladnosti prelaza između nivoa;
 - v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne sa finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave i pravilima korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Zakon o računovodstvu"). Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave i pravila korporativnog upravljanja uključuju potrebne objave kako je propisano članovima 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izveštavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 42. Zakona o računovodstvu.
- 3) Pravila korporativnog upravljanja su pripremljena, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 43. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izveštavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezano objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Yuri Sidorovich, prokurista

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

19. april 2023. godine

Sabina Softić, partner i ovlaštenu revizor

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o ukupnom rezultatu za period

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	45.107	40.953
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5b	(6.931)	(6.264)
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5	38.176	34.689
Prihodi od naknada i provizija	6a	32.946	27.929
Rashodi od naknada i provizija	6b	(9.463)	(8.336)
Neto prihodi od naknada i provizija	6	23.483	19.593
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	7	(7.476)	(3.066)
Ostali dobiti od finansijske imovine	8	196	146
Neto pozitivne kursne razlike	9	910	748
Dobici od dugoročne nefinansijske imovine	10	1.276	555
Prihodi od dividendi		-	12
Ostali prihodi	11	5.298	4.954
Troškovi zaposlenih	12	(18.950)	(17.133)
Troškovi amortizacije	18a,18b	(4.788)	(4.271)
Ostali troškovi i rashodi	13	(14.141)	(13.209)
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		23.984	23.018
Tekući porez na dobit	14	(2.554)	(2.566)
Odgođeni porez na dobit		690	605
Porez na dobit		(1.864)	(1.961)
Dobit iz redovnog poslovanja		22.120	21.057
Izvještaj o ostalom ukupnom rezultatu:			
Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		(2.650)	(1.549)
Smanjenje fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(2.875)	(1.718)
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		225	169
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		471	(6.518)
Povećanje / (smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		16	(7.050)
Aktuarski dobiti / (gubici) po osnovu rezervisanja za otpremnine		461	(177)
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		(6)	709
Ostali ukupni rezultat		(2.179)	(8.067)
Ukupni rezultat		19.941	12.990
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u KM)	26	56,00	55,32

Napomene na stranama od 37 do 146 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Imovina			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	274.089	225.384
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	16	163.399	152.633
<i>Ulaganje u instrumente kapitala</i>	16a	99	84
<i>Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti</i>	16b	163.300	152.549
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	17	1.157.700	1.000.316
<i>Obavezna rezerva kod Centralne banke</i>	17a	140.447	116.848
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	17b	461	434
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	17c	1.012.946	879.262
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	17d	3.846	3.772
Unaprijed plaćeni porez na dobit		2.628	2.402
Odgodena porezna imovina	14a	1.007	93
Nekretnine, postrojenja i oprema	18a	29.294	29.081
Imovina s pravom korištenja	18b	3.106	4.873
Nematerijalna imovina	19	2.508	3.040
Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	20	13	171
Ostala imovina i potraživanja	21	1.210	1.133
Ukupna imovina		1.634.954	1.419.126
Obaveze			
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22	287	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	23	1.455.660	1.245.664
<i>Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija</i>	23a	111.070	58.911
<i>Depoziti od klijenata</i>	23b	1.249.431	1.128.150
<i>Uzeti krediti</i>	23c	67.298	30.599
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>		4.349	5.638
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	23d	23.512	22.366
Obaveze za porez na dobit	14	2.554	2.566
Odgodene poreske obaveze	14a	6	-
Rezervisanja	24	5.274	4.564
<i>Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih granacija</i>	24a	3.139	1.859
<i>Sudski sporovi</i>	24b	42	696
<i>Ostala rezervisanja</i>	24c	2.093	2.009
Ostale obaveze	25	788	1.070
Ukupne obaveze		1.464.569	1.253.864
Kapital			
Dionički kapital	26	53.605	53.605
Rezerve		75.106	75.106
Revalorizacione rezerve		(2.699)	(520)
Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(2.457)	183
Ostale revalorizacione rezerve		(242)	(703)
Dobit		44.373	37.071
Dobit tekuće godine		22.120	21.057
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih godina		22.253	16.014
Ukupno kapital		170.385	165.262
Ukupno kapital i obaveze		1.634.954	1.419.126

Napomene na stranama od 37 do 146 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 19.04.2023. godine te ih potpisuje:

 Jure Peljhan
Član Uprave

 Denis Hasanić
Član Uprave

 Lidija Žigić
Predsjednik Uprave

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o promjenama na kapitalu

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	53.605	75.106	8.073	(526)	31.441	167.699
Stanje na dan 1. januar 2021.	53.605	75.106	8.073	(526)	31.441	167.699
Dobit za period	-	-	-	-	21.057	21.057
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	(7.890)	(177)	6.472	(1.595)
Ukupni rezultat	-	-	(7.890)	(177)	27.529	19.462
Objavljene dividende	-	-	-	-	(21.899)	(21.899)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	53.605	75.106	183	(703)	37.071	165.262
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	53.605	75.106	183	(703)	37.071	165.262
Dobit za period	-	-	-	-	22.120	22.120
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	(2.640)	461	-	(2.179)
Ukupni rezultat	-	-	(2.640)	461	22.120	19.941
Objavljene dividende	-	-	-	-	(14.818)	(14.818)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	53.605	75.106	(2.457)	(242)	44.373	170.385

Napomene na stranama od 37 do 146 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2022.	2021.
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		39.496	37.188
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		(4.582)	(4.592)
Prilivi od od naknada i provizija		41.848	36.625
Odlivi od od naknada i provizija		(8.705)	(7.384)
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate		4.901	2.968
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(19.626)	(17.850)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova		(24.043)	(21.407)
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		137	9
Plaćeni porez na dobit		(2.792)	(1.380)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		26.634	24.177
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke		(23.623)	(9.507)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka		(29)	5.829
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata		(135.842)	(110.321)
Neto (povećanje) / smanjenje ostale imovine i potraživanja		(333)	167
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija		19.904	14.603
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata		157.544	137.850
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze		(124)	(239)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		(785)	11.297
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		43.346	73.856
Gotovinski tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Sticanje instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(42)	(1.521)
Prilivi od otuđenja instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	8.563
Sticanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(140.271)	(149.267)
Prilivi od otuđenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		121.768	123.610
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		1.702	767
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme		(2.567)	(2.263)
Sticanje nematerijalne imovine		(436)	(1.910)
Primljene dividende		-	12
Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		2.479	2.178
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti		(17.367)	(19.831)
Gotovinski tokovi od aktivnosti finansiranja			
Isplaćene dividende		(14.016)	(21.862)
Prilivi od kredita od banaka		43.029	11.735
Otplate glavnice kredita od banaka		(14.145)	(12.248)
Prilivi od kredita od drugih finansijskih institucija		9.779	-
Otplate glavnice kredita od drugih finansijskih institucija		(1.956)	(1.956)
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		22.691	(24.331)
Neto povećanje / (smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata:		48.670	29.694
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda:	15	225.384	195.701
Efekti promjene deviznih kurseva gotovine i gotovinskih ekvivalenata:		35	(11)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda:	15	274.089	225.384

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa, koja je kao je samostalno dioničko društvo Banka organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a sa promjenom sjedišta iz Tuzle u Sarajevo koja je izvršena 2015. godine, Banka je danas upisana u Registar privrednih subjekata kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa. Sjedište Banke se nalazi u Sarajevu, u ulici Koševo 3.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova u poslovnoj mreži, i to:

- a) Podružnica Tuzla sa poslovnica Centar Tuzla, Slatina, Sjenjak, Lukavac, Brčko, Čelić i Orašje
- b) Podružnica Sarajevo sa poslovnica Centar Sarajevo, Ilidža, Alipašino Polje, Pofalići, Ferhadija, Dobrinja, Otoka, Goražde, Zenica, Travnik, Vitez,
- c) Podružnica Mostar sa poslovnica Centar, Rondo, Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški,
- d) Podružnica Kalesija sa poslovnica Centar, Sapna i Teočak,
- e) Podružnica Tuzla 2 sa poslovnica Centar, Doboj Istok, Gradačac, Živinice, Srebrenik, Banovići i Kladanj,
- f) Podružnica Bihać sa poslovnica Centar i Cazin.

Preko centrale u Sarajevu i razvijene poslovne mreže Banka je ovlaštena da obavlja sve vrste poslova koje banke mogu obavljati i to:

1. primanje i polaganje depozita ili drugih povratnih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i zajmova;
3. izdavanje garancija i svih oblika jemstva;
4. usluge unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca, u skladu sa posebnim propisima;
5. kupovina i prodaja strane valute i plemenitih metala;
6. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući platne kartice, putne i bankarske čekove);
7. finansijski lizing;
8. kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeting i drugo);
9. kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca za svoj ili tuđi račun;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira (brokersko-dilerski poslovi);
11. upravljanje portfeljom vrijednosnih papira i drugim vrijednostima;
12. poslovi podrške tržištu vrijednosnih papira, poslovi agenta i preuzimanja emisije, u skladu sa propisima koji uređuju tržište vrijednosnih papira;
13. poslovi investicionog savjetovanja i skrbnički poslovi;
14. usluge finansijskog menadžmenta i savjetovanja;
15. usluge prikupljanja podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica koji samostalno obavljaju registrovanu poslovnu djelatnost;
16. usluge iznajmljivanja sefova;
17. posredovanje u poslovima osiguranja, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju, osim u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila;
18. druge poslove koji predstavljaju podršku konkretnim bankarskim poslovima.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***1. Opći podaci (nastavak)****Dioničari Banke**

	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	Iznos u KM	%	Iznos u KM	%
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	52.177.300	97,34	52.177.300	97,34
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	2,66
Ukupno	53.605.160	100,00	53.605.160	100,00

Sjedište Banke je na adresi Koševo 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2022. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke.

NLB Banka d.d. Sarajevo je predmet konsolidacije u finansijskim izvještajima NLB d.d., Ljubljana, a čiji finansijski izvještaji se mogu pronaći na adresi Trg republike 2, 1520 Ljubljana, Slovenija, te dostupni su na sljedećem linku: <https://www.nlb.si/financial-reports>.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2022. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 475 zaposlenih (31. decembar 2021.: 460 zaposlena).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Mandat:

Do 22.4.2022. godine

Predsjednik	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Zamjenik predsjednika	Boštjan Kovač	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasič	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.

Od 22.4.2022. godine

Predsjednik	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Zamjenik predsjednika	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasič	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.

Odbor za reviziju

Do 2.6.2022. godine

Predsjednik	Tatjana Jamnik Skubic	2.6.2018.-1.6.2022.
Član	Suzana Žigon	2.6.2018.-1.6.2022.
Član	Andreja Golubić	2.6.2018.-1.6.2022.
Član	Polona Kurtevski	1.7.2019.-1.6.2022.
Član	Mirko Ilić	1.11.2021.-1.6.2022.

Od 2.6.2022. godine

Predsjednik	Andreja Golubić	2.6.2022.-1.6.2026.
Član	Polona Kurtevski	2.6.2022.-1.6.2026.
Član	Mirko Ilić	2.6.2022.-1.6.2026.

Odbor za rizike

Do 22.4.2022. godine

Predsjednik	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Boštjan Kovač	30.5.2021.-29.5.2025.

Od 22.4.2022. godine

Predsjednik	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.

Odbor za imenovanja

Do 22.4. 2022. godine:

Predsjednik	Boštjan Kovač	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.

Od 22.4. 2022. godine:

Predsjednik	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.

1. Opći podaci (nastavak)**Odbor za naknade****Do 22.4. 2022. godine:**

Predsjednik	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Boštjan Kovač	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasič	30.5.2021.-29.5.2025.

Od 22.4. 2022. godine:

Predsjednik	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasič	30.5.2021.-29.5.2025.

Uprava**31. decembar 2022. godine:**

Predsjednik Uprave	Lidija Žigić	1.1.2021.-31.12.2024.
Član Uprave	Denis Hasanić	1.1.2021.-31.12.2024.
Član Uprave	Jure Peljhan	1.1.2021.-31.12.2024.

Glavni interni revizor Sanela Pušina

Sekretar Banke Rijad Hamidović

1. Opći podaci (nastavak)

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima

Članovi Nadzornog odbora:

Peter Andreas Burkhardt, predsjednik Nadzornog odbora

1. NLB d.d., Ljubljana, član Uprave
2. NLB Banka a.d. Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
3. NLB Lease&Go Ljubljana, predsjednik Nadzornog odbora

Damir Kuder, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
2. N Banka d.d., Ljubljana, član Nadzornog odbora

Andrej Lasič, član Nadzornog odbora

1. N Banka d.d., Ljubljana, predsjednik Nadzornog odbora

Dino Osmanbegović, član Nadzornog odbora

1. POSJED d.o.o. Sarajevo, vlasnik i direktor

Članovi Uprave Banke:

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

1. Privredna Komora Tuzlanskog Kantona, član Upravnog odbora

Denis Hasanić, član Uprave

1. Udruženje Profesionalnih Risk Manager-a (UPRMBiH), član Upravnog odbora
2. Property appraisers (BHPA-BH), član Upravnog odbora

Jure Peljhan, član Uprave

1. Bankarsko sportsko društvo NLB d.d., Ljubljana, predsjednik društva
2. Slovenačko udruženje privrednika u Bosni i Hercegovini, predsjednik udruženja

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MSFI 3 "Poslovne kombinacije" - Pozivanje na Konceptualni okvir sa izmenama MSFI 3 (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili kasnije).
- Izmjene MRS 37 "Odredbe, kontigentne obaveze i kontingentna imovina" - Teški ugovori - troškovi ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI (ciklus 2018-2020) " koje proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9 i IAS 41) prvenstveno u cilju otklanjanja nedosljednosti i razjašnjavanja formulacije (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene MSFI 16 "Zakupi" - koncesije vezane za zakup u vezi sa COVID-19 posle 30. juna 2021. godine usvojene 6. februara 2022. godine (stupaju na snagu od 30. juna 2021. godine za finansijske godine koje počinju, najkasnije, 1. januara 2021. godine ili kasnije),

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

2..2. Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI 17 od 25. juna 2020. godine i izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" - Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 od 9. decembra 2021. godine (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili kasnije).
- Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju "Produženje privremenog oslobođenja od primjene MSFI 9" usvojeni 6. februara 2022. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Objelodanjivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka" - Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MSFI 9 "Finansijski instrumenti", MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje", MSFI 7 "Finansijski instrumenti: objelodanjivanja", MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" i MSFI 16 "Lizing" - Reforma referentne kamatne stope – Faza 2 (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine), koji je usvojen i stupa na snagu 2. februara 2021. godine.
- Izmjene i dopune MRS-a 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Dugoročni dug sa sporazumima (koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmjene MRS 12 "Porezi na dohodak" - odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze koje proizilaze iz jedinstvene transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije)
- Izmjene MSFI 16 "Lizing" – Odgovornost za zakup u prodaji i zakupu (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).

Banka je odlučila da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i novo tumačenje prije datuma stupanja na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne prijave.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona. Priloženi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu formama koje su propisane Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva („Službene novine FBiH“, broj 81/21 i 102/22).

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH (Službene novine 15/21 od 24.02.2021. godine) propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Odluka Agencije za bankarstvo FBiH, o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2021. godine je utvrdila minimalne stope za izračun ispravke vrijednosti i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je na 31. decembar 2022. godine, u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 1.752 hiljada KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat metodologije i modela Banke, interno razvijenih prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravke vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 u iznosu od 1.698 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravke vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 u iznosu od 103 hiljada KM, od čega se iznos od 49 hiljada KM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i kod kojih je obračunato manje ispravke vrijednosti.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat su sljedećim efektima*:

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)****3.1. Osnove pripreme i izjava o usklađenosti (nastavak)**

<i>'ooo KM</i>	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Imovina	(1.254)	(1.359)
Ukupno aktiva	(1.254)	(1.359)
Obaveze	498	205
Kapital:		
Regulatorne rezerve	-	-
Revalorizacione rezerve	-	62
Neto dobit	(1.752)	(1.626)
Ukupno pasiva	(1.254)	(1.359)
	2022.	2021.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	(1.752)	(1.626)

* Napomena: pozitivan iznos predstavlja povećanje vrijednosti, a negativan smanjenje vrijednosti bilansnih pozicija.

Reklasifikacije

Izvršena je određena reklasifikacija na prethodno prezentovane finansijske izvještaje kako bi se ispoštovali novi obavezni obrasci kako to zahtijeva Pravilnik o sadržaju i obliku finansijskih izvještaja (Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine, broj 81/21 i 102/22). Ove promjene nisu imale materijalni uticaj na prethodno prezentovane finansijske izvještaje.

3.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu i obaveze koje se mjere i iskazuju po fer vrijednosti.

Poslovni događaji evidentiraju se na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivo 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
- ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

Prenos finansijskih sredstava iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti vrši se prilikom promjene okolnosti ili ulaznih podataka:

- Iz nivoa 1 u nivo 2: kada se obveznica povuče sa organizovanog tržišta ili kada postane nelikvidna (bez trgovanja 6 mjeseci).
- Iz nivoa 1 u nivo 3: kada se akcije povuku sa organizovanog tržišta, ako je pokrenut stečajni postupak, prestanak objave vrijednosti.
- Iz nivoa 2 u nivo 3: kada se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta povuče sa organizovanog tržišta, početak stečajnog postupka (za akcije i obveznice).
- Iz nivoa 2 u nivo 1: ako se obveznicama počne aktivno trgovati na organizovanom tržištu.
- Iz nivoa 3 u nivo 1: ako se akcije ili obveznice uvrste na organizovano tržište.
- Iz nivoa 3 u nivo 2: ako se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta uvrsti na organizovano tržište bez aktivnog kotiranja, ali postoje isti ili slični instrumenti listirani na tržištu.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa koriguju ulaznim podacima drugog nivoa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja**

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), koja predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

3.5. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 3.32.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su sljedeći:

Kurs	31.12.2022.	31.12.2021.
	KM	KM
USD	1,833705	1,725631
EUR	1,95583	1,95583

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u Bilansu uspjeha za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Kamatni prihodi se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti. Izuzetak su kamatni prihodi po osnovu izloženosti koje su bile nakon početnog priznavanja priznate kao obezvrijeđene, loše, i izloženosti koje su početno priznate kao obezvrijeđene, loše. Obračun kamatnih prihoda za loše kredite se isključuje iz bilansa uspjeha i priznaje kao prihod kada se naplati.

Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

Modifikacije finansijske imovine, koje nisu značajne i koje se ne klasifikuju za prestanak priznavanja, priznaju se neto iznosu u okviru prihoda po osnovu kamata.

3.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Prihodi od naknada i provizija evidentiraju se u Bilansu uspjeha, jer Banka ispunjava obavezu ugrađenu u ugovor, u skladu sa pravilima „MSFI15 Prihodi od ugovora sa kupcima”.

Pravilo je slijedeće:

- ako je obaveza izvršenja ispunjena u određenom trenutku („trenutak u vremenu“), povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kada se pruži usluga;
- ako je obaveza izvršenja s vremenom ispunjena, povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kako bi se odrazio napredak u ispunjavanju takve obaveze.

Zbog gore navedenih pravila, naknade za transakcije koje proizlaze iz usluga domaćeg i inostranog platnog prometa obično se knjiže u trenutku pružanja usluge, dok se naknade povezane s upravljanjem portfelijem i slično, obično priznaju tokom trajanja ugovora (metoda unosa).

Za ovu drugu vrstu naknada, zapravo, smatra se da su ulazni podaci koji su neophodni za pružanje usluge ugrađene u obavezu izvršenja ravnomjerno raspoređeni tokom trajanja ugovora.

Ako vrijeme nije usklađeno s načinom na koji je ispunjena obaveza izvršenja, Banka obračunava ugovornu imovinu ili ugovornu obavezu za dio prihoda koji je nastao u razdoblju ili za odgodu u sljedećim razdobljima.

Iznos prihoda povezan sa prihodima od provizija i naknada i ostalim poslovnim prihodima mjeri se na osnovu ugovornih odredbi. Ako je ugovorno predviđeni iznos podložan promjenama u potpunosti ili djelomično, prihod se mora knjižiti na temelju najvjerojatnijeg iznosa koji očekuje da će dobiti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija (nastavak)

Takav se iznos utvrđuje na osnovu svih činjenica i okolnosti koje se smatraju relevantnim za procjenu, a koje ovise o vrsti pružene usluge, a posebno o pretpostavci da nije velika vjerojatnost da priznati prihod neće biti značajno storniran. Za usluge koje pruža Banka takva varijabilnost obično nije predviđena.

Ako se ugovor odnosi na različitu robu/usluge čija obaveza izvršavanja nije istovremeno ispunjena, prihod se raspoređuje u različite obaveze, proporcionalno samostalnoj cijeni isporučene robe/usluge. Stoga će se ovi iznosi knjižiti u Bilansu uspjeha, na osnovu vremena ispunjenja svake obaveze.

Ova okolnost, koja nije značajna, može se dogoditi u slučaju programa lojalnosti kupaca koji zahtijevaju besplatno pružanje robe ili usluga ili unovčavanjem cijene koja nije pod tržišnim uvjetima, ako klijent dostigne određeni iznos naknada ili slučaj programa za sticanje novih ciljanih kupaca, putem bonusa (u obliku proizvoda ili usluge).

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja. Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

3.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u Bilansu uspjeha kao prihodi od dividendi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

3.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze, doprinose na i iz plata/naknada koji se obračunavaju na bruto plate/naknade, naknadu za ishranu u toku rada, troškove prevoza na posao i sa posla, regres za godišnji odmor i dr. u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju o ostalom ukupnom rezultu u istom periodu na koji se odnose plate/naknade.

Banka može u skladu sa poslovnim rezultatom i individualnim radnim uspjesima zaposlenika, periodično posebnim odlukama, dodijeliti varijabilne nagrade za radni učinak koji prevazilazi očekivani ili ciljani rezultat i to do 20% u odnosu na osnovnu platu radnika. Prilikom isplate varijabilnog dijela plate za ostvarene rezultate iznad prosjeka (ukupna ocjena preko 101%), kao polazište se koristi kvota koja je dodijeljena organizacionoj jedinici od strane nadležnog rukovodioca, a koja može iznositi do 8% mase plata.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka formira rezervacije za mirovine, na temelju aktuarskog izračuna, koji se obično vrši 30.09. svake godine. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostalog ukupnog rezultata i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospijeca iskazuju se kao rashod od kamata.

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore u 2022. godini Banka je obračunala po metodi prosječne bruto vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oblikovala dodatna rezervisanja na teret troškova rezervisanja za neiskorišteni godišnji odmor.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta. Polazna veličina u utvrđivanju osnovice poreza na dobit je poslovni rezultat koji je iskazan u bilansu uspjeha. Razlike između dobiti iskazane u računovodstvenim evidencijama i oporezive dobiti u poreskom bilansu se javljaju usljed korekcija koje su propisane Zakonom o porezu na dobit i pratećim Pravilnikom, prema kojima određeni rashodi koji su iskazani u računovodstvenim evidencijama, iako su stvarno nastali, sa aspekta propisa o porezu na dobit predstavljaju poresko nepriznate rashode, koji kao takvi uvećavaju poresku osnovicu.

U skladu s tim, pojedini rashodi, u zavisnosti od vrste, u poreskom bilansu mogu biti tretirani:

- kao poresko nepriznati rashodi u njihovom punom iznosu (koji u cjelini uvećavaju osnovicu poreza na dobit) ili
- kao poresko nepriznati rashodi u procentualnom propisanom iznosu (koji uvećavaju osnovicu poreza na dobit samo u poresko nepriznatom dijelu).

Osim navedenog, pojedini rashodi mogu biti poresko nepriznati trajno (kao stalne poreske razlike koje se odražavaju na osnovicu poreza na dobit samo jednom, tj. samo za taj poreski period), dok drugi rashodi mogu biti poresko nepriznati sa određenim vremenskim pomakom (kao privremene poreske razlike, koje se na osnovicu poreza na dobit odražavaju ne samo u jednom nego u više računovodstvenih i poreskih perioda).

Privremene poreske razlike se javljaju:

- u slučajevima u kojima će jednom nepriznate stavke (tj. stavke koje su uvećale oporezivu dobit u jednom periodu) naknadno biti tretirane kao poresko priznate stavke, za koje će se moći umanjiti oporeziva dobit u nekom budućem periodu
- u slučajevima u kojima će se unaprijed poresko iskorištene stavke (tj. stavke koje su iskorištene za umanjenje oporezive dobiti u jednom periodu) naknadno tretirati kao poresko nepriznate, pa će se za te iznose morati uvećati oporeziva dobit u nekom budućem periodu.

U prvom slučaju, kada je riječ o privremenim poreskim razlikama, ovakve stavke će u budućim periodima rezultirati odgođenim poreskim sredstvima a u drugom slučaju odgođenim poreskim obavezama.

Važećim propisima su predviđene i poreske olakšice kao poreski poticaji npr. kroz poreski bilans priznavanje dvostrukog iznosa bruto plaće za novoprimljene zaposlenike, uz određene uslove.

Stopa poreza na dobit je 10%.

Kad su u pitanju indirektni porezi Banka je u sistemu PDV-a. S obzirom na specifičnost usluga koje Banka pruža, većina takvih usluga je oslobođena od plaćanja PDV-a.

Postoji obaveza obračuna PDV-a za usluge koje podliježu ovoj obavezi i Banka u skladu s tim i postupa.

Banka nema pravo odbitka ulaznog PDV-a i ulazni PDV se evidentira na isti rashod na koji se evidentira i pripadajuća usluga.

PDV stopa je 17%.

3.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u optčaju tokom perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.13. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospeljeća do 3 mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

3.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka podrazumijevaju plasman drugoj banci koji dospijeva na naplatu na fiksno određen datum.

3.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga. Finansijska sredstva se priznaju na datum poravnanja (datum namirenja) utvrđen za to finansijsko sredstvo.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak (AT) se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospeljeća, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Mjerenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska sredstva se vrednuju:

- po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti,
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim kroz ostali ukupni rezultat (OUR)
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u bilansu uspjeha.

Kriteriji koji određuju način razvrstavanja i vrednovanja finansijskih sredstava su:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima,
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Banka usvaja poslovni model koji odražava način upravljanja grupom finansijskih sredstava u cilju postizanja poslovnih ciljeva. Poslovni model se ne određuje za pojedinačno finansijsko sredstvo nego za grupu finansijskih sredstava uzimajući u obzir sljedeće:

- kako se poslovni model i finansijska sredstva uključena u ovaj model procjenjuju i izvještavaju ključnom rukovodstvu,
- rizici koji utiču na poslovni model i način upravljanja ovim rizicima,
- kako se vrši nagrađivanje ključnog rukovodstva (prodajom - odnosno naplatom fer vrijednosti ili naplatom ugovorenih novčanih tokova)
- očekivana učestalost, iznos i vrijeme prodaje.

Odluka o izboru poslovnog modela zasniva se na očekivanim događajima bez stresnih scenarija. Ukoliko su gotovinski novčani tokovi različiti od očekivanih Banka ne vrši preračunavanje preostalih finansijskih sredstava unutar postojećeg modela, ali ove informacije koristi kod donošenja odluke o poslovnom modelu za nova finansijska sredstva. U skladu sa poslovnim modelom Banke, dati krediti i depoziti razvrstani su u poslovni model čiji je cilj držanje radi naplate novčanih tokova. Dati krediti i depoziti se vrednuju po amortizovanom trošku, osim u slučajevima kada ne prolaze SPPI test.

Uslovi za razvrstavanje dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige su navedeni u Politici za poslovanje finansijskim instrumentima.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (eng. Solely Payments of Principal and Interest – SPPI), tada se dužnički finansijski instrumenti vrednuju po otplaćenju vrijednosti ili po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR), u zavisnosti od poslovnog modela.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi ne ispunjavaju SPPI kriterije, tada se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha.

Za potrebe SPPI testa glavnica predstavlja fer vrijednost finansijskog sredstva u momentu početnog priznanja, a kamata nadoknadu za:

- Vremensku vrijednost novca,
- Kreditni rizik, u odnosu na neotplaćenu glavicu u određenom momentu,
- Kamatnu stopu,
- Nadoknadu za druge rizike (likvidnosne) i troškove.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Za izvođenje SPPI testa Banka primjenjuje Uputstvo za provođenje SPPI testa u skladu sa MSFI 9 za dužnička finansijska sredstva. Da bi se potvrdila pravilnost izvođenja SPPI testa koje je izvršila poslovna strana vrše se sekundarne kontrole kako je definisano Uputstvom za provođenje SPPI testa.

Finansijska sredstva uključena u poslovni model čiji cilj nije prikupljanje ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i nisu predmet SPPI testa (npr. finansijska sredstva namijenjena trgovanju).

Vlasnički finansijski instrumenti i instrumenti koji su kombinacija duga i kapitala nisu predmet SPPI testa i vrednuju se po fer vrijednosti.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Cilj poslovnog modela je naplata ugovorenih novčanih tokova i
- U skladu sa ugovorenim odredbama, na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrijednosti se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za neposredne transakcijske troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate i kursne razlike se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Kredit i depoziti se priznaju u vanbilansnoj evidenciji na datum sklapanja ugovora, a u bilansu stanja na dan realizacije ugovora.

Banka plasira kratkoročne, dugoročne, okvirne i komisione kredite (u svoje ime, a za tuđi račun) pravnim licima i građanima u skladu sa poslovnim politikom Banke.

Dati krediti se naknadno priznaju u visini neotplaćene glavnice, uvećani za obračunate kamate i naknade i umanjani za ispravku vrijednosti.

Kredit i plasmani u stranoj valuti se u glavnoj knjizi preračunavaju u domicilnu konvertabilnu marku po srednjem kursu Centralne banke BiH.

Kursne razlike se obračunavaju svakodnevno i priznaju u bilansu uspjeha kao prihod ili rashod.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR)

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava se vrednuju po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR) ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- Finansijsko sredstvo je u okviru poslovnog modela čiji je cilj preuzimanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijskog sredstva,
- U skladu sa ugovorenim uslovima na određene datume dolazi do novčanih tokova koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički vrijednosni papiri koji nisu namijenjeni trgovanju, vrednuju se po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, ako rukovodstvo pri početnom priznavanju donese odluku da se učinci vrednovanja priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Finansijska sredstva razvrstana u grupu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, početno i kasnije vrednuju se po fer vrijednosti. Neposredni troškovi koji nastaju prilikom nabavke se pripisuju nabavnoj vrijednosti. Promjena fer vrijednosti kao rezultat vrednovanja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. Pri prestanku priznavanja (npr. prodaji) se ukupan akumulirani iznos iz ostalog ukupnog rezultata za dužnička finansijska sredstva prenosi u bilans uspjeha, a za vlasničke vrijednosne papire na zadržanu dobit.

Kamate i kursne razlike za dužnička finansijska sredstva se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Za dužničke vrijednosne papire vrši se izračun umanjenja vrijednosti (ispravke vrijednosti).

Za vlasničke vrijednosne papire ne računa se umanjenje vrijednosti. U bilansu uspjeha se priznaju prihodi po osnovu dividende.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (FVBU)

U ovu grupu finansijskih sredstava se svrstavaju:

- finansijska sredstva namijenjena trgovanju,
- finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (koja ne prolaze SPPI test i vlasnički vrijednosni papiri za koje rukovodstvo nije odlučilo da se učinci vrednovanja priznaju preko ostalog ukupnog rezultata),
- finansijska sredstva razvrstana da se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha ukoliko takvo razvrstavanje značajno smanjuje ili otklanja nesklad do koga bi došlo zbog različitog vrednovanja finansijskih sredstava ili obaveza.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, vrednuju se po fer vrijednosti u momentu priznavanja i kasnije, a učinci vrednovanja se priznaju u bilansu uspjeha.

Provizija za odobrenje datih kredita i depozita se priznaje kao prihod tekuće godine i ne razgraničava se. Troškovi nastali prilikom nabavke dužničkih vrijednosnih papira se priznaju u bilansu uspjeha kao rashod provizije.

Vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrijednosti vrši se mjesečno i pojedinačno za svako finansijsko sredstvo.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka može da izvrši reklasifikaciju finansijskih sredstava kada se promijeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima. Takve promjene su vrlo rijetke, nastaju na bazi unutrašnjih ili spoljnih faktora, moraju biti značajne za poslovanje i moraju se dokazati razlozi promjene. Do promjene poslovnog modela može da dođe u slučaju da Banka počne ili prestane da obavlja djelatnost koja je značajna za njeno poslovanje, npr. ako kupi ili proda poslovno područje.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Reklasifikacija se izvodi prospektivno, od dana reklasifikacije na dalje, pri čemu se kao dan reklasifikacije smatra prvi dan izvještajnog perioda, koji slijedi promjeni poslovnog modela (u slučaju kvartalnog izvještavanja to je prvi dan kvartala nakon promjene).

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, fer vrijednost se mjeri na dan reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, tada fer vrijednost tog finansijskog sredstva na dan reklasifikacije postaje njihova nova bruto knjigovodstvena vrijednost.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, poštena vrijednost se izračuna na datum reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti se priznaje u ostalom ukupnom rezultatu. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, reklasifikacija se vrši po poštenoj vrijednosti na dan reklasifikacije. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostalog ukupnog rezultata se odstrani iz kapitala i prilagođava fer vrednost finansijskih sredstava na dan reklasifikacije. Posledično, finansijska sredstva na dan reklasifikacije mjere se kao da su se uvijek mjerila po otplatnoj vrijednosti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, tada se finansijska sredstva i dalje mjere po fer vrijednosti. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostalog ukupnog rezultata se prenosi iz kapitala u bilans uspjeha kao prilagođavanje zbog reklasifikacije na datum reklasifikacije.

Promjena ugovorenih novčanih tokova u toku trajanja finansijskog sredstva

Izmijenjena finansijska sredstva su ona kod kojih se tokom vijeka trajanja promijene ugovorne odredbe. Ugovorne odredbe se mijenjaju ukoliko Banka i dužnik sklope ugovor za zamjenu (plaćanje) starog finansijskog sredstva (prije originalne dospelosti), sa novim finansijskim sredstvom (novi ugovor), ali na način da banka i dužnik ponovo definišu ugovorne odredbe (aneks ugovora). Ugovorne odredbe se mijenjaju na sljedeći način:

- kao obnova ili produženje roka kredita, pri čemu je to moguće za komitente koji nemaju finansijske poteškoće i
- kao restrukturiranje finansijskih sredstava za komitente koji imaju finansijske teškoće.

Obnova ili produženje roka kredita

Pri obnovi ili produženju roka za otplatu kredita Banka priznaje novo finansijsko sredstvo. SPPI test se izvodi na datum početnog priznanja novog finansijskog sredstva.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnom politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši po Odluci Banke u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Moguće vrste restrukturiranja, koje nastupaju pojedinačno ili kombinirano su sljedeće:

- produženje roka otplate glavnice i/ili kamate ili odlaganje vraćanja glavnice i/ili kamate,
- smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova,
- smanjenje visine potraživanja (glavnice i/ili kamate) kao posljedice ugovorom dogovorenog otpisa duga,
- preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, na ime djelimične i potpune otplate kredita,
- zamjena postojećeg kredita novim kreditom,
- druge slične pogodnosti, koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznavanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo. Za novo sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa. Učinci koji nastanu kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplatne vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) se preračunavaju preko ispravke vrijednosti.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno pri početnom priznavanju.

U skladu sa Mjerilima i postupcima za odobravanje plasmana, restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova, učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava. Učinci modifikacije se izračunavaju kao razlika između otplatne bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva i novih ugovorenih novčanih tokova diskontovanih sa originalnom efektivnom kamatnom stopom.

Banka je dužna da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički finansijski instrument (vrijednosni papiri i krediti) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna, odnosno da li je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope i sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10%, prema lokalnim propisima, za fizička i pravna lica.

Ukoliko je modifikacija značajna, banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku.

Ukoliko modifikacija nije značajna, banka nastavlja sa priznavanjem stavke finansijske aktive. SPPI test se vrši na dan priznavanja prvobitno ugovorenog finansijskog sredstva. Polazna tačka za procjenu da li se kreditni rizik finansijskog sredstva u odnosu na inicijalno priznavanje značajno promijenio je datum priznavanja inicijalno ugovorenog finansijskog sredstva.

Ako Banka pristupi restrukturiranju potraživanja uzimanjem druge imovine (materijalna osnovna sredstva, vrijednosni papiri i sl.) uključujući ulaganja u kapital dužnika stečenih konverzijom potraživanja od dužnika, stečena sredstva se priznaju u bilansu stanja po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti stečenog sredstva i knjigovodstvene vrijednosti potraživanja priznaje se u bilansu uspjeha kao umanjeno/ukidanje obezvrjeđenja odobrenih kredita i potraživanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva (nastavak)

Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ propisano je da modifikacije kreditnih obaveza koje su bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 ili 2 na dan modifikacije, Banka označava u svom informacionom sistemu kao modifikacije uzrokovane tekućim potrebama dužnika, a modifikacije izloženosti koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na dan modifikacije, Banka označava u svom informacionom sistemu kao restrukturirane izloženosti.

3.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2022. i 2021. godini, su kako slijedi:

	2022.	2021.
Građevinski objekti	2%	2%
Ulaganja u tuđe objekte	20%	20%
Računarska oprema	14,3-50%	14,3-50%
Transportna sredstva	15%	15%
Namještaj i ostala uredska oprema	7-15%	7-15%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

U toku 2022. godine Banka je izvršila usklađivanje fer vrijednosti nekretnina i proknjižila smanjenje vrijednosti jednog poslovnog prostora u kojem obavlja poslovnu djelatnost, u ukupnoj neto vrijednosti od 54 hiljade KM.

Pregled Nekretnina i opreme i imovine s pravom korištenja u 2022. i 2021. godini prikazan je u Napomeni 18.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

3.16.1. Najmovi (zakupi)

Računovodstvo najмова je u skladu sa MSFI 16. Ugovor sadrži najam ako prenosi pravo korištenja upotrebe određenog sredstva na određeni period u zamjenu za naknadu.

Banka kao najmoprimac

Na početku najma, Banka priznaje imovinu koja predstavlja pravo na upotrebu (tj. pravo na upotrebu sredstva) i obavezu iz osnova najma. Ovo se odnosi na sve najmove, osim na kratkoročne i najmove male vrijednosti. Kratkoročni najmovi su definirani kao oni koji imaju najduži rok zakupa 12 mjeseci na datum početka najma, bez mogućnosti kupovine osnovnih sredstava. Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme čija je vrijednost manja ili jednaka 5 hiljada EUR, definirani su kao najmovi male vrijednosti. U tim slučajevima najamnine se tretiraju kao trošak zasnovan na linearnoj metodi tijekom cijelog trajanja zakupa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.16.1. Najmovi (zakupi) (nastavak)

Pravo na upotrebu imovine

Na datum početka najma, Banka mjeri pravo korištenja sredstva po nabavnoj vrijednosti, umanjenom za akumuliranu amortizaciju, gubitke od umanjenja vrijednosti i prilagođeno za svako ponovno mjerenje obveze za najam. Vrijednost sredstva, koja čini pravo korištenja, uključuje iznos početnog mjerenja obaveze iz osnova zakupa, plaćanje najamnine izvršene na datum ili prije datuma najma, umanjeno za primljene poticaje za najam, početne direktne troškove zakupaca i procjenu troškova koje je zakupac imao prilikom demontaže ili uklanjanja zakupljene imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se nalazi ili vraćanja unajmljene imovine u stanje koje zahtijevaju uslovi najma. Nakon datuma početka najma, Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja primjenom modela troška i amortizira ga linearnom metodom tijekom procijenjenog razdoblja najma. Takođe odvojeno priznaje kamate na obaveze najma. Pravo na upotrebu sredstva prikazano je u izvještaju o finansijskom položaju u redu Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja

Obaveze iz najma

Na datum početka najma, Banka mjeri obaveze iz najma po sadašnjoj vrijednosti najмова koji još nisu plaćeni. Najmnine uključuju fiksne najmnine, varijabilne najmnine, iznose za koje se očekuje da će ih najmoprimac platiti na osnovu garancije za ostatak vrijednosti, izvršavajući cijenu opcije kupovine, ako je prilično sigurno da će najmoprimac ovu opciju iskoristiti i plaćanje kazne za prestanak najma, ako trajanje najma ukazuje da će najmoprimac iskoristiti mogućnost otkazivanja najma.

Nakon datuma početka najma, obaveza najma se mjeri, tako da:

- povećava knjigovodstvenu vrijednost za kamate na obavezu iz najma,
- smanjuje knjigovodstvenu vrijednost za izvršene uplate najma,
- ponovo izračunava knjigovodstvenu vrijednost zbog bilo kakvih promjena u korištenim pretpostavkama ili ugovornim karakteristikama najma,
- obaveze iz najma prikazane su u posebnoj stavci u izvještaju o finansijskom položaju

Banka u ulozi najmodavca

Banka u toku 2021. izdala u zakup manji dio glavne zgrade u Tuzli, na 5 godina, sa mogućnošću produženja zakupa. Iznos prihoda od zakupa je iskazan u okviru pozicije ostali prihodi u Izvještaju o ukupnom rezultatu.

3.17. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stecene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stecene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.17. Nematerijalna imovina (nastavak)

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2022. i 2021. godini prikazan je u Napomeni 19.

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke ostalih finansijskih sredstava ili zaliha u sklopu ostale aktive, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2.

U skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama.

U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprimcima, ostvaruje prihod od zakupa.

3.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava. Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospjeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospjećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutačno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospjeća.

3.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos. Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9

Prema MSFI 9, model očekivanih kreditnih gubitka obuhvata, ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Ispravke za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve zajmove i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVBU, zajedno sa zajmovima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Ispravka se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se ispravka zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od default-a značajno porastao od početnog priznavanja razmatraju se razumne i podržive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Metodologijom za izračun ispravki vrijednosti i rezervisanja definisani su kriteriji za klasifikaciju u nivoe kreditnog rizika (eng. Stage), kriteriji prelaza između nivoa (u daljem tekstu „Stage“), izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Finansijski instrumenti se klasifikuju u Stage 1, Stage 2 i Stage 3, na osnovu primjenjene metodologije umanjavanja vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- stage 1 – performing portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjavanje vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- stage 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjavanje vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- stage 3 - oslabljen portfolio: priznaje se umanjavanje vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjenja obaveza (“default”-a) je usklađena sa FBA regulativom.

Pretpostavlja se značajno povećanje kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani dospjeća su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da odobri odlaganje zajmoprimcu ili
- ako se objekat nalazi na “watch listi”.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu u stage 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD-ova (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD-ova, ako je rok dospjeća finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja.

Očekivani gubitak izračunava se samo za 12 mjeseci unaprijed, čak i ako je dospjeće partije duže od jedne godine, no ako vrijeme izloženosti prelazi dvije godine (počinje u prvoj godini, nastavlja se u drugoj godini, ali nije duže od 12 mjeseci), promjena PD mora se izvršiti u drugoj kalendarskoj godini.

Gubici od umanjenja vrijednosti u stage-1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjenja vrijednosti koji su nastale u performing portfoliju, ali nisu identifikovani.

LECL za finansijsku imovinu u stage-u 2 izračunava se na osnovu PD-ova tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se također temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama.

Finansijski instrumenti u stage-u 3 se posmatraju u skladu sa odredbama Metodologije individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, koja nije izmjenjena u odnosu na prethodni period. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju kolektivne rezervacije koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti prebačeni iz stage-a 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda.

Umanjenje vrijednosti – umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke

Kao što je navedeno u Napomeni (3.1) Osnova pripreme i izjava o usklađenosti, nova regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjenit će veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisani Odlukom prikazani su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke – 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 – 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti – 0,5% izloženosti (primjenjivo za obračun ispravki vrijednosti do 30.06.2022. godine)

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Banka od 30.06.2022. godine primjenjuje minimalnu stopu očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 1 – za tačku d) ostale izloženosti koja iznosi minimalno 1% izloženosti, u skladu sa članom 23. stav (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Ako banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz odredbi ovog člana, primjenjuje se tako utvrđen veći iznos.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti (primjenjivo za obračun ispravki vrijednosti do 30.06.2022. godine).

Banka od 30.06.2022. godine primjenjuje minimalnu stopu očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 2 koja iznosi minimalno 8% izloženosti, u skladu sa članom 24. stav (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Ako banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz odredbi ovog člana, primjenjuje se tako utvrđen veći iznos.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbijedene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	25%
271 – 365 dana	40%
366 – 730 dana	60%
731 – 1460 dana	80%
Preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	45%
271 – 365 dana	75%
366 – 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Banka mjeri ECL i priznaje umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke na svaki izvještajni period. Mjerenje ECL-a odražava:

- 1) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda;
- 2) vremenskom vrijednošću novca; i
- 3) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

POCI (engl. *Purchased or originated credit impaired asset*) imovina predstavlja izloženost za koju se u trenutku inicijalnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Umanjenje vrijednosti – umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Obračun grupnih rezervacija se vrši množenjem EAD-a (izloženost u default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD-om (zadati gubitak). Izloženost u default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (CCF -Faktor kreditne konverzije je procjena udjela korištenja vanbilansne imovine u slučaju default-a. Izračunava se kao omjer između povećanja bilansne izloženosti u ukupnoj izloženosti u periodu od godinu dana prije default-a do datuma default-a i vrijednosti vanbilansne imovine godinu dana prije default-a). Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju do sadašnjeg vremena. Za izloženost u stage-u 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za stage 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospjeća.

U svrhu procjene LGD parametra Banka koristi kolateral HC (haircut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (neosigurana stopa oporavka) na nivou svakog segmenta klijenta. Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL-a). Razmatraju se informacije u budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze.

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Prestanak priznanja finansijskog sredstva nastaje kada:

- prestaje ugovoreno pravo na novčane tokove,
- kada se izvrši prijenos finansijskog sredstva, a prijenos ispunjava kriterijume za prestanak priznavanja.

Otpis datih kredita i potraživanja

Nadležnosti za donošenje odluka o otpisu i procedura otpisa nenaplativih kredita propisani su odredbama Standarda za otpis dospjelih nenaplaćenih potraživanja. Otpis potraživanja može biti računovodstveni otpis i trajni otpis potraživanja.

Računovodstveni otpis jeste prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika. Računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza se primjenjuje za potraživanja prema kriterijima:

- Otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i
- da su ta potraživanja u cjelosti dospjela, osim izloženosti po osnovu finansijskog lizinga

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Otpis datih kredita i potraživanja (nastavak)

Trajni otpis jeste otpis bilansne izloženosti koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji). Za donošenje odluke o trajnom otpisu potraživanja, ukoliko nije prethodno urađen računovodstveni otpis, moraju biti 100% formirane ispravke vrijednosti.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka je, u skladu sa odredbama Odluke Agencije za bankarstvo F BiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH, broj 44/19 i 37/20) dužna izvršiti računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, i to bilansne izloženosti, dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti, pri čemu potraživanja moraju biti u cjelosti dospjela.

Određbe ranije navedene Odluke se ne odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

3.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u KM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.25. Rezerve

Rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da 31. decembra 2022. godine zakonske rezerve pokrivaju 140,11% dioničkog kapitala.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznose 75.106 hiljada KM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 13.401 hiljada KM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 61.705 hiljada KM.

3.26. Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i ostale revalorizacijske rezerve

Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, te ostale revalorizacijske rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

3.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale finansijske obaveze po amortizacionom trošku (Napomena 23d) i Prihodi od naknada i provizija (Napomena 6a).

3.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima, pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“

Izbijanje pandemije „Covid-19“ pokrenulo je globalnu zdravstvenu krizu i veliki uticaj na globalnu ekonomiju zbog masovnih mjera zaključavanja, ograničenja putovanja, trgovine i drugih mjera. U pogledu makroekonomskih i geopolitičkih rizika, pandemija „Covid-19“ je promijenila fokus širom svijeta prema svjetskim i državnim naporima i mjerama za rješavanje ove krize. To je imalo uticaja na ubrzanje masovne digitalizacije finansijskih institucija i pomak ka novom operativnom modelu s udaljenijim / mrežnim kanalima za pružanje usluga klijentima.

NLB Banka je od samog početka uspostavila kontinuitet poslovanja u skladu sa Politikom upravljanja kontinuiteta poslovanja u vidu neprekidnog poslovanja za ljudske resurse, poslovne zgrade i informacione sisteme u svrhu zaštite kako klijenata tako i uposlenika Banke omogućavajući rad ključnih funkcija i usluga te funkcioniranje osnovnih linija poslovanja.

Pristup upravljanja rizicima je prilagođen trenutnim i očekivanim potrebama u toku i nakon pandemije uz izbjegavanje aktivnosti koji mogu dovesti do dodatnih negativnih posljedica za Banku ili ekonomskih posljedica za bankarski sistem ili privredu. Posebna pažnja usmjerena je na prepoznavanje rizika i stalni monitoring pokazatelja izloženosti rizicima, naročito vodeći računa o utjecajima na adekvatnost kapitala i adekvatnost likvidnosti.

Ubrzo po izbijanju pandemije „Covid-19“, Agencija za bankarstvo FBiH je donijela Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem Covid-19 koje se odnose na:

- odobravanje olakšica klijentima banke koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim efektima,
- posebna pravila koje se odnose na upravljanje kreditnim rizikom, koje banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu i
- mjere sa ciljem očuvanja kapitala banke.

Prilikom upravljanja rizicima u toku pandemije Banka je postupala u skladu sa *Programom posebnih mjera NLB Banke d.d., Sarajevo u svrhu ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“* kreiranim u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“.

Prema Odluci Agencije za bankarstvo banke su mogle primati zahtjeve klijenata za odobravanje posebnih mjera do 31. decembra 2021. godine.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“ (nastavak)

U Službenim novinama Federacije BiH broj 21 od 17.03.2022. godine objavljena je Odluka o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/20). Ovom odlukom Agencija za bankarstvo Federacije BiH ponovo omogućuje podnošenje zahtjeva za posebnim mjerama, ograničavajući rok trajanja mjere za moratorij najkasnije do 30.06.2022. godine, dok za mjere „grace“ i produženje roka dospijeca kredita sa jednokratnim dospijecem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima na period najduže do 31.12.2022. godine. Banka je u skladu s tim ažurirala Program posebnih mjera te omogućila svojim klijentima mogućnost podnošenja zahtjeva za posebnim mjerama, uz ispunjenje uslova za odobrenje istih u skladu sa preporukama regulatora. Agencija za bankarstvo je u decembru 2021. godine donjela odluku i objavila je u Službenim novinama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/21) o produženju roka za podnošenje zahtjeva za posebnim mjerama do 31.03.2022. godine.

U 2022. godini nije bilo dodatno odobrenih mjera u skladu sa Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19".

Zadnji izvještajni datum za dostavu izvještaja prema Odluci o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" je bio 31.12.2022. godine.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)****3.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“ (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje ukupan nivo kredita za koje su odobrene mjere, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine raspoređenih po nivoima kreditnog rizika na izvještajni datum:

OPIS	Kreditni u nivou kreditnog rizika 1 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 2 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 3 na dan odobrenja posebne mjere	
	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL
	14.520	261	1.342	120	2.346	1.931
Ukupni krediti pravna lica						
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	-	-	-	-	-	-
B - Vađenje ruda i kamena	-	-	-	-	-	-
C - Prerađivačka industrija	3.878	41	-	-	-	-
D - Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	-	-
E - Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	-	-	-	-	-	-
F - Građevinarstvo	136	1	-	-	-	-
G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	7.344	156	368	30	1.648	1.362
H - Saobraćaj i skladištenje	128	1	974	90	-	-
I - Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	118	1	-	-	-	-
J - Informacije i komunikacije	109	1	-	-	698	569
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-	-	-	-
L - Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-
M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-	-	-	-	-	-
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	2.807	60	-	-	-	-
P - Obrazovanje	-	-	-	-	-	-
Q - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	-	-	-	-	-	-
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-	-	-
S - Ostale uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
Ukupni krediti stanovništva	9.809	120	551	85	2.275	2.134
Opšta potrošnja	7.522	84	499	81	2.251	2.116
Stambena izgradnja	2.287	36	52	4	24	18
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	-	-	-	-	-	-
Ukupni krediti	24.329	381	1.893	205	4.621	4.065

Na dan 31.12.2022. godine od ukupnog kreditnog portfolija kojem su odobrene posebne mjere 24.329 hiljada KM bruto kredita je bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 1 (stage 1), 1.893 hiljada KM u nivo kreditnog rizika 2 (stage 2), dok je 4.621 hiljade KM bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 3 (stage 3).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“ (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje ukupan nivo kredita za koje su odobrene mjere, sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine raspoređenih po nivoima kreditnog rizika na izvještajni datum:

OPIS	Kreditni u nivou kreditnog rizika 1 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 2 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 3 na dan odobrenja posebne mjere	
	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL
Ukupni krediti pravna lica	19.804	347	4.281	253	2.311	1.829
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	-	-	-	-	-	-
B - Vađenje ruda i kamena	-	-	-	-	-	-
C - Prerađivačka industrija	6.368	35	560	28	-	-
D - Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	-	-
E - Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	-	-	-	-	-	-
F - Građevinarstvo	369	6	-	-	-	-
G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	9.355	233	1.956	136	1.612	1.294
H - Saobraćaj i skladištenje	347	9	1.587	80	-	-
I - Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	-	-	175	9	-	-
J - Informacije i komunikacije	172	2	-	-	699	535
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-	-	-	-
L - Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-
M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3	-	3	-	-	-
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	3.190	62	-	-	-	-
P - Obrazovanje	-	-	-	-	-	-
Q - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	-	-	-	-	-	-
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-	-	-
S - Ostale uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
Ukupni krediti stanovništva	12.269	97	3.477	459	2.329	2.048
Opšta potrošnja	10.195	79	2.821	371	2.239	1.972
Stambena izgradnja	2.070	18	656	88	58	44
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	4	-	-	-	32	32
Ukupni krediti	32.073	444	7.758	712	4.640	3.877

Na dan 31.12.2021. godine od ukupnog kreditnog portfolija kojem su odobrene posebne mjere 32.037 hiljada KM bruto kredita je bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 1 (stage 1), 7.758 hiljada KM u nivo kreditnog rizika 2 (stage 2), dok je 4.640 hiljade KM bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 3 (stage 3).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolija i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolija za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliju.

Otpremnine i godišnji odmore

Otpremnina je zakonski utvrđena obaveza poslodavca da isplati naknadu zaposleniku kod odlaska u mirovinu. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostalog ukupnog rezultata i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospijeca iskazuju se kao rashod od kamata. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na 30.09. svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja.

Ovlašteni aktuar je na dan 30.09.2022. godine uradio izračun rezervisanja za otpremnine u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj bruto dnevnicu Banke na nivou izvještajne godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru Napomene 24.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka mjesečno vrši procjenu poreza na dobit na osnovu stanja na računima oporezivih stavki, a konačan obračun sačinjava na dan 31. decembar.

Prosječna efektivna poreska stopa Banke objavljena je u Napomeni 14.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije upravljanja rizicima NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahtjeva, kako lokalnog regulatora Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu Agencija), tako i usmjerenja NLB d.d. Ljubljana, uključujući i zahtjeve Banke Slovenije i ECB-a na nivou NLB Grupe.

Banka stavlja značajan naglasak na razumijevanje i kompetencije upravljanja rizikom unutar cijele organizacije. Veliki naglasak se takođe stavlja na kontinuirano poboljšavanje kulture rizika i svijesti o njemu unutar cijele organizacije. Ključni cilj upravljanja rizikom u Banci je sveobuhvatno procijeniti i pratiti rizike unutar cijele Banke. Sveobuhvatan pristup upravljanju rizicima zasniva se na razboritim i razumnim konzervativnim orijentacijama preuzimanja rizika, uzimajući u obzir i relevantne stručne kriterije. Istovremeno, Banka obavlja razvojne aktivnosti u ovom području i to preko razvijanja metoda i modela za procjenu, praćenja i određivanja kriterija za ublažavanje svih relevantnih vrsta rizika.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

Osnovni ciljevi i principi preuzimanja i upravljanja rizicima su sljedeći:

- uzimanje u obzir kriterija određenih u okviru Risk Appetite;
- uključivanje poslovne i analize rizika, uključujući ESG perspektivu, u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou;
- poštivanje risk standarda definisanih za sve članice na nivou NLB Grupe;
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija;
- racionalno uvođenje novih proizvoda i analiza i praćenje istih;
- optimalno korištenje kapitala i njegova raspodjelu između poslovnih segmenata/organizacijskih jedinica;
- određivanje cijena u skladu sa odgovarajućim rizikom;
- potpuna usklađenost sa internim politikama/procedurama i važećim propisima;
- zadovoljavajući sistem internih kontrola, okvir tri linije odbrane.

Risk appetite je sveobuhvatni akt koji propisuje vrste i mjere rizika koje je Banka spremna prihvatiti ili izbjeći u cilju postizanja poslovnih ciljeva. U tom smislu je ključni stub poslovne strategije, nadopunjavajući i izoštravajući Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima sa kvantitativnim mjerama. Predstavlja osnovu za ICAAP, ILAAP, Plan oporavka i druge sisteme ograničenja rizika i osnovni je temelj u višegodišnjem proračunu i planiranju kapitala.

ICAAP igra ključnu ulogu u upravljanju rizicima Banke. ICAAP smanjuje neizvjesnost u pogledu rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, u procjeni sposobnosti Banke da nastavi sa održavanjem odgovarajućeg nivoa internog kapitala i učinkovitom upravljanju rizicima. ICAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu Banke i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti kapitala u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja adekvatnosti kapitala.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima (nastavak)

ILAAP sveobuhvatno procjenjuje adekvatnost likvidnosti Banke s ciljem osiguranja čvrstog upravljanja rizikom likvidnosti. ILAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti likvidnosti u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja rizikom likvidnosti.

Plan oporavka NLB Banke d.d., Sarajevo je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja. Cilj Plana oporavka je definisanje procedura koje omogućavaju Upravi Banke blagovremeni uvid u potencijalnu prijetnju finansijskoj stabilnosti Banke. U svrhu pripreme za krizne situacije razrađeni su preliminarni planovi o mjerama koje će biti preduzete u slučaju različitih vrsta opasnosti.

Strategijom se određuju materijalni principi i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- kreditiranje pravnih i fizičkih lica,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i rizikom kamatne stope, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom
- upravljanje ekološkim i društvenim (ESG) rizicima kao sastavnim dijelom gore navedenih kategorija rizika.

Detaljnija pravila, limiti, smjernice i kompetencije koje se odnose na upravljanje rizicima definisani su pojedinačnim internim aktima, politikama i procedurama, Standardima upravljanja rizicima NLB Grupe, politikama kreditiranja, Okvirnom metodologijom kategorizacije transakcija sa ekološkog i socijalnog aspekta i drugim aktima i politikama specifičnim za Banku.

Banka je u svom poslovanju izložena različitim rizicima, od kojih su za cjelokupno poslovanje Banke ključni sljedeći rizici:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti,
- operativni rizik.

Dodatno, Banka prati i izloženost rizicima iz grupe Ostalih rizika, definisanih u Smjernicama za primjenu ICAAP-a i ILAAP-a u banci, gdje je naglasak je na minimiziranje njihovih mogućih uticaja na poslovanje Banke. Tu su uključeni nefinansijski rizici, odnosno rizik prekomjerne finansijske poluge, reputacijski rizik, rizik profitabilnosti, poslovni rizik, strateški rizik, ESG rizik i drugi rizici iz grupe Ostalih rizika koje je Banka identificirala. Tolerancija na sve vrste rizika se određuje i na osnovu godišnje identifikacije, mjerenja i procjene materijalno značajnih rizika u Banci u sklopu ICAAP-a i ILAAP-a.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci.

Opšti zahtjevi

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem održavanja srednjoročne i dugoročne održivosti poslovanja, Banka nastoji održati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika. Banka je posebnu pažnju u toku 2022 godine posvetila upravljanju kamatno induciranim kreditnim rizikom uslijed makroekonomskih dešavanja na tržištu. Banka je tokom 2022 godine proaktivno analizirala efekte povećanja potrošačke korpe i uticaje na prihode i kreditnu sposobnost klijenata. Banka kreira strategije upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom.

Ključni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke.

Akcenat je uglavnom na definisanju:

- glavnih uslova koji se odnose na odobrenje plasmana
- glavnih uslova koji se odnose na kolateral;
- ciljanih segmenata klijenata koje je Grupa spremna prihvatiti ili izbjeći, u skladu sa Risk Appetite, ograničenjima u politikama kreditiranja, Okvirom socijalne zaštite i zaštite okoliša i drugim strateškim orijentacijama, maksimalno dozvoljene izloženosti u smislu individualne koncentracije,
- pristupa proaktivnog upravljanja klijentima koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama kroz mjere restrukturiranja ili work-out-a.

Ublažavanje rizika

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate.

Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vršiti se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Kontrola i monitoring rizika

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.12.2022.	31.12.2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 15)	274.089	225.384
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (Napomena 16)	163.399	152.633
Finansijska imovina po amortizovanom trošku (Napomena 17)	1.157.700	1.000.316
	1.595.188	1.378.333

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku:

Finansijska imovina	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednosti	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2022.			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 15)	274.314	(225)	274.089
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:	164.276	(877)	163.399
Ulaganje u instrumente kapitala	100	(1)	99
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	164.176	(876)	163.300
Finansijska imovina po amortizovanom trošku:	1.198.981	(41.281)	1.157.700
Obavezna rezerva kod Centralne banke (Napomena 17a)	140.588	(141)	140.447
Depoziti kod drugih banaka (Napomena 17b)	462	(1)	461
Kredit i potraživanja od klijenata	1.053.531	(40.585)	1.012.946
Ostala finansijska imovina (Napomena 17d)	4.400	(554)	3.846
	1.637.571	(42.383)	1.595.188
Potencijalne obaveze (Napomena 28)	226.586	(3.139)	223.447
Ukupno	1.864.157	(45.522)	1.818.635
31. decembar 2021.			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 15)	225.584	(200)	225.384
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:	152.633	-	152.633
Ulaganje u instrumente kapitala	84	-	84
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	152.549	-	152.549
Finansijska imovina po amortizovanom trošku:	1.040.645	(40.329)	1.000.316
Obavezna rezerva kod Centralne banke (Napomena 17a)	116.965	(117)	116.848
Depoziti kod drugih banaka (Napomena 17b)	434	-	434
Kredit i potraživanja od klijenata	918.986	(39.724)	879.262
Ostala finansijska imovina (Napomena 17d)	4.260	(488)	3.772
	1.418.862	(40.529)	1.378.333
Potencijalne obaveze (Napomena 28)	162.400	(1.859)	160.541
Ukupno	1.581.262	(42.388)	1.538.874

Banka vrši redovne preglede aktive, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu utvrđenih bonitetnih grupa i urednosti u servisiranju obaveza.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od klijenata i depozita kod drugih banaka, koji se mjere po amortizovanom trošku, po bonitetnoj klasifikaciji, data je u nastavku:

31. decembar 2022.	Depoziti kod banaka		Kredit i potraživanja od klijenata		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	462	(1)	623.481	(6.691)	623.943	(6.692)
B	-	-	360.942	(7.421)	360.942	(7.421)
C	-	-	42.001	(1.503)	42.001	(1.503)
D	-	-	6.593	(5.116)	6.593	(5.116)
E	-	-	20.514	(19.854)	20.514	(19.854)
Ukupno	462	(1)	1.053.531	(40.585)	1.053.993	(40.586)
Ukupno (neto)	-	461	-	1.012.946	-	1.013.407

31. decembar 2021.	Depoziti kod banaka		Kredit i potraživanja od klijenata		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	434	-	530.510	(3.564)	530.944	(3.564)
B	-	-	317.130	(4.634)	317.130	(4.634)
C	-	-	39.976	(2.254)	39.976	(2.254)
D	-	-	14.067	(12.055)	14.067	(12.055)
E	-	-	17.303	(17.217)	17.303	(17.217)
Ukupno	434	-	918.986	(39.724)	919.420	(39.724)
Ukupno (neto)	-	434	-	879.262	-	879.696

Gubici zbog umanjivanja vrijednosti i politika rezervisanja

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Primjenom standarda MSFI 9 očekivani kreditni gubici su bazirani na prelascima finansijskih sredstava između tri (3) stage-a. Promjena u kreditnoj kvaliteti i kreditnom riziku od momenta inicijalnog priznavanja predstavlja jedan od osnovnih kriterija prelazaka/promjene između Stage-a u kojima se klijent nalazi.

Grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za finansijsku imovinu i potencijalne obaveze klasifikovane u Stage 1 i Stage 2 i non-performing klijente koji nisu dio individualne procjene a klasifikovani su u Stage 3.

Individualne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za klijente u Stage 3 izloženosti preko 50 hiljada EUR.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored ranije navedenog, za obezbjeđenje plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti kolaterala je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite i potraživanja od klijenata i depozite kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Procijenjena vrijednost kolaterala
31. decembar 2022.		
Kreditna izloženost, neto	1.012.946	1.565.849
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	1.012.946	1.565.849
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	461	-
Vanbilansna izloženost, neto	223.447	239.224
Ukupno	1.236.854	1.805.073

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Procijenjena vrijednost kolaterala
31. decembar 2021.		
Kreditna izloženost, neto	879.262	1.387.373
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	879.262	1.387.373
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	434	-
Vanbilansna izloženost, neto	160.541	168.724
Ukupno	1.040.237	1.556.097

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2022. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 565.568 hiljada KM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2021. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 438.704 hiljade KM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Procijenjena vrijednost kolaterala po vrstama kolaterala za kredite i potraživanja od klijenata i vanbilansne izloženosti ukupno za stage 1, 2 i 3 i posebno za stage 3 prikazana je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2022.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 1, 2 i 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	605.009	2.087	65	212.142	202	214.496	(24.744)	580.265
Stambeni krediti	135.080	436	-	137.411	-	137.847	(2.789)	132.291
Potrošački krediti	438.365	1.587	-	72.987	202	74.776	(20.885)	417.480
Ostali krediti građanima	31.564	64	65	1.744	-	1.873	(1.070)	30.494
Kreditni preduzećima	448.522	9.113	1.994	292.455	11.011	314.573	(15.841)	432.681
Corporate komitenti	391.686	5.982	1.784	263.278	8.748	279.792	(10.609)	381.077
SME komitenti	40.312	2.591	65	23.838	1.922	28.416	(4.788)	35.524
Ostali komitenti	16.524	540	145	5.339	341	6.365	(444)	16.080
Vanbilansna izloženost	226.586	4.204	2.361	60.971	1.207	68.743	(3.139)	223.447
Garancije	98.520	3.490	2.361	16.179	1.207	23.237	(1.508)	97.012
Akreditivi	636	-	-	-	-	-	(6)	630
Odobreni neiskorišteni krediti	127.430	714	-	44.792	-	45.506	(1.625)	125.805
Ukupno	1.280.117	15.404	4.420	565.568	12.420	597.812	(43.724)	1.236.393

31. decembar 2022.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	17.036	-	-	3.918	-	3.918	(15.791)	1.245
Stambeni krediti	866	-	-	906	-	906	(764)	102
Potrošački krediti	15.514	-	-	3.012	-	3.012	(14.418)	1.096
Ostali krediti građanima	656	-	-	-	-	-	(609)	47
Kreditni preduzećima	10.071	2	-	7.283	67	7.352	(9.179)	892
Corporate komitenti	5.311	-	-	2.517	-	2.517	(4.836)	475
SME komitenti	4.527	-	-	4.766	-	4.768	(4.160)	367
Ostali komitenti	233	-	-	-	67	67	(183)	50
Vanbilansna izloženost	546	7	-	1.080	-	1.087	(116)	430
Garancije	512	7	-	1.080	-	1.087	(86)	426
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	34	-	-	-	-	-	(30)	4
Ukupno	27.653	9	-	12.281	67	12.357	(25.086)	2.567

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

31. decembar 2021.		Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 1,2 i 3		Bruto izloženost						
	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	511.146	1.975	-	144.928	182	147.085	(25.549)	485.597
Stambeni krediti	105.007	357	-	99.876	-	100.233	(2.009)	102.998
Potrošački krediti	376.526	1.483	-	43.975	1	45.459	(22.498)	354.028
Ostali krediti građanima	29.613	135	-	1.077	181	1.393	(1.042)	28.571
Kreditni preduzećima	407.840	8.991	737	270.605	11.845	292.178	(14.175)	393.665
Corporate komitenti	353.070	5.600	737	240.183	9.421	255.941	(8.363)	344.707
SME komitenti	37.700	2.631	-	24.282	2.129	29.042	(5.084)	32.616
Ostali komitenti	17.070	760	-	6.140	295	7.195	(728)	16.342
Vanbilansna izloženost	162.400	3.872	1.069	23.171	1.537	29.649	(1.859)	160.541
Garancije	81.204	3.327	1.069	12.390	1.509	18.295	(1.288)	79.916
Akreditivi	955	-	-	37	-	37	(16)	939
Odobreni neiskorišteni krediti	80.241	545	-	10.744	28	11.317	(555)	79.686
Ukupno	1.081.386	14.838	1.806	438.704	13.564	468.912	(41.583)	1.039.803

31. decembar 2021.		Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 3		Bruto izloženost						
	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	21.182	-	-	7.290	-	7.290	(19.835)	1.347
Stambeni krediti	1.208	-	-	1.214	-	1.214	(1.077)	131
Potrošački krediti	19.085	-	-	6.076	-	6.076	(17.931)	1.154
Ostali krediti građanima	889	-	-	-	-	0	(827)	62
Kreditni preduzećima	10.188	-	-	7.410	83	7.493	(9.437)	751
Corporate komitenti	5.288	-	-	2.375	-	2.375	(4.766)	522
SME komitenti	4.557	-	-	5.035	-	5.035	(4.328)	229
Ostali komitenti	343	-	-	-	83	83	(343)	-
Vanbilansna izloženost	48	4	-	-	-	4	(48)	-
Garancije	7	4	-	-	-	4	(7)	-
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	41	-	-	-	-	-	(41)	-
Ukupno	31.418	4	-	14.700	83	14.787	(29.320)	2.098

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Pregled LTV (loan to value – odnos izloženosti i nekretnine) pokazatelja za 2022. i 2021. godinu prikazan je u nastavku:

LTV pokazatelj 31.decembar 2022.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	2.360	15.609	48.209	24.935	2.029	774	41.163	135.079
Potrošački krediti	1.932	11.896	17.986	9.735	454	1.708	394.655	438.365
Ukupno	4.292	27.505	66.195	34.670	2.483	2.482	435.818	573.445

LTV pokazatelj 31.decembar 2021.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	1.945	10.594	27.850	23.028	5.142	467	35.981	105.007
Potrošački krediti	1.918	5.537	6.997	6.455	1.665	286	353.668	376.526
Ukupno	3.863	16.131	34.847	29.483	6.807	753	389.649	481.533

Kreditni portfolio po sektorima je prikazan u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i depozite kod drugih banaka, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi, za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i depozitima kod drugih banaka, u tabeli su prikazani na izdvojenim pozicijama.

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	KM	%	KM	%
Stanovništvo	604.820	57,42	511.272	55,63
Trgovina	201.228	19,10	192.853	20,98
Rudarstvo i industrija	122.319	11,61	119.334	12,98
Finansijske institucije	14.500	1,38	9.768	1,06
Građevinarstvo	33.661	3,20	20.734	2,26
Transport i komunikacije	32.207	3,06	21.470	2,34
Trgovina nekretninama	5.944	0,56	10.294	1,12
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	7.238	0,69	10.571	1,15
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.342	0,22	1.725	0,19
Ostalo	29.081	2,76	21.009	2,29
	1.053.340	100,00	919.030	100,00
Kamate i naknade	2.847		2.435	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita	(2.194)		(2.045)	
	1.053.993		919.420	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(40.586)		(39.724)	
	1.013.407		879.696	

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Problematični plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Sva pravna i fizička lica sa ocjenom D i E se, po razvrstavanju u navedeni bonitetni razred, automatski prenose iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (odjel za naplatu pravnih lica/odjela za naplatu fizičkih lica).

Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom je od 01. juna 2017. godine podijeljen u dva organizaciona dijela, Odjel za naplatu pravna lica i Odjel za naplatu fizička lica, gdje se odvijaju i prate procesi rane, kasne i sudske naplate potraživanja od problematičnih klijenata.

Proces naplate potraživanja za fizička lica je centralizovan i u nadležnosti je Odjela za naplatu fizičkih lica.

Sve aktivnosti naplate potraživanja za fizička lica se poduzimaju isključivo od strane Odjela za naplatu fizičkih lica i počinju od prvog dana kašnjenja klijenta kroz ranu naplatu i nastavljaju kroz aktivnosti kasne naplate i pokretanje sudskog postupka sve dok se ne zatvore potraživanja ili se klijent ne oporavi.

U proces naplate za pravna lica Odjel za naplatu pravna lica se uključuje sa aktivnostima naplate počev od 31 dana kašnjenja što podrazumijeva zajednički rad na klijentima u dijelu posjeta, sastanaka, definisanje strategija naplate za klijenta zajedno sa Sektorom za poslovanje sa privredom/Sektorom za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima. Sa razvrstavanjem klijenta u bonitetni razred D i E, klijent prelazi u nadležnost Odjela za naplatu pravnih lica gdje se dalje definiše strategija naplate pojedinačno za svakog klijenta (restruktuiranje, nagodba, naplata iz kolaterala, pokretanje i vođenje sudskog postupka).

Ukoliko klijenti koji su u nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom uspostave kontinuitet u plaćanju bez kašnjenja i izađu iz finansijskih poteškoća nakon perioda oporavka, tada se kao oporavljeni vraćaju u Performing portfolio u nadležnost Sektora za poslovanje sa privredom i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima.

U proces naplate potraživanja uključeni su i klijenti kod kojih su poduzete mjere restrukturiranja.

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima, pri čemu mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili sklopljen novi ugovor (refinansiranje). Klijent s finansijskim poteškoćama može biti performing ili non-performing.

Restrukturirana potraživanja predstavljaju "forborne" izloženosti Banke koje je potrebno razmotriti u sektorima za PE-performing klijente Sektora za poslovanje sa privredom i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima ili NPE-non-performing klijente Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. „R“ označava potraživanje uz odobrene ustupke zbog finansijskih poteškoća (ustupci ne bi bili odobreni da se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Pregled forborne kredita prikazan je u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2022. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	512	-	512
SME komitenti	-	3.387	3.387
Ostali komitenti	-	-	-
Građani	-	143	143
Ukupno	512	3.530	4.042

Segment	31. decembar 2021. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	-
SME komitenti	-	3.383	3.383
Ostali komitenti	591	50	641
Građani	76	184	260
Ukupno	667	3.617	4.284

Ispravke vrijednosti za partije kredita sa forborne statusom su prikazane u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2022. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	66	-	66
SME komitenti	-	-	3.047	3.047
Ostali komitenti	-	-	-	-
Građani	-	-	102	102
Ukupno	-	66	3.149	3.215

Segment	31. decembar 2021. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	-	-
SME komitenti	-	-	3.220	3.220
Ostali komitenti	-	154	50	204
Građani	-	13	168	181
Ukupno	-	167	3.438	3.605

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)***Reprogrami i restrukturiranja*

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Svrha restrukturiranja je spriječiti potencijalni gubitak Banke, pa je važno da se restrukturiranje pokuša uraditi u ranoj fazi kašnjenja (ili čak i prije nego što klijent počne kasniti), ako klijent ne može izmiriti obaveze.

Međutim, restrukturiranje može biti moguće i za klijente u fazi kasnog ili sudskog postupka naplate u slučajevima kada je restrukturiranje bolja opcija za Banku ili klijent zahtijeva restrukturiranje zbog promijenjenih okolnosti (npr. zapošljavanje klijenta).

Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita (broj transakcija)	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2022.		
Pravna lica	3	143
Građani i poduzetnici	7	3.895
Ukupno	10	4.038
31. decembar 2021.		
Pravna lica	7	4.032
Građani i poduzetnici	10	260
Ukupno	17	4.292

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Watch Loan Committee, Watch lista i Intensive care lista

Watch Loan Committee (u daljem tekstu WLC) je tijelo koje ima za zadatak definisanje svih aktivnosti koje Banka poduzima za naplatu potraživanja od performing klijenata fizičkih i pravnih lica kod kojih je prepoznat jedan ili više EWS signala (*Early Warning Signs*) ili koji se prema kriterijima nalaze ili se trebaju nalaziti na Watch listi (u daljem tekstu: WL), odnosno Intensive care listi (u daljem tekstu: ICL), a za klijente pravna lica odnosi se na kašnjenje potraživanja od 8 do 90 dana po međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja, a koji nisu klasifikovani kao NPL klijenti i klijenti A, B i C boniteta,), te NPL klijenata (klijenti D boniteta) kojima je odobreno restruktuiranje/reprogram obaveza ili vansudska nagodba, a sve do pokretanja sudskog postupka. Za klijente fizička lica EWS signali kao i WL1/WL2 se odnosi na klijente sa 0 dana kašnjenja.

Detaljna ovlaštenja, odgovornosti i modus rada komiteta propisani su Poslovnikom o radu Watch Loan Committee i Uputstvom za rad Watch Loan Committee i monitoring watch liste.

Cilj WLC-a je :

- uspostavljanje kontinuiranog procesa identifikacije potencijalno problematičnih klijenata na osnovu ranih upozoravajućih signala u Banci,
- zaustavljanje brojača dana kašnjenja (po lokalnoj i međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja),
- analiza dostavljenih prijedloga za uvrštavanje i isključivanje klijenata na WL1, WL2 i ICL,
- donošenje odluka o uvrštavanju i isključivanju klijenata na WL1, WL2 i ICL,
- definisanje mjera koje je potrebno poduzeti prema klijentima,

a sve u cilju ublažavanja rizika i zaustavljanja negativnih trendova.

Klijenti pravna lica na WL1 i WL2 se uvrštavaju klijenti sa kašnjenjem od 8 do 30 dana, a na ICL se uvrštavaju klijenti sa kašnjenjem od 31 do 90 dana, odnosno klijenti za koje je WLC donio zaključak o uključivanju na jednu od listi.

Klijenti fizička lica na liste WL1/WL2 se uvrštavaju sa 0 dana kašnjenja a kod kojih su identifikovani kriteriji za ulazak na jednu od listi.

Klijentima koji se uvrštavaju na WL1 zadržava se postojeći nivo kreditnog rizika (stage) u koji su klasifikovani u trenutku uvrštavanja na WL1 i bonitet važeći u trenutku uvrštavanja na WL1, a klijentima koji se uvrštavaju na WL2 se dodjeljuje ili zadržava nivo kreditnog rizika 2 (stage 2), u zavisnosti od postojeće klasifikacije klijenta u nivo kreditnog rizika u trenutku uvrštavanja na WL2, te se utvrđuje bonitet CCC.

Na ICL listu se uvrštavaju:

- Performing klijenti – /Corporate/SME/Micro/, a koji su u kašnjenju od 31 do 90 dana po međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja, klasificirani u stage 2 i 3 po lokalnim regulatornim propisima,
- NPL klijenti (klijenti D boniteta) kao i klijenti kojima je odobreno restruktuiranje/reprogram obaveza ili vansudska nagodba, a sve do pokretanja sudskog postupka.

Klijentima koji su raspoređeni na ICL listu se dodjeljuje ili zadržava nivo kreditnog rizika 2 (stage 2) i utvrđuje se bonitet C, s tim da je za klijente koji su raspoređeni u NPL, bonitetna grupa D nivo kreditnog rizika je 3 (stage 3).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Za klijente pravna lica pored kriterija dani kašnjenja na zadnji dan u mjesecu, Banka razmatra i ostale bitne faktore za potencijalno uvrštavanje klijenta na WL1, WL2, odnosno ICL:

- blokada transakcijskog računa (klijenti kod kojih se ustanovi da je račun blokiran se uvrštavaju na ICL)
- česta promjena menadžmenta,
- promjena boniteta,
- stepen finansijske sigurnosti,
- finansijska dugovanja prema omjeru EBITDA,
- loša FBA kategorija dužnika u drugim Bankama ili loša FBA kategorija sudužnika,
- stečaj ili likvidacioni postupak kod sudužnika,
- Odluka Kreditnog odbora o uključivanju klijenta na WL/ICL,
- dospjele neplaćene obaveze iznad 100 KM,
- negativne informacije u medijima (printani i elektronski),
- ostali razlozi za koje WLC donese odluku da može svrstati klijente na WL1, WL2 i ICL.

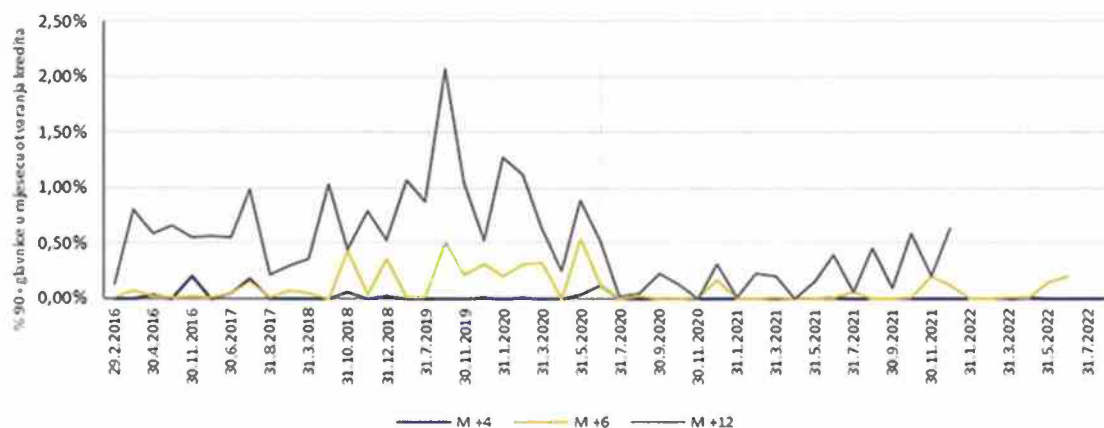
Vintage analiza

Banka prati kvalitet odobrenih plasmana i kašnjenje nakon odobrenja po dva tipa vintage analiza. Vintage 30+ i Vintage 90+, u kojima se prati broj, iznos i procenat kredita koji stupe u kašnjenje 30+ ili 90+ od mjeseca ugovaranja. Vintage 30+ izvještaj počinje nakon što su prošla minimalno 2 mjeseca od ugovaranja, dok se u 90+ izvještaju evidentiraju kašnjenja nakon što je proteklo 4 mjeseca od ugovaranja. Vintage izvještaji se ažuriraju na mjesečnoj osnovi, na taj način sadrže redom broj svih proteklih mjeseci od datuma ugovaranja do izvještajnog datuma, a u svrhu jednostavnijeg izvještavanja koriste se presijeci 4, 6, 12, 18, 24 i 36 mjeseci od momenta ugovaranja, a prilikom analiza uzimaju se u obzir i značajne promjene i u drugim vremenskim periodima. Za segment fizičkih lica diverzificirano je na 4 vrste proizvoda stambeni/hipotekarni, potrošački, kreditne kartice i prekoračenja, dok za pravna lica diverzifikacije se odnose na ročnost odnosno na dugoročne kredite, kratkoročne te overdrafte i business kartice.

Prosječan procenat kašnjenja 90+ 12 mjeseci nakon odobrenja posmatran na mjesečnom nivou na 31.12.2022. godine iznosi 0,25% i primjetno je poboljšanje u odnosu na 2021. godinu (0,45%).

Vintage 90+ analiza fizičkih lica

Vintage 90+ - @4, 6 & 12 Mjeseci od ugovaranja

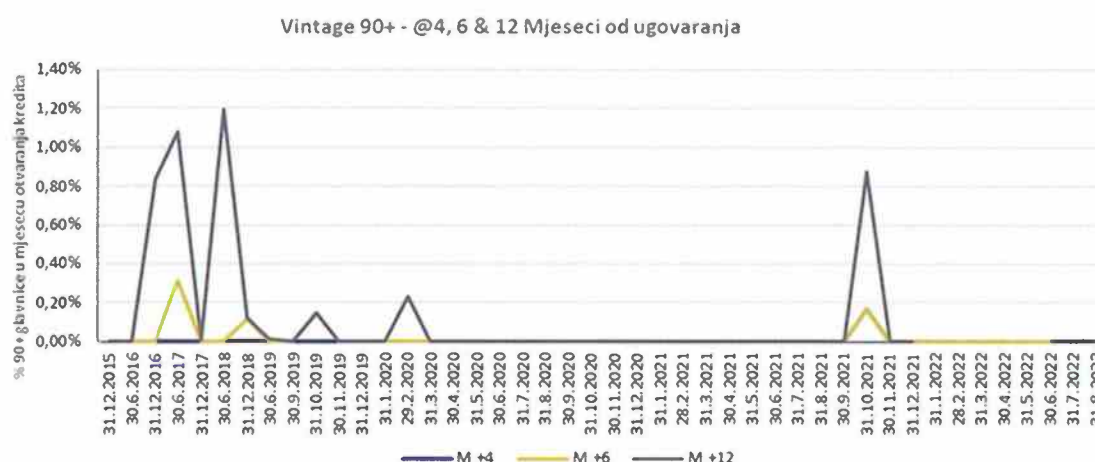

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja.

	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021
Vintage @12 M	0,59%	0,57%	0,56%	0,55%	0,44%	0,41%	0,88%	0,60%	0,58%	0,85%	0,81%	1,19%	0,90%	1,02%	0,57%	0,10%	0,17%	0,16%	0,19%	0,20%	0,49%
Vintage @18 M	0,82%	1,32%	0,75%	1,00%	0,80%	0,65%	1,46%	0,91%	1,49%	1,61%	1,57%	1,58%	1,59%	1,42%	0,75%	0,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @24 M	1,06%	1,53%	0,60%	1,27%	0,73%	1,12%	1,96%	1,95%	1,90%	1,96%	2,12%	2,24%	1,99%	1,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @36 M	1,74%	2,09%	1,65%	1,77%	1,47%	2,12%	2,30%	2,14%	2,23%	1,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Pravna lica imaju poseban vid praćenja kašnjenja klijenta u izmirenju obaveza kroz WLC tako da kašnjenja 90+ se dešavaju na izolovanim slučajevima. Vintage 90+ analizom na 31.12.2022. godine zaključuje se da je u posmatranoj godini jedan klijent tj. jedna partija kredita bila u kašnjenju 90+, a da je isti odobren u toku 2021. godine.

Vintage 90+ analiza pravnih lica

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja. Nije moguće izvesti zakonitost s obzirom da skokovi budu prouzrokovani pojedinačnim izolovanim slučajevima.

	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021
Vintage @12 M	0,44%	0,10%	3,32%	0,07%	0,04%	0,61%	0,83%	0,00%	0,04%	0,00%	3,42%	0,00%	0,05%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%
Vintage @18 M	0,59%	0,13%	1,25%	0,07%	0,15%	0,71%	0,56%	0,19%	0,09%	0,01%	4,22%	0,02%	0,90%	0,05%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @24 M	0,59%	0,10%	1,25%	0,07%	0,12%	0,71%	0,56%	0,18%	0,09%	0,03%	4,22%	0,02%	0,90%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @36 M	0,45%	0,07%	0,00%	0,00%	0,10%	0,68%	0,56%	1,33%	0,08%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Vanbilansne stavke

(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2022.				
Obaveze po kreditima	106.322	14.049	7.059	127.430
Na dan 31. decembra 2021.				
Obaveze po kreditima	80.102	139	-	80.241

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su također uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeća po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2022.				
Ostale finansijske obaveze	68.536	24.356	6.264	99.156
Na dan 31. decembra 2021.				
Ostale finansijske obaveze	54.236	27.917	6	82.159

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.3. Upravljanje tržišnim rizikom

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Tržišnim rizicima, u smislu Zakona o bankama, smatraju se pozicijski rizik, valutni (devizni) rizik i robni rizik, od kojih je za Banku najznačajniji valutni (devizni) rizik. Dodatno se još u grupi tržišnih rizika razmatraju i rizik kapitalnih ulaganja (equity risk), rizik ulaganja, rizik namirenja i rizik slobodne isporuke.

Banka postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje izloženosti tržišnom riziku, koje redovno nadgledaju nadležne organizacione jedinice i odbori za upravljanje rizicima u Banci.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost tržišnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima, te zajedno sa Odjelom za strateško upravljanje rizicima kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih limita. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Ublažavanje rizika

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima, te kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene lokalnoj regulativi i usklađene sa zahtjevima na nivou NLB Grupe (EU regulativa). U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

4.4. Upravljanje valutnim rizikom

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u KM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe, uzimajući u obzir sveobuhvatnost utjecaja na druge limite u slučaju povećanja izloženosti deviznom riziku, prvenstveno limite vezane za kapital.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.4. Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

S obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje KM u odnosu na USD obračunato na neto deviznu poziciju banke.

			2022.	2021.	
USD Dobit/(gubitak)			3/(3)	2/(2)	
Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:					
Na dan 31. decembra 2022.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CB	44.172	6.101	361.422	2.841	414.536
Depoziti kod drugih banaka	-	461	-	-	461
Kredit i potraživanja od klijenata	-	-	508.771	-	508.771
Kredit i potraživanja od klijenata sa deviznom klauzulom (EUR)	504.175	-	-	-	504.175
Finansijska imovina po fer vrijednosti OUR	90.555	1.815	65.204	1.983	159.557
Finansijska imovina po fer vrijednosti OUR sa deviznom klauzulom	3.842	-	-	-	3.842
Ostala finansijska imovina po AT	1.404	-	2.440	2	3.846
	644.148	8.377	937.837	4.826	1.595.188
Finansijske obaveze					
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija	42.140	1	11.541	-	53.682
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija sa deviznom klauzulom (EUR)	57.388	-	-	-	57.388
Depoziti od klijenata	278.967	8.166	769.472	4.545	1.061.150
Depoziti od klijenata sa deviznom klauzulom (EUR)	188.281	-	-	-	188.281
Uzeti krediti	61.292	-	-	-	61.292
Subordinirani dug	6.006	-	-	-	6.006
Ostale finansijske obaveze po AT	5.568	180	17.582	182	23.512
	639.642	8.347	798.595	4.727	1.451.311
Devizna pozicija, neto	4.506	30	139.242	99	143.877

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.4. Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

31. decembra 2021.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CB	49.488	7.196	279.149	6.399	342.232
Depoziti kod drugih banaka	-	434	-	-	434
Kredit i potraživanja od klijenata	-	-	480.517	-	480.517
Kredit i potraživanja od klijenata sa deviznom klauzulom (EUR)	398.742	-	-	-	398.742
Finansijska imovina po fer vrijednosti OUR	105.677	1.726	36.423	-	143.826
Finansijska imovina po fer vrijednosti OUR sa deviznom klauzulom	8.807	-	-	-	8.807
Ostala finansijska imovina po AT	1.325	-	2.447	-	3.772
	564.039	9.356	798.536	6.399	1.378.330
Finansijske obaveze					
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.205	17	10.438	-	37.660
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija sa deviznom klauzulom (EUR)	21.251	-	-	-	21.251
Depoziti od klijenata	263.963	9.182	638.560	5.831	917.536
Depoziti od klijenata sa deviznom klauzulom (EUR)	210.614	-	-	-	210.614
Uzeti krediti	24.681	-	-	-	24.681
Subordinirani dug	5.918	-	-	-	5.918
	6.518	136	21.936	294	28.884
Ostale finansijske obaveze po AT					
	560.150	9.335	670.934	6.125	1.246.544
Devizna pozicija, neto	3.889	21	127.602	274	131.786

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa.

Pozicije aktive i pasive sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021.godine u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti i u skladu sa ugovorenom kamatnom stopom i datumom repricing-a.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.						
Imovina						
A vista sredstva	215.041	-	-	-	-	215.041
Oročeni depoziti	-	-	140.447	462	-	140.909
Kredit	276.963	332.838	332.269	53.848	16.903	1.012.821
Vrijednosni papiri	3.912	40.113	63.728	54.970	4.000	166.723
Ukupno aktiva	495.916	372.951	536.444	109.280	20.903	1.535.494
Obaveze						
A vista sredstva	11.976	-	889.066	-	-	901.042
Oročeni depoziti	13.896	94.943	200.905	146.450	193	456.387
Kredit	-	23.190	18.301	19.907	5.867	67.265
Ukupno obaveze	25.872	118.133	1.108.272	166.357	6.060	1.424.694
Izloženost kamatnom riziku, neto	470.044	254.818	(571.828)	(57.077)	14.843	110.800
	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2021.						
Imovina						
A vista sredstva	167.709	-	-	-	-	167.709
Oročeni depoziti	3.987	-	116.965	434	-	121.386
Kredit	105.663	291.834	445.843	37.579	6.719	887.638
Vrijednosni papiri	4.646	44.594	53.275	49.199	-	151.714
Ukupno aktiva	282.005	336.428	616.083	87.212	6.719	1.328.447
Obaveze						
A vista sredstva	11.927	-	747.123	-	-	759.050
Oročeni depoziti	20.615	61.750	262.918	78.667	228	424.178
Kredit	-	1.956	9.744	12.992	5.867	30.559
Ukupno obaveze	32.542	63.706	1.019.785	91.659	6.095	1.213.787
Izloženost kamatnom riziku, neto	249.463	272.722	(403.702)	(4.447)	624	114.660

Sa 31.12.2022. godine Banka je najvećim dijelom izložena stavkama sa varijabilnom kamatnom stopom (61,54% ukupnog portfolija), dok je ostatak sa fiksnom kamatnom stopom (38,46% portfolija). Kada se govori o referentnim stopama one su uključene u varijabilne kamatne stope. Portfolio Banke sa varijabilnom kamatnom stopom najvećim dijelom se odnosi na stavke sa administrativno promjenjivom kamatnom stopom (92,25%), dok se na referentne stope odnosi 7,75% portfolija.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2022.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM
+50 bp	1.822	-50 bp	(1.823)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2021.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM
+50 bp	19	-50 bp	(14)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke. Limit za prihodovni aspekt kamatnog rizika, koji se izražava kao pad neto kamatnog prihoda u slučaju paralelne promjene kamatnih stopa za 50 bp, iznosi 3,5% od kapitala. Efekat smanjenja kamatnih stopa za 50 bp, na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 0,01% od kapitala, dok 31. decembra 2022. godine iznosi 1,20% od kapitala.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2022. godine nije bilo značajniji promjena u Politici i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Limit za EVE (Economic Value of Equity) pokazatelj iznosi 8%.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2022. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	7.285	4,81%

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2021. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	2.314	1,72%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Likvidnost predstavlja mogućnost banke da finansira povećanje u aktivi s jedne strane i isto tako ispuni obaveze po dospelju s druge strane, ali bez stvaranja neprihvatljivih troškova. Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku likvidnosti obavlja se i primjenom Scoring modela. U skladu lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR koji se i ranije pratio zbog zahtjeva Standarda upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe.

Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima i Risk Appetite, tolerancija na rizik likvidnosti je niska. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve ili Plana oporavka Banke.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

Odjel za strateško upravljanje rizicima i Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima na mjesečnoj osnovi prate sljedeće pokazatelje likvidnosti:

- Liquidity coverage ratio (LCR) – zaštitni sloj likvidnosti / ukupni 30-dnevni neto likvidnosni odlivi,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Net Loan to deposit (Net LTD)- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (AUAR),
- Udio nebankarskih depozita u ukupnoj pasivi (bez kapitala),
- Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi ,
- A'vista stabilnost - Stabilni depoziti po viđenju,
- Stres test likvidnosti - jaki kombinovani stres test i obrnute stres testove

Svrha Scoring modela je procjena rizika likvidnosti praćenjem različitih pokazatelja, te informisanje Uprave Banke o procjeni trenutnih rizika likvidnosti kojima je izložena Banka. Izlazni rezultati Scoring modela se poslije koriste kao ulazni podatak u procesu donošenja odluka.

Cilj Scoring modela je detaljno praćenje izloženosti Banke riziku likvidnosti, kroz praćenje različitih pokazatelja koji imaju uticaj na likvidnost Banke. Scoring model pokriva širok raspon različitih pokazatelja, uzimajući u obzir i pokazatelje specifične za Banku, kao i systemske pokazatelje, koje imaju uticaj na Banku u širem smislu. Scoring model pruža jasan input za dalje donošenje odluka, s obzirom da Scoring model daje procjenu o riziku likvidnosti Banke, numerički, u obliku broja. Taj broj odgovara jednom od pet nivoa rizika, koji predstavljaju nivo rizika likvidnosti, a kreću se u rasponu od nizak do visok rizik likvidnosti. Scoring model omogućava efikasno praćenje rizika likvidnost i procjenjuje trenutnu likvidnosnu situaciju Banke.

Pokazatelji koji su uključeni u Scoring model, su identifikovani kao ključni pokazatelji za procjenu rizika likvidnosti Banke.

Pokazatelji u Scoring modelu su izabrani na osnovu sljedećh kriterija:

- Uključenost pokazatelja u Risk Appetite
- Uključenost pokazatelja u Politiku
- Regulatorni zahtjevi
- Uticaj pokazatelja na likvidnost
- Frekvencija praćenja (mjesečno, u slučaju nekih kalkulacija kvartalno izračuni)

Osim gore navedenih pokazatelja specifičnih za Banku, u Scoring model je uključeno i nekoliko pokazatelja systemskog rizika, koji u potpunosti obuhvataju systemski rizik koji utiče na rizik likvidnosti banke.

Scoring model daje rezultat (broj) nivoa rizika, koji predstavlja procjenu likvidnosne pozicije Banke.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Procjena rizika likvidnosti se opisuje prema sljedećim nivoima rizika:

1. Nizak rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	0% - 15%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	15% - 30%
3. Umjeren rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	30% - 45%
4. Značajan rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	45% - 60%
5. Visok rizik likvidnosti, ako je i rezultat u intervalu	60% - 100%.

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2022. godine je u prihvatljivom nivou rizika, jer rezultat Scoring modela iznosi 19,23% (31.12.2021: 15,38%).

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Banke za finansijsku imovinu i obaveze. Tabela je sačinjena na temelju nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na sredstva na koje Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom razdoblju.

31. decembra 2022.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva						
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CB	414.536	-	-	-	-	414.536
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	461	-	461
Kredit i potraživanja od klijenata	79.015	109.078	272.197	436.784	247.813	1.144.887
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	163.399	-	1	-	-	163.400
Ostala finansijska imovina po AT	3.846	-	-	-	-	3.846
Ukupno	660.796	109.078	272.198	437.245	247.813	1.727.130
Finansijske obaveze						
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija	12.140	50.245	19.222	29.538	-	111.145
Depoziti od klijenata	904.481	29.488	146.629	172.192	695	1.253.485
Uzeti krediti	-	5.696	12.398	45.533	-	63.627
Subordinirani dug	141	23	255	1.120	6.422	7.961
Ostale finansijske obaveze po AT	23.512	-	-	-	-	23.512
Ukupno	940.274	85.452	178.504	248.383	7.117	1.459.730
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(279.478)	23.626	93.694	188.862	240.696	267.400

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2021.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva						
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CB	342.232	-	-	-	-	342.232
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	434	-	434
Kredit i potraživanja od klijenata	76.429	115.792	228.004	386.439	180.013	986.677
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	152.634	2	5	2	-	152.643
Ostala finansijska imovina po AT	3.772	-	-	-	-	3.772
Ukupno	575.067	115.794	228.009	386.875	180.013	1.485.758
Finansijske obaveze						
Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija	12.813	14.990	24.512	6.597	-	58.912
Depoziti od klijenata	763.613	28.358	142.683	196.431	703	1.131.788
Uzeti krediti	-	2.076	8.961	14.211	-	25.248
Subordinirani dug	57	8	178	1.121	6.701	8.065
Ostale finansijske obaveze po AT	22.366	-	-	-	-	22.366
Ukupno	798.849	45.432	176.334	218.360	7.404	1.246.379
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(223.782)	70.362	51.675	168.515	172.609	239.379

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost se definiše kao cijena koju bi Banka dobila za prodaju finansijske imovine ili platila za prenos obaveza u uobičajenim transakcijama između tržišnih učesnika na datum mjerenja (tj. izlazne cijene). Time se naglašava da je fer vrijednost tržišno bazirana mjera. Standard pretpostavlja hijerarhiju fer vrijednosti pri čemu je nivo 1 poželjniji metod gdje je dostupan:

- Nivo 1 – kotirana cijena za identične finansijske instrumente, odnosno identična sredstva i obaveze na aktivnim tržištima
- Nivo 2 – ostali vidljivi ulazni podaci za sredstva ili obaveze kao što su kotirane cijene na aktivnim tržištima za slična sredstva ili obaveze, ili kotirane cijene za identična sredstva ili obaveze na tržištima koja nisu aktivna
- Nivo 3 – nevidljivi ulazni podaci razvijeni od strane subjekta koristeći najbolje dostupne informacije u kojima nema tržišne aktivnosti (ili je neznatna) za sredstvo ili obavezu na datum mjerenja

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

U bilansu Banke se po fer vrijednosti vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala.

Na dan 31. decembra 2022. godine svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FV/OUR) u nivo kreditnog rizika 1 (Stage 1) i služe kao rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira, uključujući i obračunate kamate, iznosi 163.399 hiljada KM (31.12.2021: 152.633 hiljada KM).

U sljedećoj tabeli je predstavljen način utvrđivanja fer vrijednosti vrijednosnih papira (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer
31. decembra 2022.	31. decembra 2021.	vrijednosti
Finansijska imovina po fer vrijednosti, koja se mjeri kroz ostali ukupni rezultat		
<ul style="list-style-type: none"> • Republika Slovenija (kratkoročni trezorski zapisi) – 29.130 hiljada KM • Republika Francuska (kratkoročni trezorski zapisi) – 11.670 hiljada KM • Kraljevina Belgija (kratkoročni trezorski zapisi) – 5.835 hiljada KM • Kraljevina Belgija (kratkoročne obveznice) – 5.702 hiljada KM • Republika Slovenija (dugoročne obveznice) – 3.530 hiljada KM • Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 2.656 hiljada KM • Republika Francuska (kratkoročne obveznice) – 2.124 hiljada KM • Švajcarska (kratkoročni trezorski zapisi) – 1.983 hiljada KM • Sjedinjene Američke Države (kratkoročni trezorski zapisi) – 1.815 hiljada KM 	<ul style="list-style-type: none"> • Republika Slovenija (dugoročne obveznice) – 23.408 hiljada KM • Republika Francuska (kratkoročni trezorski zapisi) – 15.664 hiljada KM • Kraljevina Belgija (kratkoročni trezorski zapisi) – 13.702 hiljada KM • Republika Austrija (kratkoročni trezorski zapisi) – 10.765 hiljada KM • Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 8.896 hiljada KM • Republika Finska (kratkoročni trezorski zapisi) – 5.862 hiljada KM • Republika Slovenija (kratkoročni trezorski zapisi) – 2.920 hiljada KM • Republika Francuska (dugoročne obveznice) – 2.684 hiljada KM • Sjedinjene Američke Države (kratkoročni trezorski zapisi) – 1.726 hiljada KM 	Nivo 1
Finansijska imovina po fer vrijednosti, koja se mjeri kroz ostali ukupni rezultat		
<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 31.307 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (kratkoročni trezorski zapisi) – 27.321 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS dugoročne obveznice) – 19.034 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (kratkoročne obveznice) – 14.016 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 4.998 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročne obveznice) – 1.441 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 738 hiljada KM 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo finansija RS (dugoročne obveznice) – 27.939 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 26.188 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 10.988 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 1.086 hiljada KM • Kanton Sarajevo (dugoročne obveznice) – 721 hiljada KM 	Nivo 2

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period (nastavak)

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembra 2022.	31. decembra 2021.	
Instrumenti kapitala:		
<ul style="list-style-type: none">• SWIFT Belgija – 85 hiljada KM• RVP FBiH – 14 hiliada KM	<ul style="list-style-type: none">• SWIFT Belgija – 70 hiljada KM• RVP FBiH – 14 hiljada KM	Nivo 3

4.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Fer vrijednost kredita i depozita izračunava se po različitim segmentima, proizvodima i periodima preostalog dospijeca. Izračuni su bazirani na neto vrijednosti kredita uvećanim za buduće kamate. Svi budući novčani tokovi iz glavnica i kamata se diskontuju na sadašnju vrijednost.

Prilikom izračuna fer vrijednosti, u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji:

1. Izračun se temelji na podacima po pojedinačnim ugovorima.
2. Posebno se posmatraju performing (krediti klijenata ABC boniteta) i nekvalitetni (krediti klijenata DE boniteta) krediti.
3. U obzir se uzima segmentacija kredita i depozita (država, banke, finansijske organizacije, preduzeća i stanovništvo).
4. U izračun fer vrijednosti uzimaju se u obzir očekivani novčani tokovi iz kredita i depozita, i to iz glavnica i kamata, iz amortizacionih planova, po preostalom dospieću pojedinog novčanog toka, pri čemu se novčani tok iz svakog ugovora umanjuje za obračunate ispravke vrijednosti i rezervacije, dok se obračunate kamate ne uzimaju u obzir.

Budući novčani tokovi kredita i depozita diskontuju se po tržišnoj kamatnoj stopi u skladu sa metodologijom neto sadašnje vrijednosti, pri čemu se diskontni faktor sastoji od tržišne krivulje i spread-a za depozite i performing kredite, odnosno tržišne krivulje i diskontnog faktora u visini od 20% za nekvalitetne kredite.

Izračunata fer vrijednost finansijskih instrumenata na dan 31.12.2022. godine prikazana je u nastavku i nema uticaj na postojeće računovodstvene evidencije Banke:

	Hijerarhija fer vrijednosti	31. decembra 2022.		31. decembra 2021.	
		Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina					
Depoziti kod drugih banaka	Nivo 3	461	396	434	418
Kredit i potraživanja	Nivo 3	1.012.946	1.006.504	879.262	974.862
Ukupno		1.013.407	1.006.900	879.696	975.280
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	Nivo 3	111.070	111.047	58.911	59.234
Depoziti od klijenata	Nivo 3	1.249.431	1.245.649	1.128.150	1.125.938
Uzeti krediti	Nivo 3	67.298	59.375	30.599	31.269
Ukupno		1.427.799	1.416.071	1.217.660	1.216.441

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika, Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje Agencije za bankarstvo FBiH,
- izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o rezultatima praćenja indikatora ključnih rizika,
- testiranje otpornosti na stres na području operativnog rizika i izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima i Agencije za bankarstvo FBiH o rezultatima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provodene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,
- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber” kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te neodgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza stresnih scenarija na najznačajnijim poslovnim procesima,
- formiranje i praćenje adekvatnosti formiranih rezervisanja za pokriće operativnih rizika u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za upravljanje operativnim rizicima i NLB d.d. Ljubljana,
- mjesečno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini
- imenovani su vlasnici procesa operativnih rizika u cilju identifikacije bitnih/ključnih/sistemskih rizika na pojedinačnim procesima, definisanju konkretnih mjera za savladavanje rizika te centralizovano praćenje realizacije
- izvršena je BIA analiza te je okončano DR testiranje.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH, broj: 27/17), upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada KM.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je obezbjeđenje i održavanje optimalnog obima, strukture i izvora kapitala, kako bi se omogućilo:

- ispunjavanje svih zakonskih (regulatornih) zahtjeva,
- pokriće svih rizika preuzetih u poslovanju Banke,
- neometano ostvarivanje strateških ciljeva Banke i
- postizanje optimalnog povrata na kapital prema dioničarima.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17, 50/19, 37/20, 81/20 i 68/21) (u daljem tekstu: Odluka), te supervizorskim pregledom i procjenom, u svakom trenutku treba ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 7,50% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9,75% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12,75%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital Banke (Tier 1) predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital Banke (Tier 2) je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik) i
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

Pri izračunu ukupnog iznosa izloženosti riziku Banka množi kapitalne zahtjeve koji se odnose na tržišne rizike i operativni rizik sa 8,33.

Banka mora održavati i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku, i ne može se koristiti za održavanje stope osnovnog i stope ukupnog kapitala.

FBA može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zahtjev za kombinovani zaštitni sloj predstavlja redovni osnovni kapital (izražen procentualno u odnosu na ukupni iznos izloženosti riziku), koji je namijenjen ispunjavanju zahtjeva za zaštitnim slojem za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo:

1. protuciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
2. zaštitni sloj za sistemski važnu banku i
3. zaštitni sloj za sistemski rizik.

Primjena protucikličnog zaštitnog sloja specifičnog za banku, zaštitnog sloja za sistemski važnu banku i zaštitnog sloja za sistemski rizik još uvijek nije propisana.

Od početka primjene Odluke o izračunavanju kapitala banke, Banka održava stopu regulatornog kapitala iznad propisanog nivoa od 12%, te ispunjava zahtjev za održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala od 2,5%, kao i dodatni zahtjev za Risk Appetit Banke od 0,5%.

U narednoj tabeli su prikazane stavke regulatornog kapitala, iznosi izloženosti riziku, te stope kapitala u skladu sa zahtjevima Odluke prema podacima na 31. decembar 2022. godine:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Regulatorni kapital Banke	157.287	146.646
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	890.927	794.967
Izloženosti riziku za valutni rizik	-	13.994
Izloženosti riziku za operativni rizik	63.634	61.309
Ukupan iznos izloženosti riziku	954.561	870.270
Stopa redovnog osnovnog kapitala	15,86%	16,17%
Stopa osnovnog kapitala	15,86%	16,17%
Stopa regulatornog kapitala	16,48%	16,85%
Stopa redovnog osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	7,50%	8,58%
Stopa osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	9,75%	11,44%
Stopa regulatornog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	12,75%	15,25%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) predstavlja važan dio planiranja kapitala. ICAAP definiše skup ograničenja za različite vrste rizika (svih relevantnih vrsta rizika kojima Banka može biti izložena, a ne samo materijalno najvećih), u smislu njihove potrošnje kapitala pod normalnim i stresnim uslovima.

Najvažniji cilj ICAAP-a u Banci je osiguranje adekvatnog kapitala i održivosti u svakom trenutku. Svrha ICAAP procesa je da Banka ima uspostavljene čvrste, efikasne i sveobuhvatne strategije i procese za procjenu i održavanje tekućih iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala koji se smatra adekvatnim za pokrivanje prirode i nivoa rizika kojima je ili bi Banka mogla biti izložena. ICAAP igra ključnu ulogu u održavanju kontinuiteta poslovanja Banke osiguravanjem njene adekvatne kapitalizacije.

Ekonomska perspektiva daje veoma sveobuhvatan pogled na rizike. U ekonomskoj perspektivi cilj je interno osigurati potreban kapital za rizike koji mogu uzrokovati ekonomski gubitak, na temelju trenutne kvantifikacije i uz korištenje vrlo visokih razina pouzdanosti za procjenu neočekivanih gubitaka. Neki od tih rizika, ili rizici povezani s njima, mogu se djelimično ili u potpunosti materijalizovati kasnije pod normativnom perspektivom kroz negativan uticaj na bilans uspjeha koji se rezultira smanjenjem kapitala. Stoga se od Banke očekuje da u normativnoj perspektivi procijeni u kojoj mjeri bi rizici identifikovani i kvantifikovani u ekonomskoj perspektivi mogli uticati na kapital i ukupan iznos izloženosti riziku u budućnosti.

Normativna perspektiva (Osnovni scenario) je petogodišnja procjena Banke koja pokazuje njenu sposobnost ispunjavanja svih regulatornih zahtjeva vezanih za kapital i Risk Appetite Banke. Unutar tih ograničenja kapitala, Banka definiše svoje zaštitne slojeve u Risk Appetite iznad regulatornih minimuma i internih kapitalnih potreba koji joj omogućuju održivo praćenje poslovne strategije.

Normativna perspektiva (Nepovoljni (adverse) stres scenario) uključuje rezultate provedenih testiranja otpornosti na stres. U perspektivi koja uključuje stresne scenarije Banka nastoji ispuniti koeficijent adekvatnosti kapitala uključujući i trogodišnje projekcije nepovoljnih kretanja koja podrazumijevaju iscrpljivanje kapitala Banke.

U toku 2022. godini, Banka je kontinuirano održavala stope kapitala iznad propisanih regulatornih/supervizorskih minimuma i u skladu sa interno definiranim limitima, što ukazuje na sposobnost ispunjavanja svih regulatornih i supervizorskih zahtjeva vezanih za kapitalnu adekvatnost.

Podaci o kapitalu na 31. decembar 2022. godine, prikazani u ovoj napomeni, u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2023. godine.

5. Neto prihodi po osnovu kamata i slični prihodi

a. Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi

	2022.	2021.
Kreditni mjereni po amortizovanom trošku	41.872	38.566
Sredstva na računima kod banaka	140	8
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	197	123
Prihodi od kamata i slični prihodi	42.209	38.697
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	2.898	2.256
Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	45.107	40.953

b. Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi

	2022.	2021.
Depoziti	3.192	3.333
Obaveze po kreditima	888	544
Subordinirani dug	280	265
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19	32	41
Ostali rashodi po kamatama	2.539	2.081
Rashodi od kamata i slični rashodi	6.931	6.264
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	38.176	34.689

6. Neto prihodi od naknada i provizija
a. Prihodi od naknada i provizija

	2022.	2021.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	25.995	22.462
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.476	1.318
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	5.475	4.149
Prihodi od naknada i provizija	32.946	27.929

b. Rashodi od naknada i provizija

	2022.	2021.
Rashodi od usluga platnog prometa	1.133	1.022
Rashodi od drugih bankarskih usluga	8.330	7.314
Rashodi od naknada i provizija	9.463	8.336

Neto prihodi od nanada i provizija

23.483	19.593
---------------	---------------

Banka nije objavila vrijednost bilo koje otvorene obaveze izvršenja na dan 31. decembra 2022. godine, budući da njeni ugovori s klijentima uglavnom imaju fiksni rok kraći od jedne godine, odnosno otvoreni rok s rokom otkazivanja kraćim od jedne godine.

7. Umanjenja vrijednosti i rezervisanja

	2022.				2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku	(3.217)	(1.631)	(1.117)	(5.965)	(3.516)
Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(216)	-	-	(216)	(9)
Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija (Napomena 24a)	(1.035)	(200)	(45)	(1.280)	154
Neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja / Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 24b)	619	-	-	619	(104)
Ostala rezervisanja / neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja (Napomena 24c)	(634)	-	-	(634)	409
	(4.483)	(1.831)	(1.162)	(7.476)	(3.066)

Tokom 2022. godine, značajno su povećani gubici od umanjenja vrijednosti u odnosu na 2021. godinu. Najznačajnije promjene, koje su uticale na povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka, se odnose na primjenu minimalnih procenata po Odluci Agencije za bankarstvo FBiH za Stage 1 i Stage 2 i primjenu novih risk parametara.

8. Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine

	2022.			2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
Neto efekti promjene vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	45	-	-	45
Ostali dobici od finansijske imovine	151	-	-	151
	196	-	-	146

9. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2022.	2021.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.037	1.167
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(153)	(408)
	884	759
Obračunske kursne razlike, neto	26	(11)
	910	748

10. Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine

	2022.			2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
Neto dobici i (gubici) od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	33	-	-	33
Neto dobici i (gubici) od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	46	-	-	46
Neto dobici i (gubici) od dugoročne imovine namijenjene prodaji	-	-	732	732
Ostali dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine	465	-	-	465
	544	-	732	1.276
				555

11. Ostali prihodi

	2022.	2021.
Prihodi od naplaćenih računovodstveno i trajno otpisanih potraživanja	4.908	2.976
Prihodi od izdavanja prostora u zakup	208	101
Naknadno utvrđeni prihodi po odlukama	105	336
Prihodi od kredita, koji se mjere po FV kroz BU	-	1.515
Ostali prihodi	77	26
	5.298	4.954

12. Troškovi zaposlenih

	2022.	2021.
Neto plate	9.585	8.957
Porezi i doprinosi	6.167	5.714
Topli obrok i troškovi prevoza	1.355	1.154
Regres	905	853
Ostalo	938	455
	18.950	17.133

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2022. godini bio je 437 (2021: 432).

13. Ostali troškovi i rashodi

	2022.	2021.
Troškovi premije osiguranja depozita	2.440	2.383
Održavanje	2.349	2.210
Troškovi PTT usluga	1.369	1.372
Troškovi marketinga	1.234	1.033
Usluge	1.223	1.140
Troškovi obezbjeđenja	1.222	1.193
Naknade FBA	929	808
Režijski troškovi	703	692
Kancelarijski materijal i sitan inventar	635	523
Zakupnina	586	561
Troškovi osiguranja imovine i korisnika bankarskih kartica	380	403
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	241	215
Troškovi čišćenja	202	209
Management fee	77	21
Ostali troškovi i rashodi	551	446
	14.141	13.209

14. Porez na dobit

Ukupan porez priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostalom ukupnom rezultatu se može prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Porez na dobit za godinu	2.554	2.566
Odgodeni porez	(690)	(605)
	1.864	1.961

14. Porez na dobit (nastavak)

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	23.984	23.018
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	2.398	2.302
Kapitalni dobici/gubici	-	7.191
Neoporezivi prihodi	(970)	(1.782)
Efekat poresko nepriznatih rashoda	161	180
Privremene poreske razlike	7.214	352
Poreske olakšice	(4.852)	(3.295)
Poreska osnovica	25.537	25.664
Porez na dobit	2.554	2.566
Efektivna poreska stopa za godinu	10,65%	11,15%

14. a Odložena poreska sredstva i obaveze**Promjene u odloženim poreskim sredstvima**

	2022.	2021.
Stanje 31. decembar prethodne godine	93	152
Odložena poreska sredstva-ostale rezervacije	54	(24)
Odložena poreska sredstva-ispravka vrijednosti stage 1 i 2	630	(92)
Odložena poreska sredstva-smanjenje stalnih sredstava	5	3
Odložena poreska sredstva-dužnički vrijednosni papiri	225	54
Stanje na dan 31. decembar	1.007	93

Promjene u odloženim poreskim obavezama

	2022.	2021.
Stanje 31. decembar prethodne godine	-	823
Odložene poreske obaveze-vlasnički vrijednosni papiri	6	(719)
Odložene poreske obaveze-dužnički vrijednosni papiri	-	(104)
Stanje na dan 31. decembar	6	-

14. Porez na dobit (nastavak)
14. a Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

Odgođeni porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

	Odgođena poreska imovina	Odgođene poreska obaveze	Neto odgođena poreska imovina / (obaveze)
Stanje na 31. 12. 2020.	152	(823)	(671)
Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	54	823	877
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	(24)	-	(24)
Dobitak- odgođena poreska imovina IV Stage 1 i 2	(92)	-	(92)
Promjene u negativnoj fer vrijednosti nekretnina i opreme priznate u izvještaju o bilansu uspjeha	3	-	3
Stanje na 31. 12. 2021.	93	-	93
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	54	-	54
Dobitak- odgođena poreska imovina IV Stage 1 i 2	630	-	630
Promjene u negativnoj fer vrijednosti nekretnina i opreme priznate u izvještaju o bilansu uspjeha	5	-	5
Odložena poreska sredstva-dužnički vrijednosni papiri	225	-	225
Odložene poreske obaveze-vlasnički vrijednosni papiri	-	6	(6)
Stanje na 31. 12. 2022.	1.007	6	1.001

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31.12.2022.	31.12.2021.
Gotovina u blagajni	59.041	53.675
Sredstva kod banaka i oročenja do 30 dana	48.639	58.906
Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	166.627	112.992
Obračunate kamate na sredstva kod banaka	7	11
	274.314	225.584
Manje: Ispravke vrijednosti	(225)	(200)
	274.089	225.384

Gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotovina u blagajni, sredstva na računima kod drugih banaka do 30 dana, te sredstva na računu kod Centralne banke BiH iznad obavezne rezerve.

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti (nastavak)

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku gotovine i gotovinskih ekvivalenata, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

**Bruto izloženost na
31.12.2022.**

31.12.2022.

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	274.314	-	-	274.314	225.584
	274.314	-	-	274.314	225.584

**Ispravke vrijednosti na
31.12.2022.**

31.12.2022.

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	225	-	-	225	200
	225	-	-	225	200

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema MSFI 9 kao finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

	31.12.2022.	31.12.2021.
16.a Ulaganje u instrumente kapitala		
S.W.I.F.T., Belgija	85	70
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
	99	84

	31.12.2022.	31.12.2021.
16.b Dužnički vrijednosni papiri		
Republika Srpska – ministarstvo finansija	60.371	27.939
Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	37.746	37.176
Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	32.660	26.328
Kraljevina Belgija	14.193	22.598
Republika Francuska	13.794	18.348
Švajcarska	1.983	-
Sjedinjene Američke Države	1.815	1.726
Grad Banja Luka	738	1.086
Republika Austrija	-	10.765
Republika Finska	-	5.862
Kanton Sarajevo	-	721
	163.300	152.549

Banka nije imala prihoda od dividendi tokom 2022. godine.

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31. decembra 2022.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	64.543	-	-	-	-	64.543
B	-	98.856	-	-	-	-	98.856
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	163.399	-	-	-	-	163.399

31. decembra 2021.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	85.711	-	-	-	-	85.711
B	-	66.922	-	-	-	-	66.922
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	152.633	-	-	-	-	152.633

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u 2022. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2021. godine	-	152.633	-	-	-	-	152.633
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	117.106	-	-	-	-	117.106
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(102.734)	-	-	-	-	(102.734)
Promjene u fer vrijednosti	-	(3.606)	-	-	-	-	(3.606)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2022.	-	163.399	-	-	-	-	163.399

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2021.	-	668	-	-	-	-	668
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	583	-	-	-	-	583
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(285)	-	-	-	-	(285)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjena fer vrijednosti	-	(88)	-	-	-	-	(88)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2022.	-	878	-	-	-	-	878

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2020.	-	663	-	-	-	-	663
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	174	-	-	-	-	174
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(90)	-	-	-	-	(90)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjena fer vrijednosti	-	(79)	-	-	-	-	(79)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2021.	-	668	-	-	-	-	668

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)
Instrumenti kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	Zemlja poslovanja	% Vlasništva 31. decembra 2022.	% Vlasništva 31. decembra 2021.
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	Bosna i Hercegovina	4,35	4,35
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	Bosna i Hercegovina	0,687	0,687
S.W.I.F.T.	Platni promet	Belgija	0,0055	0,0055

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2022. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	64.445	98.855	-	163.300
Instrumenti kapitala	-	-	99	99
Ukupno	64.445	98.855	99	163.399

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2021. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	85.627	66.922	-	152.549
Instrumenti kapitala	-	-	84	84
Ukupno	85.627	66.922	84	152.633

Portfolio dužničkih vrijednosnih papira u nivou 1 sastoji se od obveznica i trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Slovenije u iznosu od 32.660 hiljada KM, Kraljevine Belgije u iznosu od 14.193 hiljada KM, Republike Francuske u iznosu od 13.794 hiljada KM, Švajcarske u iznosu od 1.983 hiljada KM i Sjedinjenih Američkih Država u iznosu od 1.815 hiljada KM.

Portfolio vrijednosnih papira u nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica i trezorskih zapisa Ministarstva finansija RS u iznosu od 60.371 hiljada KM, Ministarstva finansija FBiH u iznosu od 37.746 hiljada KM, Grad Banja Luka u iznosu od 738 hiljada KM.

U nivo 3 su uvršteni instrumenti kapitala.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

17.a Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 1. jula 2016. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

	31.12.2022.	31.12.2021.
Obavezne rezerve kod Centralne banke BiH	140.588	116.965
Manje: Ispravke vrijednosti	(141)	(117)
	140.447	116.848

Centralna banka na računu rezervi banke u obračunskom periodu:

- na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti (KM) – ne obračunava naknadu,
- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 10 baznih poena,
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 25 baznih poena.

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CB BiH) donijela je Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve, s ciljem usklađivanja sa politikom Evropske centralne banke (ECB) i ublažavanja uticaja rasta referentne kamatne stope ECB-a na poslovanje banaka u BiH. Odluka je stupila na snagu 1. 1. 2023. godine.

Centralna banka BiH će, na osnovu ove odluke, u narednom periodu:

- na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti (KM) obračunavati i isplaćivati naknadu po stopi od 25 baznih poena,
- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom obračunavati i isplaćivati naknadu po stopi od 10 baznih poena i
- na sredstva iznad obavezne rezerve neće obračunavati naknadu.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.a Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku obavezne rezerve kod CB BiH, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Bruto izloženost na 31.12.2022.	31.12.2022.					2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno		
Obavezna rezerva kod CB BiH	140.588	-	-	140.588		116.965
	140.588	-	-	140.588		116.965

Bruto izloženost na 31.12.2022.	31.12.2022.						
	A	B	C	D	E	Ukupno	2021.
Obavezna rezerva kod CB BiH	-	140.588	-	-	-	140.588	116.965
	-	140.588	-	-	-	140.588	116.965

Ispravke vrijednosti na 31.12.2022.	31.12.2022.					2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno		
Obavezna rezerva kod CB BiH	141	-	-	141		117
	141	-	-	141		117

17.b Depoziti kod drugih banaka

	31.12.2022.	31.12.2021.
Depoziti kod drugih banaka	462	434
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	-
	461	434

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku depozita kod drugih banaka, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Bruto izloženost na 31.12.2022.	31.12.2022.					2021.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno		
Depoziti kod drugih banaka	462	-	-	462		434
	462	-	-	462		434

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.b Depoziti kod drugih banaka (nastavak)

Bruto izloženost na
31.12.2022.j

31.12.2022.

	A	B	C	D	E	Ukupno	2021.
Depoziti kod drugih banaka	462	-	-	-	-	462	434
	462	-	-	-	-	462	434

Ispravke vrijednosti na
31.12.2022.

31.12.2022.

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	2021.
Depoziti kod drugih banaka	1	-	-	1	-
	1	-	-	1	-

17.c Krediti i potraživanja od klijenata

	Kratkoročni krediti na dan 31.12.		Dugoročni krediti na dan 31.12.		Ukupno na dan 31.12.	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
Kreditu građanima	31.119	29.594	573.890	481.552	605.009	511.146
Kreditu preduzećima	258.432	239.579	190.090	168.261	448.522	407.840
	289.551	269.173	763.980	649.813	1.053.531	918.986
Manje: Ispravke vrijednosti	(9.800)	(8.647)	(30.785)	(31.077)	(40.585)	(39.724)
	279.751	260.526	733.195	618.736	1.012.946	879.262

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku kredita komitentima prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31.12.2022.								
Interna klasifi- kacija	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno	
	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
	A	-	619.964	-	3.517	-	-	623.481
	B	-	350.304	-	10.638	-	-	360.942
	C	-	34.787	-	7.214	-	-	42.001
	DiE	-	-	-	-	10.079	17.028	27.107
		-	1.005.055	-	21.369	10.079	17.028	1.053.531

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata

Interna klasifi- kacija	31.12.2021.						Ukupno
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		
	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individual no ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
A	-	523.679	-	6.832	-	-	530.511
B	-	304.551	-	12.578	-	-	317.129
C	-	16.906	-	23.070	-	-	39.976
DiE	-	-	-	-	10.165	21.205	31.370
	-	845.136	-	42.480	10.165	21.205	918.986

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima u 2022. i 2021. godini prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2022.	2021.
1. januar	39.724	42.571
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	27.848	37.380
Smanjenje ispravki vrijednosti	(22.195)	(34.086)
Povećanje za godinu, neto	5.653	3.294
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu unwinding-a	(17)	(42)
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama	56	144
Računovodstveni otpis tokom godine	(4.738)	(3.626)
Trajni otpis	(93)	(2.617)
31. decembar	40.585	39.724

U nastavku slijedi pregled kredita datih komitentima prema segmentima i po nivoima kreditnog rizika na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine:

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)
17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

31.12.2022.							
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Ukupno
Kreditni građanima							
Stambeni krediti	-	133.022	-	1.192	74	792	135.080
Potrošački krediti	-	416.027	-	6.823	61	15.454	438.365
Ostali krediti građanima	-	30.518	-	391	5	650	31.564
	-	579.567	-	8.406	140	16.896	605.009
Kreditni preduzećima							
Corporate komitenti	-	375.521	-	10.854	5.311	-	391.686
SME komitenti	-	34.030	-	1.755	4.527	-	40.312
Ostali komitenti	-	15.937	-	354	101	132	16.524
	-	425.488	-	12.963	9.939	132	448.522
	-	1.005.055	-	21.369	10.079	17.028	1.053.531
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(12.820)	-	(2.794)	(9.215)	(15.756)	(40.585)
Neto vrijednost kredita	-	992.235	-	18.575	864	1.272	1.012.946
31.12.2021.							
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Ukupno
Kreditni građanima							
Stambeni krediti	-	102.280	-	1.519	177	1.031	105.007
Potrošački krediti	-	346.343	-	11.098	152	18.933	376.526
Ostali krediti građanima	-	28.095	-	630	22	866	29.613
	-	476.718	-	13.247	351	20.830	511.146
Kreditni preduzećima							
Corporate komitenti	-	325.612	-	22.171	5.288	-	353.071
SME komitenti	-	28.369	-	4.774	4.526	31	37.700
Ostali komitenti	-	14.437	-	2.289	-	343	17.069
	-	368.418	-	29.234	9.814	374	407.840
	-	845.136	-	42.481	10.165	21.204	918.986
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(6.640)	-	(3.811)	(9.370)	(19.903)	(39.724)
Neto vrijednost kredita	-	838.496	-	38.670	795	1.302	879.262

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date građanima u 2022. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2021.	-	476.718	-	13.247	351	20.830	511.146
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	241.604	-	1.543	-	468	243.615
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(81.246)	-	(11.518)	(168)	(1.300)	(94.232)
Transfer u Stage 1	-	(65.225)	-	4.838	-	2.695	(57.692)
Transfer u Stage 2	-	6.671	-	(287)	-	1.427	7.811
Transfer u Stage 3	-	1.055	-	583	(19)	(2.938)	(1.319)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(9)	-	-	(24)	-	(33)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(4.194)	(4.194)
Otpisi	-	-	-	-	-	(93)	(93)
Stanje 31. decembra 2022.	-	579.568	-	8.406	140	16.895	605.009
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2021.	-	3.705	-	2.009	307	19.528	25.549
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	3.547	-	249	-	327	4.123
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(628)	-	(1.705)	(140)	(1.002)	(3.475)
Transfer u Stage 1	-	781	-	887	-	2.141	3.809
Transfer u Stage 2	-	80	-	(87)	-	1.269	1.262
Transfer u Stage 3	-	11	-	104	-	(2.352)	(2.237)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(4.194)	(4.194)
Otpisi	-	-	-	-	-	(93)	(93)
Stanje 31. decembra 2022.	-	7.496	-	1.457	167	15.624	24.744

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualn o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualn o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2020.	-	426.417	-	7.019	326	23.677	457.439
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	185.671	-	1.728	-	116	187.515
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(68.491)	-	(1.010)		(1.201)	(70.702)
Transfer u Stage 1	-	(71.484)	-	10.138	123	3.702	(57.521)
Transfer u Stage 2	-	2.677	-	(5.044)		1.656	(711)
Transfer u Stage 3	-	1.927	-	369	(98)	(4.383)	(2.185)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	47	-	154	201
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(2.686)	(2.686)
Otpisi	-	-	-	-		(204)	(204)
Stanje 31. decembra 2021.	-	476.717	-	13.247	351	20.831	511.146

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualn o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2020.	-	2.763	-	1.153	202	21.423	25.541
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	1.534	-	299		87	1.920
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(422)	-	(140)	-	(1.073)	(1.635)
Transfer u Stage 1	-	(200)	-	1.541	-	2.984	4.325
Transfer u Stage 2	-	17	-	(892)	-	1.495	620
Transfer u Stage 3	-	13	-	46	105	(2.643)	(2.479)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	2	-	145	147
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(2.686)	(2.686)
Otpisi	-	-	-	-	-	(204)	(204)
Stanje 31. decembra 2021.	-	3.705	-	2.009	307	19.528	25.549

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date preduzećima u 2022. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan	-	368.418	-	29.234	9.814	374	407.840
31. decembra 2021.							
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	333.181	-	6.101	542	-	339.824
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(206.488)	-	(23.963)	(249)	169	(230.531)
Transfer u Stage 1	-	(72.435)	-	3.664	-	17	(68.754)
Transfer u Stage 2	-	2.944	-	(2.071)	-	38	911
Transfer u Stage 3	-	-	-	1	(74)	(34)	(107)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(132)	-	(3)	18	-	(117)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(112)	(432)	(544)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2022.	-	425.488	-	12.963	9.939	132	448.522

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan	-	2.935	-	1.803	9.063	374	14.175
31. decembra 2021.							
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	4.183	-	746	224	-	5.153
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(1.411)	-	(1.285)	(251)	169	(2.778)
Transfer u Stage 1	-	(421)	-	304	-	17	(100)
Transfer u Stage 2	-	40	-	(231)	-	38	(153)
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	122	(34)	88
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(112)	(432)	(544)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2022.	-	5.326	-	1.337	9.046	132	15.841

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2020.	-	302.301	-	43.999	9.411	562	356.273
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	273.982	-	21.523	267	23	295.795
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(175.159)	-	(26.818)	449	140	(201.388)
Transfer u Stage 1	-	(40.583)	-	4.472	-	2	(36.109)
Transfer u Stage 2	-	7.877	-	(13.314)	2.167	29	(3.241)
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	(110)	(110)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	575	(652)	50	(27)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(779)	(161)	(940)
Otpisi	-	-	-	(1.203)	(1.049)	(161)	(2.413)
Stanje 31. decembra 2021.	-	368.418	-	29.234	9.814	374	407.840

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individuáln o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2020.	-	3.469	-	6.931	6.070	560	17.030
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	2.045	-	1.131	241	23	3.440
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(1.565)	-	(3.933)	680	132	(4.686)
Transfer u Stage 1	-	(1.199)	-	321	-	3	(875)
Transfer u Stage 2	-	185	-	(1.598)	1.849	77	513
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	511	(99)	412
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	154	1.540	-	1.694
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(779)	(161)	(940)
Otpisi	-	-	-	(1.203)	(1.049)	(161)	(2.413)
Stanje 31. decembra 2021.	-	2.935	-	1.803	9.063	374	14.175

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Potraživanja od klijenata – Stage 1

31.decembar 2022.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	131.349	1.673	-	-	-	133.022
Potrošački krediti	396.452	19.564	-	-	11	416.027
Ostali krediti građanima	28.767	1.750	-	-	1	30.518
Ukupno krediti građanima	556.568	22.987	-	-	12	579.567
Corporate komitenti	371.224	4.289	-	-	8	375.521
SME komitenti	33.901	129	-	-	-	34.030
Ostali komitenti	15.010	927	-	-	-	15.937
Ukupno krediti preduzećima	420.135	5.345	-	-	8	425.488
Ukupno krediti komitentima	976.703	28.332	-	-	20	1.005.055
<i>od čega: restrukturirana</i>	-	-	-	-	-	-
31.decembar 2021.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	100.540	1.740	-	-	-	102.280
Potrošački krediti	328.513	17.812	-	6	12	346.343
Ostali krediti građanima	26.683	1.409	-	1	2	28.095
Ukupno krediti građanima	455.736	20.961	-	7	14	476.718
Corporate komitenti	325.387	224	-	-	-	325.611
SME komitenti	28.369	-	-	-	-	28.369
Ostali komitenti	14.241	190	-	-	7	14.438
Ukupno krediti preduzećima	367.997	414	-	-	7	368.418
Ukupno krediti komitentima	823.733	21.375	-	7	21	845.136
<i>od čega: restrukturirana</i>	-	-	-	-	-	-

Metodologijom formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja u NLB Banci d.d., Sarajevo definisani su nivoi materijalno značajnih kašnjenja za pravna i fizička lica, koji će imati za posledicu prebacivanje klijenata u Stage 2. Shodno tome, u Stage 1 se nalaze klijenti koji kasne preko 30 dana ali njihovo kašnjenje nije materijalno značajno da bi ih prebacilo u Stage 2.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Potraživanja od klijenata – Stage 2

31. decembar 2022.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	956	200	24	12	-	1.192
Potrošački krediti	3.216	1.850	1.057	700	-	6.823
Ostali krediti građanima	192	70	78	51	-	391
Ukupno krediti građanima	4.364	2.120	1.159	763	-	8.406
Corporate komitenti	10.182	570	-	102	-	10.854
SME komitenti	1.755	-	-	-	-	1.755
Ostali komitenti	208	88	58	-	-	354
Ukupno krediti preduzećima	12.145	658	58	102	-	12.963
Ukupno krediti komitentima	16.509	2.778	1.217	865	-	21.369
od čega: restrukturirana	-	512	-	-	-	512

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

31. decembar 2021.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	1.126	136	258	-	-	1.520
Potrošački krediti	6.408	2.089	1.606	995	-	11.098
Ostali krediti građanima	366	111	104	48	-	629
Ukupno krediti građanima	7.900	2.336	1.968	1.043	-	13.247
Corporate komitenti	21.998	173	-	-	-	22.171
SME komitenti	3.630	1.144	-	-	-	4.774
Ostali komitenti	2.175	109	-	5	-	2.289
Ukupno krediti preduzećima	27.803	1.426	-	5	-	29.234
Ukupno krediti komitentima	35.703	3.762	1.968	1.048	-	42.481
od čega: restrukturirana	636	29	-	-	-	665
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

Potraživanja od klijenata – Stage 3

31. decembar 2022.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	176	132	1	-	557	866
Potrošački krediti	2.253	665	54	159	12.384	15.515
Ostali krediti građanima	8	1	-	3	643	655
Ukupno krediti građanima	2.437	798	55	162	13.584	17.036
Corporate komitenti	-	171	-	270	4.870	5.311
SME komitenti	-	-	-	-	4.527	4.527
Ostali komitenti	40	-	-	-	193	233
Ukupno krediti preduzećima	40	171	-	270	9.590	10.071
Ukupno krediti komitentima	2.477	969	55	432	23.174	27.107
od čega: restrukturirana	120	-	-	-	3.410	3.530

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)
17.c Krediti i potraživanja od klijenata

31. decembar 2021.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	154	153	-	16	885	1.208
Potrošački krediti	2.482	899	256	145	15.303	19.085
Ostali krediti građanima	4	6	1	-	878	889
Ukupno krediti građanima	2.640	1.058	257	161	17.066	21.182
Corporate komitenti	-	-	-	-	5.288	5.288
SME komitenti	-	-	267	-	4.290	4.557
Ostali komitenti	70	-	-	-	273	343
Ukupno krediti preduzećima	70	-	267	-	9.851	10.188
Ukupno krediti komitentima	2.710	1.058	524	161	26.917	31.370
<i>od čega: restrukturirana</i>	30	-	-	23	3.568	3.621
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

17.d Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		
Obračunate naknade za usluge	508	460
Potraživanja iz osnova kartičnog poslovanja	3.194	3.171
Ostala finansijska aktiva	848	630
	4.550	4.261
Manje: Ispravke vrijednosti	(704)	(489)
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	3.846	3.772

18. Nekretnine, postrojenja i oprema
18. a. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjutersk a oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
<i>Stanje na dan 1. januara 2021.</i>	36.370	1.080	8.595	4.976	1.535	52.556
Povećanja	-	-	-	-	2.263	2.263
Prijenosi	142	-	1.805	800	(2.747)	-
Smanjenja	-	-	-	-	-	-
- otpisi	-	(32)	(908)	(108)	-	(1.048)
- smanjenje po MRS 36	(45)	-	-	-	-	(45)
- prodaja stalnih sredstava	(349)	(299)	-	-	-	(648)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	36.118	749	9.492	5.668	1.051	53.078
Povećanja	-	-	-	-	2.566	2.566
Prijenosi	1.432	273	901	569	(3.175)	-
Prijenosi sa nematerijalne imovine	-	-	194	-	-	194
Smanjenja	-	-	-	-	-	-
- otpisi	-	-	(647)	(97)	-	(744)
- smanjenje po MRS 36	(55)	-	-	-	-	(55)
- prodaja stalnih sredstava	(143)	-	-	-	-	(143)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	37.352	1.022	9.940	6.140	442	54.896
Akumulirana ispravka vrijednosti						
<i>Stanje na dan 1. januara 2021.</i>	13.791	594	5.489	3.338	-	23.212
Amortizacija perioda	726	136	980	368	-	2.210
- otpisi	-	-	(908)	(107)	-	(1.015)
-smanjenje po MRS 36	(11)	-	-	-	-	(11)
- prodaja stalnih sredstava	(184)	(215)	-	-	-	(399)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	14.322	515	5.561	3.599	-	23.997
Amortizacija perioda	732	109	1.086	444	-	2.371
- otpisi	-	-	(644)	(97)	-	(741)
-smanjenje po MRS 36	(1)	-	-	-	-	(1)
- prodaja stalnih sredstava	(23)	-	(1)	-	-	(24)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	15.030	624	6.002	3.946	-	25.602
Neto knjigovodstvena vrijednost						
31. decembra 2022.	22.322	398	3.938	2.194	442	29.294
Neto knjigovodstvena vrijednost						
31. decembra 2021.	21.796	234	3.931	2.069	1.051	29.081

18. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

18. b. Imovina s pravom korištenja

Nabavna vrijednost

Stanje na dan 1. januara 2021.	7.516
Povećanja	1.326
- otpisi	(459)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	8.383
- otpisi	(340)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	8.043

Akumulirana ispravka vrijednosti

Stanje na dan 1. januara 2021.	2.223
Amortizacija perioda	1.465
- otpisi	(178)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	3.510
Amortizacija perioda	1.643
- otpisi	(216)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	4.937
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2022.	3.106
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2021.	4.873

Tokom 2022. i 2021. godine, nekretnine i oprema nisu služili kao kolateral (zalog) za obaveze Banke. Ukupna nabavna vrijednost materijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 6.841 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. godine, dok je na dan 31. decembra 2021. godine iznosila 6.404 hiljada KM.

Rukovodstvo vjeruje kako je fer vrijednost nekretnina i opreme približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti.

Najmovi

a) Najam kao najmoprimac

Pravo korištenja imovine	31.12.2022.	31.12.2021.
Nekretnine	6.593	6.933
Oprema	1.450	1.450
Ukupno	8.043	8.383

Povećanje prava korištenja imovine u toku 2022. godine nije bilo.

U izvještaju o finansijskom položaju imovina s pravom korištenja iskazana je kao posebna stavka u okviru Materijalne imovine, a obaveze po osnovu najмова su iskazane kao posebna stavka Obaveze po osnovu najмова.

18. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**18. b. Imovina s pravom korištenja (nastavak)**

U Bilansu uspjeha sljedeće vrste troškova se odnose na zakupnine:

Rashod po osnovu amortizacije	2022.	2021.
Nekretnine	1.353	1.211
Oprema	290	254
Ukupno	1.643	1.465

Ostali rashodi	2022.	2021.
Rashodi iz osnova kamata	51	72
Rashodi za kratkoročne najmove (Napomena 13)	263	254
Rashodi za najmove malih vrijednosti (Napomena 13)	200	187
Rashodi za PDV iz osnova najmove koji su tretirani po MSFI 16 (Napomena 13)	123	120
Ukupno	637	633

Ukupno je plaćeno dobavljačima iz osnova zakupa u 2022. godini 1.763 hiljada KM. Od toga iznos od 1.300 hiljada KM odnosi se na najmove tretirane po MSFI 16.

b) Najam kao najmodavac

Banka u toku 2021. izdala u zakup manji dio glavne zgrade u Tuzli, na 5 godina, sa mogućnošću produženja zakupa. Iznos neto prihoda u 2022. godini iznosi 208 hiljada KM.

19. Nematerijalna imovina

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 2.193 hiljade KM na dan 31. decembra 2022. godine, dok je na dan 31. decembra 2021. godine iznosila 1.758 hiljada KM.

	Licence i softveri	Sredstva u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2021.	7.455	338	7.793
Povećanja	1.072	1.574	2.646
Otpisi	(1.385)	(736)	(2.121)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	7.142	1.176	8.318
Povećanja	-	436	436
Prijenosi	1.230	(1.230)	-
Prijenosi na materijalnu imovinu	-	(194)	(194)
Otpisi	(14)	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	8.358	188	8.546
Akumulirana ispravka vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2021.	5.995	-	5.995
Amortizacija	596	-	596
Otpisi	(1.313)	-	(1.313)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	5.278	-	5.278
Amortizacija	774	-	774
Otpisi	(14)	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	6.038	-	6.038
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2022.	2.320	188	2.508
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2021.	1.864	1.176	3.040

20. Dugoročna imovina namijenjena prodaji

Dugoročna imovina namijenjena prodaji se odnosi na stečenu materijalnu imovinu u iznosu od 13 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. godine (2021.: 171 hiljada KM), koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja.

Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanjeње.

Procjene za tri (3) nekretnine su izvršene u 2022. godini, dok su za šest (6) nekretnina procjene izvršene u periodu od 2018. do 2021. godine, a reproccjene će biti izvršene u 2023. godini. Godišnje se vrši provjera vrijednosti od strane internih procjenitelja Banke, koji imaju zvanje vještaka arhitektonsko/građevinske struke.

Za prethodno navedenih šest (6) nekretnina nisu urađene procjene iz razloga što Banka nakon sticanja nekretnine provodi postupak uknjižavanja nekretnine u zemljišne knjige i ulazak u posjed nakon čega može izvršiti monitoring i zatražiti procjenu.

21. Ostala imovina i potraživanja

	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Ostala imovina i potraživanja</i>		
Unaprijed plaćeni troškovi i razgraničenja	1.214	1.128
Sitan inventar	22	22
	<u>1.236</u>	<u>1.150</u>
Manje: Ispravke vrijednosti	(26)	(17)
Ostala imovina i potraživanja	<u>1.210</u>	<u>1.133</u>

22. Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se odnose na bonuse, koji se isplaćuju u vrijednosti finansijskih instrumenata (dionica).

Banka je u junu 2022. godine prvi puta utvrdila broj instrumenata za 2021. i 2019. godinu u iznosu 2.289 dionica i po tom osnovu proknjižila 332 hiljade KM vrijednosti finansijskih obaveza.

Vrijednost finansijskih obaveza po ovom osnovu utvrđuje se na mjesečnom nivou.

Na dan 31.12.2022. godine utvrđeno je smanjenje vrijednosti dionica u iznosu 45 hiljada KM, te je po tom osnovu realizovan efekat od promjene vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u istom iznosu i efekti su iskazani unutar pozicije ostali dobici / gubici od finansijske imovine.

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

23. a Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija i drugih klijenata

	31.12.2022.	31.12.2021.
Depoziti po viđenju	11.975	11.838
Banke	3.047	1.575
Druge finansijske institucije	8.928	10.263
Ostali depoziti	98.930	47.072
Banke	40.241	25.572
Druge finansijske institucije	<u>58.689</u>	<u>21.500</u>
Obračunata i rezervisana kamata	165	1
Ukupno banke i druge finansijske institucije	<u>111.070</u>	<u>58.911</u>

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (nastavak)
23. b Depoziti od klijenata

	31.12.2022.	31.12.2021.
Depoziti po viđenju	889.070	747.490
Vlada	263.447	202.626
Javna preduzeća	40.840	31.419
Privatna preduzeća	177.930	156.898
Neprofitne organizacije	18.348	17.941
Stanovništvo	388.505	338.606
Ostali depoziti	357.453	376.829
Vlada	4.787	3.587
Javna preduzeća	19.700	607
Privatna preduzeća	59.707	51.417
Neprofitne organizacije	2.738	2.762
Stanovništvo	270.521	318.456
Obračunata i rezervisana kamata	2.908	3.831
Ukupno depoziti od klijenata	1.249.431	1.128.150

23.c Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po uzetim kreditima se odnose na obaveze po osnovu dugoročnih i subordinisanih kredita od banaka i nebankarskih finansijskih organizacija.

	31.12.2022.	31.12.2021.
Uzeti krediti		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	51.704	22.725
European Fund for South-East Europe (EFSE)	9.588	1.956
Subordinisani krediti		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	6.006	5.918
	67.298	30.599

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine, bile su u rasponu: fiksne kamatne stope od 0,01% do 2,45% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope bile u rasponu od 6M EURIBOR + 4,4% do 6M EURIBOR + 3,5%.

Na finansijski datum, Banka raspolaže sa ugovorenim neiskorištenim dugoročnim kreditom u iznosu od 5 miliona EUR, sa investicijskim fondom EFSE.

Banka je u 2019. godini, zaključila subordinirani dug sa NLB d.d. Ljubljana u iznosu od 3 miliona EUR, na period od 10 godina, uz varijabilnu kamatnu stopu od 6M EURIBOR + 4,40% uz jednokratnu otplatu.

Uz saglasnost Agencije za bankarstvo Federacije BiH, dana 27.10.2021. godine zaključen je Aneks 1. Ugovora o subordiniranom kreditu, kojim je kamatna stopa promijenjena iz varijabilne u iznosu od 6M EURIBOR + 4,40%, u fiksnu u iznosu od 4,70%.

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (nastavak)
23. c Obaveze po uzetim kreditima

Subordinirani dug se iskoristio kao dodatno povećanje kapitala za regulatorne svrhe, uz prethodno odobrenje regulatora. U slučaju likvidacije ili stečaja Banke, obveze iz subordiniranog duga podređene su ostalim obvezama Banke.

Kredit i podređene obaveze iz ovog osnova, nisu dodatno osigurani, niti podložni vlastitoj garanciji ili garanciji, hipoteci, ili bilo kojoj drugoj vrsti ili obliku izdatog kolaterala, a također ne može biti napravljen bilo koji drugi oblik aranžmana koji bi povećao nadređenost potraživanja po osnovu ovog kredita i podređene obaveze strane bilo kojeg od sljedećih:

Zajmoprimca ili njegovih podružnica; njegovog matičnog društva ili njegovih podružnica, matičnog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica; ili bilo kojeg poduzeća koje ima bliske veze sa ranije nabrojanim subjektima.

Prije vremena otplata kredita je moguća nakon proteka 5 godina i 1 dan nakon datuma podizanja sredstava, ali uz prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH.

23. d Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku

	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze prema fizičkim licima po posnovu neaktivnih računa	6.481	7.837
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	9.826	7.177
Neraspoređeni prilivi	2.937	2.888
Obaveze prema dobavljačima	1.326	1.024
Obaveza za dividende	427	365
Obaveze iz komisionih poslova	-	1
Ostale finansijske obaveze	2.515	3.074
	23.512	22.366

U skladu sa Procedurom o postupanju sa neaktivnim računima, Banka može kod klijenata, za koje procijeni da nemaju namjeru nastaviti poslovni odnos, vršiti otkaz ugovora. Po isteku otkaznog roka od 30 dana, Banka vrši prenos sredstava sa računa klijenta na račun ostalih obaveza iz osnova sredstava po neaktivnim računima, ukoliko klijent nije aktivirao račun ili podigao sredstva. Banka ostaje u obavezi da po zahtjevu klijenta izvrši isplatu prenesenih sredstava.

Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	31.12.2022.	31.12.2021.
Privreda	11.887	12.369
Građani	5.728	7.208
Ukupno plasmani	17.615	19.577
Vlada Tuzlanskog kantona	12.232	13.434
Vlada Sarajevskog kantona	4.098	4.610
Ostale nebankarske finansijske organizacije	1.285	1.534
Ukupni izvori (obaveze)	17.615	19.578
Razlika	-	1

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke. Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i građanima. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2022. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

24. Rezervisanja

	31.12.2022.	31.12.2021.
Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija (Napomena 28)	3.139	1.859
Sudski sporovi	42	696
Ostala rezervisanja	2.093	2.009
	5.274	4.564

a. Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januara	1.859	2.012
Povećanje / smanjenje za godinu, neto (Napomena 7)	1.280	(154)
Kursne razlike, neto	-	1
	3.139	1.859

b. Sudski sporovi

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januara	696	601
Smanjenje / povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	(619)	104
Iskorištene rezervacije	(35)	(9)
	42	696

c. Ostala rezervisanja

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje na dan 1. januara	2.009	2.471
Povećanje / Smanjenje za godinu, neto	634	(409)
Oslobađanje preko OUR / dodatno rezervisanje preko OUR	(461)	177
Iskorištene rezervacije	(89)	(230)
	2.093	2.009

25. Ostale obaveze

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ostale obaveze prema radnicima	513	641
Obaveze za poreze i članarine	123	204
Unaprijed naplaćene naknade	108	134
Ostale obaveze	44	91
	788	1.070

26. Dionički kapital

	31.12.2022.	31.12.2021.
Broj dionica	382.894	382.894
-Obične dionice	382.712	382.712
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Sarajevskoj berzi – SASE (The Sarajevo Stock Exchange). Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	31.12.2022.	31.12.2021.
Dobit Banke poslije poreza (u KM)	21.430.216	21.170.679
Ponderisani broj dionica	382.712	382.712
Osnovna zarada po dionici (u KM)	56,00	55,32

U novembru 2022. godine, Odlukom Skupštine Banke, broj I-100-55-2/22, od 3.10.2022. godine, izvršena je isplata dividende iz akumulirane (zadržane) dobiti za 2021. godinu.

Za 2021. godinu, visina dividende za jednu redovnu dionicu iznosila je 38,72 KM, a za 2020. godinu, 23,29 KM.

Za 2020. godinu, obračunato je ukupno 14.819 hiljada KM dividende, a za 2020. godinu 8.913 hiljada KM dividende.

27. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2022. i 2021. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima navedena su u Napomeni 1.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)**

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2022. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2022. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2022. godini prema navednim društvima / osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANCII	101.074	16.861	2.000	28	1.312
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	57	795	-	310	258
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	40	143	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	55	109	-	-	-
NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	99	203	-	-	-
REAM D.O.O. PODGORICA	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	-	10
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANCII	-	32.695	-	240	392
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.054	1.118	126	56	5

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2022. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)**

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2021. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2021. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANC	54.597	10.686	1.500	273	1.040
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	95	741	-	233	-
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	34	982	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	1.018	2.037	-	-	-
NLB BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	102	2.036	-	4	-
KOMERCIJALNA BANKA AD BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	-	-	-	4	-
PRVI FAKTOR DOO SARAJEVO – u likvidaciji	OSTALE FINANCIJSKE USLUŽNE DJELATNOSTI	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	1	2
REAM D.O.O. PODGORICA	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	-	-
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANC	-	26.328	-	409	-
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.322	1.466	152	59	8

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Primanja članova Uprave

	2022.	2021.
Kratkoročna primanja zaposlenih		
Neto plate	724	754
Porezi i doprinosi na neto plate	570	594
Ostala primanja	142	189
Porezi i doprinosi na ostala primanja	106	143
	1.542	1.680

Neto plate, porezi i doprinosi su u 2022. godini nešto niži u odnosu na 2021. godinu, što je uzrokovano petogodišnjom odgodom isplate varijabilnog dijela za 2021. godinu.

Primanja članova Nadzornog i Odbora za reviziju Banke

	2022.	2021.
Isplaćene naknade članovima NO i OR	34	20
Porezi i doprinosi	8	5
	42	25

U toku 2022. godine naknada je isplaćivana za dva člana Nadzornog odbora Banke i jednog člana Odbora za reviziju Banke, a koji nisu povezani sa većinskim vlasnikom Banke.

28. Potencijalne obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno	2021
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
Garancije	-	97.512	-	496	502	10	98.520	81.204
Akreditivi	-	635	-	-	-	-	635	955
Odobreni neiskoristeni krediti	-	125.516	-	1.880	-	34	127.430	80.241
	-	223.663	-	2.376	502	44	226.585	162.400
Manje: Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	(.2833)	-	(190)	(85)	(31)	(3.139)	(1.859)
	-	220.830	-	2.186	417	13	223.446	160.541

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku potencijalnih i preuzetih obaveza prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Interna klasifikacija	2022.						Ukupno	2021.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
A	-	100.072	-	65	-	-	100.137	71.959
B	-	110.591	-	192	-	-	110.783	78.407
C	-	13.000	-	2.119	-	-	15.119	11.986
D i E	-	-	-	-	503	43	546	48
	-	223.663	-	2.376	503	43	226.585	162.400

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim rezervisanjima za potencijalne gubitke u 2022. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31.decembra 2021.	-	155.545	-	6.807	-	48	162.400
Nove izloženosti	-	146.694	-	1.911	12	5	148.622
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(75.780)	-	(6.606)	-	(35)	(82.421)
Transfer u Stage 1	-	(5.296)	-	254	-	23	(5.019)
Transfer u Stage 2	-	2.488	-	7	491	1	2.987
Transfer u Stage 3	-	12	-	3	-	1	16
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2022.		223.663		2.376	503	43	226.585

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31. decembra 2020.	-	148.146	-	7.549	-	84	155.779
Nove izloženosti	-	-	-	-	-	-	-
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	86.069	-	4.290	-	3	90.362
Transfer u Stage 1	-	(75.195)	-	(4.683)	-	(47)	(79.925)
Transfer u Stage 2	-	(4.535)	-	716	-	15	(3.804)
Transfer u Stage 3	-	1.046	-	(1.069)	-	13	(10)
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	14	-	4	-	(20)	(2)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2021.	-	155.545	-	6.807	-	48	162.400

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2021.	-	1.278	-	533	-	48	1.859
Nove izloženosti	-	1.957	-	145	12	2	2.116
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(530)	-	(521)	-	(37)	(1.088)
Transfer u Stage 1	-	65	-	28	-	21	114
Transfer u Stage 2	-	63	-	5	74	3	145
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	(7)	(7)
Stanje 31. decembra 2022.	-	2.833	-	190	86	30	3.139

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2020.	-	1.421	-	507	-	84	2.012
Nove izloženosti	-	691	-	392	-	3	1.086
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(590)	-	(268)	-	(47)	(905)
Transfer u Stage 1	-	(265)	-	45	-	15	(205)
Transfer u Stage 2	-	21	-	(143)	-	13	(109)
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	(20)	(20)
Stanje 31. decembra 2021.		1.278		533		48	1.859

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

Sudski procesi u toku

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Banke je u toku 56 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine iznosi 11.958 hiljada KM, 5 hiljada CHF i 50 USD.

U toku 2022. godine Banka je zaprimila 9 novih tužbi.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine okončano je 12 sudskih postupaka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu. Iznos rezervisanja objavljen u napomeni 24b.

29. Poslovanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. Izvještavanje o segmentima predstavlja rezultate poslovnih segmenata, pripremljene na temelju internih izvještaja, koje Uprava koristi za procjenu uspješnosti segmenata i korištenih kao izvor za donošenje odluka. Poslovni segmenti Banke su organizacione jedinice koje neposredno na tržištu komuniciraju sa klijentima i ugovaraju i/ili realiziraju usluge Banke i na taj način za Banku ostvaruju prihode. To su: Sektor sa poslovanje sa privredom sa poslovnim centrima Tuzla, Sarajevo i Mostar (Corporate i SME), Sektor za poslovanje sa stanovništvom sa poslovnica (Mikro i građani), Sektor za upravljanje sredstvima (Finansijska tržišta) i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (Napлата). Segment Ostalo uključuje kategorije koje nisu alocirane ni na jedan poslovni segment, kao što su: režijski troškovi, troškovi usluga, ostali prihodi i rashodi.

Izvještaj o poslovanju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Finansijska tržišta	Napлата	Ostalo	Banka
Prihodi od kamata	10.765	30.443	3.038	813	48	45.107
Rashodi po kamatama	(1.121)	(2.061)	(3.702)	(2)	(45)	(6.931)
Neto prihodi po osnovu kamata	9.644	28.382	(664)	811	3	38.176
Neto prihodi od naknada i provizija	3.566	19.972	(96)	21	20	23.483
Ostali neto nekamatni prihodi	54	314	656	6.093	563	7.680
Ukupni operativni prihodi	13.264	48.668	(104)	6.925	586	69.339
Ukupni troškovi	(1.710)	(15.289)	(549)	(1.215)	(19.116)	(37.879)
Dobit / (Gubitak) prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	11.554	33.379	(653)	5.710	(18.530)	31.460
Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)	(2.831)	(5.522)	(257)	1.192	(58)	(7.476)
Dobit / (Gubitak) iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	8.723	27.857	(910)	6.902	(18.588)	23.984
Kredit i potraživanja	416.425	594.673	141.022	2.876	2.704	1.157.700
od čega bruto krediti klijenata	422.898	603.977	-	27.115	(459)	1.053.531
Finansijske obaveze vrednovane po amortizacionom trošku	472.304	856.200	113.188	929	13.039	1.455.660

29. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Finansijska tržišta	Naplata	Ostalo	Banka
Prihodi od kamata	9.710	28.152	2.264	861	(34)	40.953
Rashodi po kamatama	(782)	(2.691)	(2.728)	(3)	(60)	(6.264)
Neto prihodi po osnovu kamata	8.928	25.461	(464)	858	(94)	34.689
Neto prihodi od naknada i provizija	2.361	17.303	(131)	49	11	19.593
Ostali neto nekamatni prihodi	(21)	217	899	4.963	357	6.415
Ukupni operativni prihodi	11.268	42.981	304	5.870	274	60.697
Ukupni troškovi	(1.790)	(14.107)	(548)	(1.244)	(16.924)	(34.613)
Dobit / Gubitak prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	9.478	28.874	(244)	4.626	(16.650)	26.084
Gubici od umanjena vrijednosti (neto)	1.932	(4.568)	37	(758)	291	(3.066)
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	11.410	24.306	(207)	3.868	(16.359)	23.018
Kredit i potraživanja	379.057	499.198	117.297	2.267	2.497	1.000.316
od čega bruto krediti klijenata	383.508	504.556	-	31.430	(508)	918.986
Finansijske obaveze vrednovane po amortizacionom trošku	316.790	848.153	60.232	3.264	17.225	1.245.664

30. Događaji nakon datuma izvještavanja

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

31. Odobrenje finansijskih izvještaja

Uprava Banke odobrila je ove finansijske izvještaje dana 19. 04 2023. godine i potpisani su od strane :

 Jure Feljhan
 Član Uprave

 Denis Hasanić
 Član Uprave

 Lidija Žigić
 Predsjednik Uprave

